

GRUPA KAPITAŁOWA

PATENTUS S.A.

z siedzibą w Pszczynie, ul. Górnośląska 11

ROCZNE

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

za okres od 01 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku

Sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami

Sprawozdawczości Finansowej

zatwierdzonymi przez Unię Europejską

Pszczyna, 20 marca 2019 roku

Spis treści do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

SKONSOLIDOWANY BILANS.....	4
SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	6
SKONSOLIDOWANE ZESTAWIENIE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	7
SKONSOLIDOWANY RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	8
INFORMACJA DODATKOWA DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO.....	9
1. Wprowadzenie	9
1.1 Nazwa, siedziba, przedmiot działalności	9
1.2 Skład Grupy Kapitałowej	9
1.3 Czas trwania działalności Grupy Kapitałowej	10
1.4 Skład Zarządu i Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej	10
1.5 Data zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	10
1.6 Działalność zaniechana, aktywa do zbycia	10
1.7 Kontynuacja działalności.....	10
1.8 Podstawa sporządzenia oraz zasady prezentacji skonsolidowanego sprawozdania finansowego.....	11
1.9 Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji sprawozdania finansowego, rok obrotowy	11
1.10 Oświadczenie Zarządu Jednostki Dominującej o zgodności z MSSF	11
2. Opis ważniejszych stosowanych zasad (polityki) rachunkowości.....	11
2.1 Stosowanie MSSF	11
2.2 Zmiany stosowanych zasad rachunkowości	12
2.3 Transakcje w walucie obcej i wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych.....	15
2.4 Rzeczowe aktywa trwałe	16
2.5 Leasing	18
2.6 Nieruchomości inwestycyjne.....	18
2.7 Wartości niematerialne i prawne	20
2.8 Inwestycje kapitałowe	21
2.9 Utrata wartości aktywów niefinansowych	22
2.10 Aktywa finansowe.....	23
2.11 Instrumenty pochodne i zabezpieczenia	23
2.12 Zapasy	24
2.13 Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	24
2.14 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	25
2.15 Aktywa trwałe (lub grupy do zbycia) przeznaczone do sprzedaży	25
2.16 Kapitał własny.....	26
2.17 Zobowiązania	26
2.18 Dotacje państwowe	27
2.19 Podatek dochodowy oraz odroczony podatek dochodowy	28
2.20 Rezerwy i świadczenia pracownicze	28
2.21 Rachunek zysków i strat.....	29
2.22 Przychody.....	29
2.23 Koszty	30
2.24 Rachunek przepływów środków pieniężnych	30

2.25	Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności	30
2.26	Polityka zarządzania ryzykiem	31
2.27	Szacunki Zarządu	31
2.28	Wartość godziwa	33
3.	Wybrane dane finansowe przeliczone na euro (EUR)	33
4.	Noty objaśniające do pozycji skonsolidowanego sprawozdania finansowego	37
4.1	Nota 1 - Wartości niematerialne i prawne	37
4.2	Nota 2 - Rzeczowe aktywa trwałe	38
4.3	Nota 3 - Nieruchomości inwestycyjne oraz inwestycje kapitałowe	43
4.4	Nota 4 - Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	45
4.5	Nota 5 – Zapasy	49
4.6	Nota 6 - Środki pieniężne	50
4.7	Nota 7 – Kapitał własny	50
4.8	Nota 8 - Kredyty i pożyczki	54
4.9	Nota 9 - Zobowiązania z tytułu dostaw oraz pozostałe zobowiązania finansowe i zobowiązania niefinansowe	64
4.10	Nota 10 – Rezerwy na zobowiązania	67
4.11	Nota 11- Przychody	68
4.12	Nota 12 – Koszty	68
4.13	Nota 13 - Pozostałe przychody operacyjne	71
4.14	Nota 14 - Pozostałe koszty operacyjne	71
4.15	Nota 15 - Przychody finansowe	72
4.16	Nota 16 - Koszty finansowe	72
4.17	Nota 17 - Podatek dochodowy	73
4.18	Nota 18 – Informacje dotyczące segmentów działalności	78
4.19	Nota 19 – Dodatkowe informacje dotyczące rachunku przepływów pieniężnych	84
4.20	Nota 20 – Instrumenty finansowe oraz zarządzanie ryzykiem	86
4.21	Nota 21 – Należności warunkowe, zobowiązania warunkowe	94
4.22	Nota 22 – Zysk przypadający na jedną akcję oraz polityka dywidend	99
4.23	Nota 23 - Postępowanie sądowe i arbitrażowe	99
4.24	Nota 24 – Zdarzenia po dniu sprawozdania	99
4.25	Nota 25 – Zagrożenia kontynuacji działalności	99
4.26	Nota 26 – Transakcje z podmiotami powiązanymi	100
4.27	Nota 27 – Informacja o świadczeniach dla Kluczowego Personelu Kierowniczego i Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej	103
4.28	Nota 28 - Informacja o wysokości niespłaconych zaliczek, kredytów, pożyczek, gwarancji, lub przez osoby wchodzące w skład Zarządu i Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej	103
4.29	Nota 29 - Informacja o przeciętnym zatrudnieniu	103
4.30	Nota 30 - Umowy z biegłym rewidentem	104
4.31	Nota 31 - Informacje dotyczące przejęcia nowych spółek	104
5.	Podpisy osób odpowiedzialnych za sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego	105
6.	Oświadczenie Zarządu Jednostki Dominującej w sprawie rzetelności sporządzenia rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego	106
7.	Oświadczenie Zarządu Jednostki Dominującej w sprawie podmiotu uprawnionego do badania skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego	107

SKONSOLIDOWANY BILANS

Aktywa	Nota	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
I. Aktywa trwałe		86.890	95.988
1. Wartości niemater. i prawne	1	3.274	4.297
2. Rzeczowe aktywa trwałe	2	76.946	77.267
3. Nieruchomości inwestycyjne	3	2.286	2.684
4. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	17	1.068	1.930
5. Udziały i akcje w pozostałych jednostkach	3	0	2.334
6. Należności z tytułu dostaw i pozostałe należności	4	192	213
7. Należności długoterminowe z tyt. umów leasingu	4	3.124	7.263
II. Aktywa obrotowe		92.630	57.231
1. Zapasy	5	26.196	24.984
2. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	4	48.793	23.468
3. Należności krótkoterminowe z tyt. umów leasingu	4	7.677	7.118
4. Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego od osób prawnych na koniec okresu	17	129	0
5. Środki pieniężne	6	9.835	1.661
Aktywa razem		179.520	153.219

Pasywa razem	Nota	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
I. Kapitał (fundusz) własny (Ia + Ib)	7	94.890	86.158
Ia. Kapitał (fundusz) własny przypadający na akcjonariuszy Jednostki Dominującej		94.036	85.379
1. Kapitał akcyjny (zakładowy)	7	11.800	11.800
2. Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji pow. ich wart. nominaln.	7	6.448	6.448
3. Kapitał z aktualizacji środków trwałych	7	7.970	7.877
4. Zyski zatrzymane	7	67.818	59.254
Ib. Kapitały przypadające na udziały niekontrolujące	7	854	779
II. Zobowiązania długoterminowe razem		29.092	27.669
1. Kredyty i pożyczki	8	11.563	7.071
2. Pozostałe zobowiązania finansowe długoterminowe	9	341	640
3. Pozostałe zobowiązania niefinansowe długoterminowe	9	8.363	10.588
4. Rezerwy - zobowiązania długoterminowe	10	188	127
5. Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	17	8.637	9.243
III. Zobowiązania krótkoterminowe razem		55.538	39.392
1. Kredyty i pożyczki	8	24.861	23.417
2. Zobowiązania z tytułu dostaw oraz pozostałe zobowiązania finansowe krótkoterminowe	9	27.705	11.652
3. Pozostałe zobowiązania niefinansowe krótkoterminowe	9	2.953	3.610
4. Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	17	0	15
5. Rezerwy na zobowiązania krótkoterminowe	10	19	698
Pasywa razem		179.520	153.219

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

Rachunek zysków i strat dane w tys. PLN	Nota	okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
I. Przychody ze sprzedaży produktów, usług, towarów i materiałów	11	135.106	59.046
II. Koszty sprzedanych produktów, usług, towarów i materiałów	12	(115.410)	(52.436)
III. Zysk (strata) brutto ze sprzedaży		19.696	6.610
IV. Koszty sprzedaży	12	(2.759)	(2.495)
V. Koszty ogólnego zarządu	12	(5.372)	(3.305)
VI. Pozostałe przychody operacyjne	13	3.565	5.176
VII. Pozostałe koszty operacyjne	14	(2.530)	(3.478)
VIII. Zysk (strata) z działalności operacyjnej		12.600	2.508
IX. Przychody finansowe	15	236	3.445
X. Koszty finansowe	16	(2.113)	(3.564)
XI. Zysk (strata) przed opodatkowaniem		10.723	2.389
XII. Podatek dochodowy	17	(2.083)	(516)
XIII. Zysk (strata) netto		8.640	1.873
Dodatkowe informacje			
Zysk (strata) netto przypadający:		8.640	1.873
Akcjonariuszom Jednostki Dominującej		8.565	1.843
Udziałom niekontrolującym		75	30
Średnia ważona liczba akcji w sztukach		29.500.000	29.500.000
Zysk (strata) netto na akcję przypadający na akcjonariuszy Jednostki Dominującej (w PLN):			
podstawowy		0,29	0,06
rozwodniony		0,29	0,06
Nie wystąpiła działalność zaniechana			

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

Sprawozdanie z całkowitych dochodów dane w tys. PLN	Nota	okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Zysk (strata) netto		8.640	1.873
Inne całkowite dochody, w tym:		93	15
Skutki przeszacowania do wartości godziwej rzeczowych aktywów trwałych		132	123
Rezerwa na odroczony podatek dochodowy rozliczana z kapitałami	17	(39)	(108)
Całkowity dochód ogółem		8.733	1.888
Dodatkowe informacje:			
Całkowite dochody ogółem przypadające:			
Akcjonariuszom Jednostki Dominującej		8.658	1.858
Udziałom niekontrolującym		75	30

SKONSOLIDOWANE ZESTAWIENIE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

Zestawienie zmian w kapitale (funduszu) własnym dane w tys. PLN	Nota	Kapitał przypadający na akcjonariuszy Jednostki Dominującej					Kapitał przypadający na udziały niekontrolujące	Razem kapitał (fundusz) własny
		Kapitał akcyjny (zakładowy)	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane	Ogółem		
Dane na dzień 01 stycznia 2018 roku		11.800	6.448	7.877	59.253	85.378	779	86.157
Korekta z tytułu utraty kontroli nad Spółką Zależną Patentus Strefa SA w upadłości		0	0	0	0	0	0	0
Podwyższenie kapitału poprzez nową emisję akcji		0	0	0	0	0	0	0
Nadwyżka netto ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej		0	0	0	0	0	0	0
Zmiany z tytułu objęcia kontrolą jednostek zależnych		0	0	0	0	0	0	0
Całkowity dochód ogółem		0	0	93	8.565	8.658	75	8.733
Dane na dzień 31 grudnia 2018 roku		11.800	6.448	7.970	67.818	94.036	854	94.890
Dane na dzień 01 stycznia 2017 roku		11.800	6.448	7.862	57.411	83.521	749	84.270
Korekta z tytułu utraty kontroli nad Spółką Zależną Patentus Strefa SA w upadłości		0	0	0	0	0	0	0
Podwyższenie kapitału poprzez nową emisję akcji		0	0	0	0	0	0	0
Nadwyżka netto ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej		0	0	0	0	0	0	0
Zmiany z tytułu objęcia kontrolą jednostek zależnych		0	0	0	0	0	0	0
Całkowity dochód ogółem		0	0	15	1.843	1.858	30	1.888
Dane na dzień 31 grudnia 2017 roku		11.800	6.448	7.877	59.254	85.379	779	86.158

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

Rachunek przepływów pieniężnych (metoda pośrednia) dane w tys. PLN	Nota	okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Działalność operacyjna			
Zysk (strata) netto	17	8.640	(16.311)
Zysk (strata) udziałowców mniejszościowych		0	(134)
Amortyzacja	12	7.722	8.405
Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych	15	83	(24)
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	16	2.377	130
Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej	19	42	(2)
Zmiana stanu rezerw na zobowiązania i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego	19	(734)	(477)
Zmiana stanu zapasów	5	(1.212)	(1.457)
Zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności, z wyjątkiem przekazanych zaliczek na zakup aktywów trwałych	4	(31.847)	17.327
Zmiana stanu zobowiązań, z wyjątkiem pożyczek, kredytów oraz rezerw	19	12.287	(3.795)
Zmiana stanu aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego	17	(901)	710
Inne korekty		0	5.804
Podatek dochodowy bieżący z rachunku zysków i strat	17	0	67
Podatek dochodowy bieżący zapłacony (skoryg.o saldo rozliczeń z poprzedniego roku)	17	(129)	0
Przeplwy pieniężne netto z działalności operacyjnej		(3.672)	10.243
Działalność inwestycyjna			
Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	19	1.170	3
Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	1,2	(7.225)	(2.922)
Przekazane zaliczki na zakup rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	4	0	0
Nabycie nieruchomości inwestycyjnych	3	0	0
Udzielone pożyczki długoterminowe do jednostek zależnych	4	0	(140)
Objęcie udziałów i akcji		0	0
Splata pożyczek udzielonych jednostkom zależnym	15	0	0
Splata udzielonych pożyczek		1.583	525
Otrzymane odsetki od udzielonych pożyczek		43	185
Otrzymane odsetki od udzielonych jednostce zależnej pożyczek		0	0
Inne wpływy inwestycyjne (+) lub wydatki (-) inwestycyjne		428	0
Przeplwy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(4.001)	(2.349)
Działalność finansowa			
Wpływy netto z emisji akcji	7	0	0
Otrzymane kredyty i pożyczki	8	24.607	719
Splata kredytów i pożyczek	8	(18.739)	(9.090)
Inne wpływy finansowe (+) lub wydatki (-) finansowe	9	11.966	1.920
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	9	(347)	0
Płatności należności z tytułu umów leasingu finansowego	9	0	(541)
Zapłacone odsetki	16	(1.640)	(884)
Przeplwy pieniężne netto z działalności finansowej		15.847	(7.876)
Zmiana stanu środków pieniężnych netto razem		8.174	18
Zmiana stanu środków pieniężnych z tyt. różnic kursowych	6	0	0
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		8.174	18
Stan środków pieniężnych na początek okresu		1.661	683
Stan środków pieniężnych na koniec okresu	6	9.835	701
w tym środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	19	0	0

INFORMACJA DODATKOWA DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. Wprowadzenie

1.1 Nazwa, siedziba, przedmiot działalności

Firma: PATENTUS Spółka Akcyjna (Jednostka Dominująca)

Siedziba: Pszczyna

Adres siedziby: 43-200 Pszczyna, ul. Górnośląska 11. PATENTUS Spółka Akcyjna (Spółka Dominująca) prowadzi działalność w miejscu swojej siedziby, jak również poprzez oddziały, które nie są samobilansującymi się jednostkami Spółki.

Rejestracja: Spółka Dominująca została zarejestrowana w dniu 03.06.1997 roku przez Sąd Rejonowy w Katowicach Wydział VIII Gospodarczy Rejestrowy pod numerem RHB 14340. Aktualnym organem rejestrowym jest Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach, Wydział VIII Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego (KRS). Spółka jest zarejestrowana pod numerem KRS 0000092392.

NIP: 638-14-35-033.

REGON: 273585931.

Podstawowy przedmiot działalności Spółki Dominującej: Zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) podstawowy zakres działalności odpowiada działalności zidentyfikowanej pod symbolem 28.92Z – „Produkcja maszyn dla górnictwa i do wydobywania oraz budownictwa”.

Spółka Dominująca prowadzi również działalność w zakresie instalowania, naprawy i konserwacji maszyn dla górnictwa, kopalnictwa i budownictwa, a także sprzedaż hurtową wyrobów hutniczych, artykułów spawalniczych i opakowań.

W Grupie Kapitałowej nie występuje cykliczność lub sezonowość produkcji.

1.2 Skład Grupy Kapitałowej

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania w skład Grupy Kapitałowej PATENTUS S.A. wchodzi:

Nazwa Jednostki	Siedziba	Przedmiot działalności	Łączny udział w kapitale zakładowym %	Łączny udział procentowy posiadanych praw głosu %	Kapitał zakładowy w tys. PLN
Zakład Konstrukcji Spawanych Montex Sp. z o.o.	Świętochłowice	produkcja konstrukcji stalowych oraz urządzeń	82,8	82,8	3740

* W związku z ogłoszeniem upadłości przez jednostkę zależną Patentus Strefa SA w październiku 2016 roku Spółka Dominująca utraciła kontrolę nad tą jednostką.
Ze względu na utratę kontroli Spółka ta nie została objęta sprawozdaniem skonsolidowanym.

Spółki Grupy Kapitałowej nie posiadają udziałów i akcji w podmiotach stowarzyszonych i współzależnych. Nie realizowano wspólnych przedsięwzięć.

1.3 Czas trwania działalności Grupy Kapitałowej

Czas trwania działalności Jednostki Dominującej i Spółek zależnych jest nieoznaczony.

1.4 Skład Zarządu i Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej

Na dzień 31 grudnia 2018 roku w skład Zarządu Spółki Dominującej wchodziło:

- Józef DUDA – Prezes Zarządu;
- Stanisław DUDA - Wiceprezes Zarządu.

Do składania oświadczeń i podpisywania w imieniu Spółki Dominującej uprawniony jest Prezes i Wiceprezes Zarządu samodzielnie. Kadencja Zarządu trwa od 23.05.2017 do 23.05.2022 r.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Rada Nadzorcza Spółki Dominującej działała w składzie:

- Jakub Szymczak
- Łukasz DUDA
- Anna GOTZ
- Bartłomiej NIEMIEC
- Edyta Głombek

W okresie sprawozdawczym nastąpiła zmiana na stanowisku Członka Rady Nadzorczej. W dniu 24.05.2018 r. Pani Alicja Saller-Pawelczyk złożyła rezygnację z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej i Walne Zgromadzenie Spółki uchwałą nr 19 powołało na jej miejsce Panią Edytę Głombek.

Do dnia sporządzenia oraz zatwierdzenia do publikacji niniejszego sprawozdania finansowego nie nastąpiły zmiany w składzie Zarządu oraz Rady Nadzorczej Spółki Dominującej.

1.5 Data zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji oraz podpisane przez Zarząd Spółki Dominującej dnia 20 marca 2019 roku.

Członkowie Zarządu mają prawo do wprowadzania zmian do sprawozdania finansowego po jego publikacji.

1.6 Działalność zaniechana, aktywa do zbycia

Zarząd Spółki Dominującej oświadcza, że nie wystąpiła działalność zaniechana. Nie występują aktywa lub grupy aktywów do zbycia lub związane z działalnością zaniechaną oraz nie występują przychody i koszty związane z działalnością zaniechaną.

1.7 Kontynuacja działalności

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności gospodarczej przez Spółki Grupy Kapitałowej w niezmienionej formie i zakresie przez okres co najmniej 12 miesięcy od końca okresu sprawozdawczego i nie istnieją przesłanki zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia przez te Spółki dotychczasowej działalności. Zarząd Spółki Dominującej nie stwierdza na dzień podpisania sprawozdania finansowego faktów i okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuacji działalności Grupy Kapitałowej w dającej się przewidzieć przyszłości.

1.8 Podstawa sporządzenia oraz zasady prezentacji skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej PATENTUS S.A. zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej (zwanymi dalej MSSF).

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone zostało zgodnie z zasadą kosztu historycznego (skorygowanego o odpisy aktualizujące związane z utratą wartości), za wyjątkiem nieruchomości inwestycyjnych i gruntów oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, które są wyceniane w wartości godziwej.

Jednostka Dominująca skorzystała z przysługującego jej prawa wynikającego z par. 10 MSR 1 i nie zmieniła nazw elementów pełnego sprawozdania finansowego. I tak:

- dla określenia „sprawozdania z sytuacji finansowej” używana jest dotychczasowa nazwa „bilans”;
- dla określenia „sprawozdania ze zmian w kapitale własnym za okres” używana jest dotychczasowa nazwa „zestawienie zmian w kapitale własnym”;
- dla określenia „sprawozdania z przepływów pieniężnych” używana jest dotychczasowa nazwa „rachunek przepływów pieniężnych”;
- „sprawozdanie z całkowitych dochodów” składa się z dwóch elementów, mianowicie „rachunku zysków i strat” oraz odrębnego „sprawozdania z całkowitych dochodów”.

1.9 Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji sprawozdania finansowego, rok obrotowy

Walutą funkcjonalną Grupy Kapitałowej i walutą prezentacji niniejszego sprawozdania finansowego jest PLN.

Dane finansowe w sprawozdaniu finansowym wykazane zostały w tysiącach złotych (tys. PLN), chyba że w konkretnych sytuacjach podane zostały z większą dokładnością.

Rokiem obrotowym Grupy Kapitałowej jest rok kalendarzowy.

1.10 Oświadczenie Zarządu Jednostki Dominującej o zgodności z MSSF

Zarząd Jednostki Dominującej oświadcza, że skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej PATENTUS S.A. zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad (polityki) rachunkowości

2.1 Stosowanie MSSF

Nowe standardy, zmiany w obowiązujących standardach oraz interpretacje, które zostały przyjęte przez Unię Europejską („UE”):

- MSSF 16 „Leasing” opublikowany 13 stycznia 2016 roku (ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później),
- Wyjaśnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” opublikowane 12 kwietnia 2016 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później),

- Zmiany do MSSF 4: zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” łącznie z MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” opublikowane 12 września 2016 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później),
- Zmiany do MSR 12: Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikających z nierozliczonych strat podatkowych opublikowane 19 stycznia 2016 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub później),
- Zmiany do MSR 7: Inicjatywa w zakresie ujawniania informacji opublikowane 29 stycznia 2016 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub później).

Nowe standardy, zmiany w obowiązujących standardach oraz interpretacje, które nie zostały przyjęte przez Unię Europejską:

- MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” opublikowany 18 maja 2017 roku (ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub później),
- KIMSF Interpretacja 22: Transakcje w walutach obcych oraz zaliczki opublikowana 8 grudnia 2016 roku (ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później), • KIMSF Interpretacja 23: Niepewność związana z ujmowaniem podatku dochodowego opublikowana 7 czerwca 2017 roku (ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku),
- Zmiany do MSSF 2: Klasyfikacja i wycena transakcji płatności na bazie akcji opublikowane 20 czerwca 2016 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później),
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF cykl 2014 - 2016 wydane 8 grudnia 2016 roku (zmiany do MSSF 12 oraz MSSF 1 mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2017 roku lub później, natomiast zmiany do MSR 28 mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później),
- Zmiany do MSR 40: Przeniesienie nieruchomości inwestycyjnej opublikowane 8 grudnia 2016 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później),
- Zmiany do MSSF 9: Kontrakty z cechami przedpłat z ujemną rekompensatą opublikowane 12 października 2017 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później),
- Zmiany do MSR 28: Udziały długoterminowe w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach opublikowane 12 października 2017 (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później),
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF cykl 2015 - 2017 wydane 12 grudnia 2017 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później),
- Zmiany do MSR 19 Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie programu opublikowane 7 lutego 2018 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później).

Zarząd Spółki Dominującej przewiduje, że zastosowanie powyższych standardów i interpretacji nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

Zarząd Spółki Dominującej nie przewiduje możliwości wcześniejszego zastosowania standardów, zmian do standardów i interpretacji.

2.2 Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu sprawozdania finansowego Spółki za rok 2017, poza zmianami

wynikającymi z przyjęcia nowych standardów MSSF 9 „Instrumenty finansowe” oraz MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”.

Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości zatwierdziła do stosowania nowe standardy: MSSF 9 oraz MSSF 15, które obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie. Wpływ zastosowania powyższych standardów na jednostkowe sprawozdanie finansowe został przedstawiony poniżej:

2.2.1 MSSF 9 „Instrumenty finansowe”

Spółka zastosowała standard MSSF 9 ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2018r., bez przekształcania danych porównawczych, co oznacza, że dane za rok 2017 oraz 2018 nie będą ze sobą porównywalne, natomiast korekty związane z dostosowaniem do MSSF 9 zostały wprowadzone na dzień 1 stycznia 2018r. z odniesieniem wpływu na kapitał własny.

Od 1 stycznia 2018 roku Spółka klasyfikuje aktywa finansowe do następujących kategorii wyceny:

- wyceniane wg zamortyzowanego kosztu,
- wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody,
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Spółka kwalifikuje aktywa finansowe do odpowiedniej kategorii w zależności od modelu biznesowego zarządzania aktywami finansowymi oraz od charakterystyki umownych przepływów pieniężnych dla danego składnika aktywów finansowych.

Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu są to instrumenty dłużne utrzymywane w celu ściągnięcia umownych przepływów, które obejmują wyłącznie spłaty kapitału i odsetek. Spółka do aktywów wycenianych w zamortyzowanym koszcie klasyfikuje należności z tytułu dostaw i usług, pożyczki udzielone, pozostałe należności finansowe oraz środki pieniężne i ich ekwiwalenty. Aktywa finansowe wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej. Należności z tytułu dostaw i usług po początkowym ujęciu wycenia się w wysokości zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości, przy czym należności z tytułu dostaw i usług z datą zapadalności poniżej 12 miesięcy od dnia powstania (tj. niezawierające elementu finansowania) i nieprzekazywane do faktoringu, nie podlegają dyskontowaniu i są wyceniane w wartości nominalnej.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody są to:

- instrumenty dłużne, z których przepływy stanowią wyłącznie płatności kapitału i odsetek, a które są utrzymywane w celu ściągnięcia umownych przepływów i w celu sprzedaży,
- inwestycje w instrumenty kapitałowe. Zmiany wartości bilansowej są ujmowane przez pozostałe całkowite dochody, za wyjątkiem zysków i strat z tytułu utraty wartości, przychodów z tytułu odsetek oraz różnic kursowych oraz dywidend, które ujmuje się w wyniku finansowym. Spółka do aktywów wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody klasyfikuje w momencie początkowego ujęcia akcje i udziały w jednostkach pozostałych.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są to instrumenty finansowe, które nie spełniają kryteriów wyceny według zamortyzowanego kosztu lub w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody. Spółka do aktywów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy klasyfikuje instrumenty pochodne, należności handlowe podlegające faktoringowi, gdy warunki umowy faktoringowej skutkują zaprzestaniem ujmowania należności oraz pożyczki, które nie spełniają testu SPPI i dywidendy. MSSF 9 nie dokonał zmian w klasyfikacji zobowiązań finansowych.

Tabela przedstawiona poniżej prezentuje zmiany klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych na dzień pierwszego zastosowania MSSF 9.

	Klasyfikacja wg MSR 39	Klasyfikacja wg MSSF 9	Wartość bilansowa wg MSR 39	Wartość bilansowa wg MSSF 9	Ref.
Aktywa finansowe			31.12.2017	01.01.2018	
Udziały i akcje w pozostałych jednostkach	Dostępne do sprzedaży	Wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	2.334	2334	a)
Należności z tytułu umów leasingu	Pożyczki i należności	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	14.381	14381	b)
Należności z tytułu umów leasingu	Pożyczki i należności	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	0	0	c)
Pożyczki udzielone	Pożyczki i należności	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	1805	1805	d)
Pozostałe należności	Pożyczki i należności	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	0	0	e)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Pożyczki i należności	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	1.661	1661	f)

2.2.2 Utrata wartości aktywów finansowych

Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu

MSSF 9 wprowadził zmianę podejścia do szacowania utraty wartości aktywów finansowych, z modelu strat poniesionych na model bazujący na kalkulacji strat oczekiwanych. Najistotniejszymi pozycjami aktywów finansowych w sprawozdaniu Spółki, które podlegają zmienionym zasadom kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych są należności handlowe oraz pożyczki udzielone. Na każdy dzień bilansowy jednostka dokonuje oceny oczekiwanych strat kredytowych niezależnie od tego, czy wystąpiły przesłanki utraty wartości.

Spółka stosuje następujące modele wyznaczania odpisów z tytułu utraty wartości dla poszczególnych pozycji aktywów finansowych:

• **Udzielone pożyczki, oraz należności od jednostek powiązanych** – Spółka dokonuje indywidualnej analizy każdej ekspozycji przyporządkowując ją do jednego z 3 stopni:

- Stopień 1 – salda, dla których nie nastąpiło znaczące zwiększenie ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia i dla których ustala się oczekiwaną stratę w oparciu o prawdopodobieństwo niewypłacalności w ciągu 12 miesięcy,
- Stopień 2 - salda, dla których nastąpiło znaczące zwiększenie ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia i dla których ustala się oczekiwaną stratę w oparciu o prawdopodobieństwo niewypłacalności w ciągu całego okresu kredytowania,
- Stopień 3 – salda ze stwierdzoną utratą wartości, oraz salda, dla których nie występuje istotne ryzyko kredytowe (ze względu na występującą nadwyżkę zobowiązań nad ekspozycją pożyczek i należności).

Dla ekspozycji zaklasyfikowanych do stopnia 1 lub 2 wielkość odpisu aktualizującego ustalana jest w oparciu o indywidualnie ustalony rating, profil spłaty oraz ocenę odzysku z tytułu zabezpieczeń.

Dla ekspozycji zaklasyfikowanych do stopnia 3, kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych efektywną stopą procentową.

Odwroćcie utworzonych odpisów następuję w przypadku gdy wartość bieżąca oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych jest wyższa od zaangażowanych aktywów netto oraz planowane jest uzyskanie dodatniego bilansu płatności w okresie najbliższych 12 miesięcy od danego podmiotu.

- **Należności od jednostek pozostałych** – Spółka dokonuje analizy portfelowej ekspozycji (za wyjątkiem tych, które są analizowane indywidualnie jako nieobsługiwane) i stosuje uproszczoną matrycę odpisów w poszczególnych przedziałach wiekowych na podstawie oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia należności (w oparciu o wskaźniki niewypłacalności zobowiązania ustalone na podstawie danych historycznych). Oczekiwana strata kredytowa jest kalkulowana w momencie ujęcia należności w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz jest aktualizowana na każdy kolejny dzień kończący okres sprawozdawczy, w zależności od ilości dni przeterminowania danej należności.

- **Środki pieniężne** – Spółka przeprowadza szacunek odpisów w oparciu o prawdopodobieństwo niewypłacalności ustalone na podstawie zewnętrznych ratingów banków. Spółka aktualnie nie stosuje zasad rachunkowości zabezpieczeń. Poniższa tabela przedstawia wpływ wdrożenia MSSF 9 na jednostkowe sprawozdanie Spółki na dzień 1 stycznia 2018 roku:

2.2.3 MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”

Spółka zastosowała MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2018 roku, przy zastosowaniu zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego, bez korygowania danych porównawczych.

Spółka stosuje zasady MSSF 15 z uwzględnieniem 5-etapowego modelu ujmowania przychodów. Spółka ujmuje przychody w momencie spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzeczonego dobra lub usługi (tj. składnika aktywów) klientowi, czyli z chwilą uzyskania kontroli przez klienta nad tym składnikiem aktywów. Przychody ujmowane są jako kwoty równe cenie transakcyjnej, która została przypisana do tego zobowiązania do wykonania świadczenia.

W celu ustalenia ceny transakcyjnej Spółka uwzględnia warunki umowy oraz stosowane przez nią zwyczajowe praktyki handlowe. Cena transakcyjna to kwota wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem Spółki – będzie jej przysługiwać w zamian za przekazanie przyreczonych dóbr lub usług na rzecz klienta, z wyłączeniem kwot pobranych w imieniu osób trzecich (na przykład niektórych podatków od sprzedaży). Wynagrodzenie określone w umowie z klientem może obejmować kwoty stałe, kwoty zmienne lub oba rodzaje kwot. W przypadku występowania wynagrodzenia zmiennego, Spółka oszacowuje kwotę wynagrodzenia zmiennego, do którego będzie uprawniona w zamian za przekazanie przyreczonych dóbr lub usług na rzecz klienta.

Zastosowanie MSSF 15 nie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki w momencie pierwszego zastosowania standardu, tj. w okresie rozpoczynającym się od 1 stycznia 2018 roku.

2.3 Transakcje w walucie obcej i wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

Wyrażone w walutach obcych operacje gospodarcze ujmuje się w księgach rachunkowych na dzień ich przeprowadzenia odpowiednio po kursie:

- faktycznie zastosowanym w tym dniu, wynikającym z charakteru operacji – w przypadku operacji sprzedaży lub kupna walut oraz operacji zapłaty należności lub zobowiązań,
- średnim ustalonym na dzień poprzedzający ten dzień dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski, chyba że w zgłoszeniu celnym lub w innym wiążącym Spółkę dokumencie ustalony został inny kurs dla pozostałych operacji.

Pozycje aktywów i zobowiązań wyrażone w walutach obcych wycenia się na dzień bilansowy według średniego kursu publikowanego dla danej waluty na dzień bilansowy przez Narodowy Bank Polski.

Wysokość kursów publikowanych przez Narodowy Bank Polski dla danej waluty na dzień bilansowy została przedstawiona w punkcie „Wybrane dane finansowe przeliczone na euro (EUR)”.

Różnice kursowe powstałe w wyniku rozliczenia transakcji wyrażonych w walutach obcych, jak również powstałe z wyceny bilansowej pozycji aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych i dotyczących działalności podstawowej (operacyjnej) Grupy Kapitałowej odnosi się w koszty lub przychody finansowe.

2.4 Rzeczowe aktywa trwałe

Za rzeczowe aktywa trwałe uznaje się środki trwałe spełniające poniższe kryteria:

- są utrzymywane przez Grupę Kapitałową w celu wykorzystywania ich w procesie produkcyjnym lub przy dostawach towarów i świadczeniu usług, w celach administracyjnych albo częściowo wynajmowane innym podmiotom,
- przewidywany okres użytkowania będzie dłuższy niż jeden rok,
- w stosunku do których istnieje prawdopodobieństwo, iż Grupa Kapitałowa uzyska w przyszłości korzyści ekonomiczne związane ze składnikiem majątkowym, oraz
- wartość ich można określić w sposób wiarygodny.

Do rzeczowych aktywów trwałych zaliczane są m.in.:

- grunty własne,
- prawo wieczystego użytkowania gruntów,
- budynki, obiekty inżynierii wodnej i lądowej oraz będące odrębną własnością lokale,
- maszyny, urządzenia, środki transportu,
- inne ruchome środki trwałe,
- ulepszenia w obcych środkach trwałych,
- środki trwałe w okresie budowy, montażu lub ulepszenia już istniejącego środka trwałego.

Do rzeczowych aktywów trwałych zalicza się również środki trwałe służące ochronie środowiska lub zapewnieniu bezpieczeństwa osób i mienia.

Na dzień początkowego ujęcia rzeczowe aktywa trwałe wycenia się w cenie nabycia / koszcie wytworzenia. W cenie nabycia / koszcie wytworzenia uwzględniane są koszty finansowania zewnętrznego zaciągniętego na sfinansowanie nabycia lub wytworzenie środka trwałego (zgodnie z MSR 23 zaktualizowanym w 2007 roku).

W związku z zastosowaniem MSSF po raz pierwszy na dzień 01 stycznia 2004 roku, dla środków trwałych została przyjęta wartość godziwa jako odpowiadająca zakładanemu kosztowi środków trwałych (zgodnie z MSSF 1 par. 16).

Późniejsze nakłady uwzględnia się w wartości bilansowej danego środka trwałego lub ujmuje jako odrębny środek trwały (tam, gdzie jest to właściwe) tylko wówczas, gdy istnieje prawdopodobieństwo wpływu korzyści ekonomicznych do Grupy Kapitałowej, zaś koszt danej pozycji można wiarygodnie wycenić. Wszelkie pozostałe wydatki na naprawę i konserwację środków trwałych odnoszone są do rachunku zysków i strat w okresie obrotowym, w którym je poniesiono.

Prawo wieczystego użytkowania zostało nabyte na rynku wtórnym i jest wykazywane łącznie z wartością gruntów własnych, w grupie środków trwałych.

Na dzień bilansowy, rzeczowe aktywa trwałe zaliczone do grupy „gruntów” (w tym prawo wieczystego użytkowania gruntów) wyceniane są według modelu opartego na wartości przeszacowanej (zgodnie z MSR 16

par. 31 i następne). Wartość przeszacowana rzeczowych aktywów trwałych zaliczonych do tej grupy to wartość godziwa na dzień przeszacowania, pomniejszona o kwotę późniejszych zakumulowanych odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości. Przeszacowania przeprowadzane są na tyle regularnie, aby wartość bilansowa nie różniła się w sposób istotny od wartości, która zostałaby ustalona przy zastosowaniu wartości godziwej na dzień bilansowy. Wartość godziwa jest ustalana na podstawie wyceny sporządzonej przez profesjonalnego rzeczoznawcę. Częstotliwość dokonywania przeszacowań zależy od zmian wartości godziwej przeszacowywanych pozycji rzeczowych aktywów trwałych. Jeżeli wartość godziwa przeszacowywanego składnika aktywów różni się w sposób istotny od jego wartości bilansowej, wymagane jest przeprowadzenie kolejnego przeszacowania. Jeżeli pozycja rzeczowych aktywów trwałych jest przeszacowywana, cała grupa rzeczowych aktywów trwałych, do której przynależy dany składnik aktywów, zostaje przeszacowana. Jeżeli wartość bilansowa składnika aktywów wzrosła wskutek przeszacowania, zwiększenie należy zaliczyć bezpośrednio do pozostałych kapitałów własnych jako „kapitał z aktualizacji wyceny”. Kapitał z aktualizacji wyceny jest korygowany o wartość rezerwy na odroczony podatek dochodowy. Kapitał z aktualizacji wyceny zaliczony do kapitału własnego można przenieść bezpośrednio do pozycji kapitałów „zyski zatrzymane” w momencie usunięcia odpowiadającego mu składnika aktywów z bilansu.

Niezależny rzeczoznawca majątkowy, oszacował na dzień 28.06.2011 roku wartość rynkową prawa wieczystego użytkowania gruntów, budynków, budowli oraz pozostałych składników rzeczowego majątku trwałego, który został nabyty przez Spółkę Zależną od syndyka. Skutki przeszacowania nabytych rzeczowych aktywów trwałych zostały ujawnione w kapitale z aktualizacji wyceny.

Jeżeli pozycja rzeczowych aktywów trwałych jest przeszacowana, to umorzenie w dniu przeszacowania jest eliminowane z wartości bilansowej brutto składnika aktywów, a wartość bilansowa netto korygowana jest do wartości przeszacowanej składnika aktywów.

Rzeczowe aktywa trwałe zaliczone do pozostałych grup rodzajowych, to jest budynki i budowle, maszyny i urządzenia, środki transportu, inne ruchome środki trwałe, ulepszenia w obcych środkach trwałych, środki trwałe w okresie budowy, montażu lub ulepszenia już istniejącego środka trwałego - wyceniane są na dzień bilansowy w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia po pomniejszeniu o skumulowane odpisy amortyzacyjne i odpisy z tytułu utraty wartości.

Grunty oraz prawo wieczystego użytkowania gruntów, zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości nie podlegają amortyzacji.

Odpisy amortyzacyjne środków trwałych dokonywane są metodą liniową przez przewidywany okres użytkowania danego środka trwałego.

Przyjęto okresy użytkowania środków trwałych w następujących przedziałach:

- Budynki oraz obiekty inżynierii wodnej i lądowej: 11-70 lat,
- Maszyny i urządzenia: 4-13 lat,
- Środki transportu: 6-15 lat,
- Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe – okres użytkowania ustalany jest indywidualnie dla poszczególnych składników środków trwałych.

Powyższe okresy użytkowania dotyczą nowych środków trwałych. Jeżeli do użytkowania jest wprowadzony używany środek trwały, wówczas stawki amortyzacji ustalane są indywidualnie, odpowiednio do przewidywanego okresu użytkowania danego środka trwałego. Podstawą naliczania odpisów amortyzacyjnych jest wartość początkowa.

W użytkowanych w Spółce środkach trwałych nie stwierdzono istotnych części składowych środków trwałych (komponentów), których okres użytkowania różni się od okresu użytkowania całego środka trwałego.

Amortyzację rozpoczyna się, gdy środek trwały jest dostępny do użytkowania. Amortyzacji zaprzestaje się na wcześniejszą z dat: gdy środek trwały zostaje zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży (lub zawarty w grupie do zbycia, która jest zaklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży) zgodnie z MSSF 5 „Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechana” lub zostaje usunięty z ewidencji bilansowej. Metoda amortyzacji, stawka amortyzacyjna oraz wartość końcowa podlegają weryfikacji na każdy dzień bilansowy. Wszelkie wynikające z przeprowadzonej weryfikacji zmiany ujmują się jak zmiany szacunków.

Odpisów z tytułu utraty wartości dokonuje się do poziomu wartości odzyskiwalnej, jeżeli wartość bilansowa danego środka trwałego (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego on należy) jest wyższa od jego oszacowanej wartości odzyskiwalnej. Test na utratę wartości przeprowadza się i ujemne ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości zgodnie z zasadami określonymi w punkcie „Utrata wartości aktywów niefinansowych”.

Środek trwały usuwa się z ewidencji bilansowej, gdy zostaje zbyty lub gdy nie oczekuje się wpływu dalszych korzyści ekonomicznych z jego użytkowania lub zbycia. Zyski lub straty na usunięciu pozycji rzeczowych aktywów trwałych ustala się jako różnicę pomiędzy przychodami netto ze zbycia i wartością bilansową tych środków trwałych i ujemne w rachunku zysków i strat.

2.5 Leasing

Umowę leasingu, w ramach której zasadniczo całość ryzyka i wszystkie pożytki z tytułu własności przysługują Spółkom Grupy Kapitałowej, klasyfikuje się jako leasing finansowy. Przedmiot leasingu finansowego ujemne się w aktywach z dniem rozpoczęcia leasingu według niższej z dwóch kwot: wartości godziwej przedmiotu leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych.

Każdą opłatę leasingową dzieli się na kwotę pomniejszającą saldo zobowiązania i kwotę kosztów finansowych w taki sposób, aby utrzymywać stałą stopę w stosunku do nieuregulowanej części zobowiązania. Element odsetkowy raty leasingowej ujemne się w kosztach finansowych w rachunku zysków i strat przez okres leasingu w taki sposób, aby uzyskać za każdy okres stałą okresową stopę procentową w stosunku do nieuregulowanej części zobowiązania. Podlegające amortyzacji aktywa nabyte w ramach leasingu finansowego amortyzowane są zgodnie z zasadami opisanymi dla rzeczowych aktywów trwałych.

Leasing, przy którym znacząca część ryzyka i pożytków z tytułu własności pozostaje udziałem leasingodawcy (finansującego) stanowi leasing operacyjny.

W przypadku, kiedy Grupa Kapitałowa zawiera umowy leasingu finansowego i występuje w roli leasingodawcy, w aktywach bilansu wykazywane są należności w kwocie równej inwestycji leasingowej netto.

Spółka Dominująca jako producent maszyn objętych umową leasingu finansowego ujemne zyski lub straty ze sprzedaży w danym okresie zgodnie z zasadami stosowanymi w przypadku zwykłej sprzedaży. Koszty poniesione na wytworzenie maszyny oraz inne koszty poniesione w związku z negocjacjami i działaniami służącymi doprowadzeniu do zawarcia umowy leasingowej ujemne się jako koszty z chwilą uznania zysków ze sprzedaży.

Przychody finansowe w okresie trwania umowy leasingu finansowego ujemwane są w sposób odzwierciedlający stałą okresową stopę zwrotu na inwestycji leasingowej netto.

2.6 Nieruchomości inwestycyjne

Za nieruchomości inwestycyjne uznaje się nieruchomości, które w całości Grupa Kapitałowa traktuje jako źródło przychodów z czynszów lub utrzymuje w posiadaniu ze względu na przyrost ich wartości, względnie obie te korzyści łącznie.

Nieruchomości inwestycyjne wyceniane są na moment początkowego ujęcia w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. W wycenie uwzględnia się koszty przeprowadzenia transakcji oraz koszty finansowania zewnętrznego zaciągniętego na sfinansowanie nabycia.

Na kolejne dni bilansowe nieruchomości inwestycyjne wyceniane są w wartości godziwej. Zysk lub strata wynikające ze zmiany wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej wpływają na zysk lub stratę netto w okresie, w którym zmiana nastąpiła.

Nieruchomość inwestycyjna zostaje usunięta z bilansu w momencie jej zbycia lub w przypadku trwałego wycofania z użytkowania, jeżeli nie oczekuje się uzyskania w przyszłości żadnych korzyści wynikających z jej zbycia.

Nieruchomości inwestycyjne wycenia się według Międzynarodowych Standardów Wyceny. Wartość rynkowa odzwierciedla zbiorowe postrzeganie i działanie rynku i jest podstawą szacowania wartości większości zasobów w ekonomii opartej o reguły rynku. Wartość rynkowa (lub inaczej profesjonalna opinia o wartości rynkowej) jest definiowana jako: szacunkowa, przewidywana kwota za jaką określona własność powinna być wymieniona w dniu wyceny, pomiędzy chętnym nabywcą a chętnym sprzedawcą, w transakcji której strony nie są w sposób szczególny współzależne, po właściwym rozpoznaniu rynku, na którym każda ze stron jest dobrze poinformowana o istotnych cechach mających wpływ na wartość transakcji, działa ze zrozumieniem, rozważnie i bez przymusu.

Zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Wyceny, wartość rynkową określamy przy zastosowaniu następujących metod wyceny:

- podejście porównawcze - warunek stosowania - niezbędny wybór transakcji porównywalnych i innych, porównania rynkowe na podstawie obserwacji rynku;
- podejście kapitalizacji dochodu, łącznie z analizą zdyskontowanych strumieni pieniężnych - warunek stosowania - informacje pochodzące z rynku dotyczące stawek czynszowych oraz stóp zwrotu;
- podejście kosztowe - warunek stosowania - koszty budowy oraz zużycie określać na podstawie analiz rynkowych, szacunków kosztów i występującego zużycia;

Obowiązujące w MSR zasady wyceny rozlokowane są w nich na trzech poziomach. Pierwszy poziom Międzynarodowych Standardów Wyceny stanowią trzy standardy o charakterze fundamentalnym:

- MSW 1. Wartość rynkowa jako podstawa wyceny,
- MSW 2. Wartości nierynkowe jako podstawa wyceny,
- MSW 3. Operat szacunkowy.

Kolejny poziom nosi nazwę Zastosowania Międzynarodowych Standardów Wyceny [ZMSW] i dotyczy zasad stosowania MSW w poszczególnych sytuacjach. Poziom ten podzielono następująco:

- ZMSW 1. Wycena dla celów sprawozdań finansowych,
- ZMSW 2. Wycena dla celów kredytowych.

Trzeci poziom MSW zawiera wskazówki interpretacyjne gdzie rzeczoznawca dowiaduje się o szczegółach rozwiązywania problemów i zagadnień, które mogą wystąpić w trakcie wyceny. Obecne wydanie MSW zawiera 14 wskazówek interpretacyjnych.

Pojęcie wartości rynkowej wg MSW odzwierciedla całościową koncepcję funkcjonowania rynku i jest podstawą wyceny większości zasobów w gospodarkach rynkowych, a definicja ma charakter prosty i rygorystyczny. Wartość godziwa zdefiniowana jest w MSSF jako kwota, za jaką na warunkach rynkowych składnik aktywów mógłby zostać wymieniony lub kwota, za którą zobowiązanie mogłoby zostać uregulowane pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami transakcji (MSR 16, pkt.6). Pojęcie wartości godziwej jest stosowane do określenia zarówno rynkowych jak i nierynkowych wartości w sprawozdaniach finansowych. W bilansie dany składnik aktywów jest ujmowany wg wartości godziwej po odliczeniu amortyzacji (umorzenia) oraz łącznej wartości odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości (MSR 36, pkt.6). Tam, gdzie można

ustalić wartość rynkową składnika aktywów, jest ona uważana za równą wartości godziwej. Zastosowanie modelu wartości godziwej wymaga dokonywania stałej i bieżącej aktualizacji wartości. W ujęciu początkowym wartość godziwa wykorzystuje się przy stosowaniu modelu opartego na wartości przeszacowanej (MSR 16, pkt.31)

Zatem podstawą przyjęcia wartości godziwej poszczególnego składnika aktywów jest jego wartość rynkowa.

Definicja wartości rynkowej zawarta w Krajowych Standardach oraz w Ustawie o gospodarce nieruchomościami jest tożsama w znaczeniu z definicją zawartą w MSR.

Wartość rynkową nieruchomości, zgodnie z art. 151 ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz Standardami Zawodowymi Rzeczoznawców Majątkowych, stanowi najbardziej prawdopodobna jej cena, możliwa do uzyskania na rynku, przy przyjęciu następujących założeń: strony umowy były od siebie niezależne, nie działały w sytuacji przymusowej oraz miały stanowczy zamiar zawarcia umowy, upłynął czas niezbędny do wyeksponowania nieruchomości na rynku do wynegocjowania warunków umowy.

Spółka wyodrębniła z grupy środków trwałych nieruchomości, które są w całości wynajmowane innym podmiotom i które spełniają warunki definicji nieruchomości inwestycyjnych (par. 5 MSR 40 "Nieruchomości inwestycyjne"). Zgodnie z MSW wyceny wartości rynkowej, równej godziwej dokonano metodą kapitalizacji dochodu (Tożsama z metodą inwestycyjną, techniką kapitalizacji prostej netto wg UGN i krajowych Standardów).

2.7 Wartości niematerialne i prawne

Za wartości niematerialne uznaje się możliwe do zidentyfikowania niepieniężne składniki aktywów, nieposiadające postaci fizycznej. W szczególności do wartości niematerialnych zalicza się:

- nabyte oprogramowanie komputerowe,
- nabyte prawa majątkowe – koszty prac rozwojowych, autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje, koncesje, prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych oraz zdobniczych.

Wartości niematerialne wycenia się w cenie nabycia pomniejszonej o skumulowaną kwotę odpisów amortyzacyjnych i skumulowaną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Do wartości niematerialnych i prawnych zalicza się również koszty zakończonych prac rozwojowych. Koszty zakończonych prac rozwojowych prowadzonych przez jednostkę na własne potrzeby, poniesione przed podjęciem produkcji lub zastosowaniem technologii, zalicza się do wartości niematerialnych i prawnych, jeżeli:

- 1) produkt lub technologia wytwarzania są ściśle ustalone, a dotyczące ich koszty prac rozwojowych wiarygodnie określone,
- 2) techniczna przydatność produktu lub technologii została stwierdzona i odpowiednio udokumentowana i na tej podstawie jednostka podjęła decyzję o wytwarzaniu tych produktów lub stosowaniu technologii,
- 3) koszty prac rozwojowych zostaną pokryte, według przewidywań, przychodami ze sprzedaży tych produktów lub zastosowania technologii.

Powyższe oznacza, że dopiero w sytuacji spełnienia ww. kryteriów koszty zakończonych prac rozwojowych mogą zostać aktywowane jako wartości niematerialne i prawne.

Do czasu zakończenia prac i spełnienia wyżej wskazanych warunków, ponoszone koszty prac rozwojowych ujmowane są w bilansie jako prace rozwojowe w toku.

Koszty zakończonych prac rozwojowych odpisuje się przez okres ekonomicznej użyteczności rezultatów prac rozwojowych. Jeżeli w wyjątkowych przypadkach nie można wiarygodnie oszacować okresu ekonomicznej użyteczności rezultatów tych prac, to okres dokonywania odpisów nie może przekraczać 5 lat.

Prace rozwojowe zakończone niepowodzeniem, które nie dały zamierzonych efektów lub prace zakończone efektem pozytywnym, których z różnych przyczyn nie wdrożono, obciążają wynik finansowy w roku, w którym je zakończono. Odnosi się je wówczas w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych.

Odpisów amortyzacyjnych od wartości niematerialnych dokonuje się metodą liniową, przez okres przewidywanego użytkowania, który dla poszczególnych rodzajów wartości niematerialnych wynosi:

- Licencje na programy komputerowe oraz oprogramowanie komputerowe – 1-2 lata. W uzasadnionych przypadkach przewidywany okres użytkowania licencji może być wydłużony do 20 lat.
- Koszty prac rozwojowych – 2-5 lat.

Grupa Kapitałowa nie posiada innych wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania. Wartości niematerialne, które nie zostały jeszcze oddane do użytkowania nie są amortyzowane do momentu ich rozliczenia na inne grupy wartości niematerialnych. Tego typu wartości niematerialne poddawane są obowiązkowym corocznym testom na utratę wartości.

Amortyzację rozpoczyna się, gdy składnik wartości niematerialnych jest dostępny do użytkowania. Amortyzacji wartości niematerialnych zaprzestaje się na wcześniejszą z dat: gdy składnik wartości niematerialnych zostaje zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży (lub zawarty w grupie do zbycia, która jest zaklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży) zgodnie z MSSF 5 „Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechana” lub zostaje usunięty z ewidencji bilansowej.

Dla posiadanych przez Grupę Kapitałową składników wartości niematerialnych przyjęto, iż wartość końcowa jest równa zero.

Metoda amortyzacji oraz stawka amortyzacyjna podlegają weryfikacji na każdy dzień bilansowy. Wszelkie zmiany wynikające z przeprowadzonej weryfikacji ujmuje się jako zmianę szacunków.

Wartości niematerialne testuje się na utratę wartości zgodnie z zasadami określonymi w punkcie „Utrata wartości aktywów niefinansowych”.

Składnik wartości niematerialnych usuwa się z ewidencji bilansowej, gdy zostaje zbyty lub, gdy nie oczekuje się dalszych korzyści ekonomicznych z jego użytkowania lub zbycia. Zyski lub straty na usunięciu składnika wartości niematerialnych ustala się jako różnicę pomiędzy wartością godziwą przychodów ze zbycia, (jeżeli występują) i wartością bilansową tych wartości niematerialnych oraz ujmuje w rachunku zysków i strat.

2.8 Inwestycje kapitałowe

Jednostki zależne

Za jednostki zależne w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej PATENTUS S.A. uznaje się te jednostki, w odniesieniu do których Grupa ma zdolność kierowania ich polityką finansową i operacyjną w celu uzyskania korzyści z ich działalności. Kierowanie to odbywa się poprzez posiadanie większości w ogólnej liczbie głosów w organach stanowiących tych jednostek tj. zarządach jednostek i ich radach nadzorczych. Przy dokonywaniu oceny, czy Grupa kontroluje daną jednostkę uwzględnia się istnienie oraz wpływ potencjalnych praw głosu, które w danej chwili można zrealizować lub zamienić.

Wartość bilansowa inwestycji Grupy Kapitałowej w jednostkę zależną podlega wyłączeniu, odpowiednio z kapitałem własnym jednostki zależnej. Transakcje, rozrachunki, przychody, koszty i niezrealizowane zyski ujęte w aktywach, powstałe na transakcjach pomiędzy spółkami Grupy, podlegają eliminacji. Eliminacji podlegają również niezrealizowane straty, chyba, że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przekazanego składnika aktywów.

W przypadku powstania udziału niekontrolującego w aktywach netto konsolidowanych jednostek zależnych ujmowany jest on w ramach kapitału własnego w odrębnej pozycji.

Zaprzestaje się konsolidacji jednostek zależnych z dniem ustania kontroli..

Jednostki stowarzyszone

Za jednostki stowarzyszone uznaje się jednostki, na które Spółka Dominująca wywiera znaczący wpływ, lecz nie sprawuje kontroli, uczestnicząc w ustalaniu zarówno polityki finansowej jak i operacyjnej podmiotu stowarzyszonego, co zwykle wiąże się z posiadaniem od 20% do 50% ogólnej liczby głosów w organach stanowiących lub z możliwością wpływu na działalność jednostki w inny sposób

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym nie występują inwestycje w jednostkach stowarzyszonych.

2.9 Utrata wartości aktywów niefinansowych

Na każdy dzień bilansowy Grupa Kapitałowa dokonuje przeglądu wartości bilansowej składników majątku trwałego w celu stwierdzenia, czy nie występują przesłanki wskazujące na możliwość utraty ich wartości. W przypadku gdy stwierdzono istnienie takich przesłanek, szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów w celu ustalenia potencjalnego odpisu z tego tytułu.

W sytuacji gdy składnik aktywów nie generuje przepływów pieniężnych, które są w znacznym stopniu niezależne od przepływów generowanych przez inne aktywa, analizę przeprowadza się dla grupy aktywów generujących przepływy pieniężne, do której należy dany składnik aktywów. Wartość odzyskiwalna ustalana jest jako kwota wyższa z dwóch wartości, to jest: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej, która odpowiada wartości bieżącej szacunku przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu stopy dyskonta uwzględniającej aktualną rynkową wartość pieniądza w czasie oraz ryzyko specyficzne, jeśli występuje, dla danego aktywa.

Jeżeli wartość odzyskiwalna jest niższa od wartości księgowej netto składnika aktywów lub ich grupy, wartość księgowa jest pomniejszana do wartości odzyskiwalnej. Strata z tego tytułu jest ujmowana jako koszt w okresie, w którym nastąpiła utrata wartości.

W sytuacji odwrócenia utraty wartości wartość netto składnika aktywów zwiększana jest do nowej oszacowanej wartości odzyskiwalnej, nie wyższej jednak od wartości netto tego składnika aktywów, jaka byłaby ustalona, gdyby utrata wartości nie została rozpoznana w poprzednich okresach. Odwrócenie utraty wartości ujmowane jest w okresie, w którym ustały przesłanki powodujące trwałą utratę wartości.

Na dzień 31.12.2016 roku Grupa przeprowadziła test na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych z uwzględnieniem postanowień przepisów MSR 36.

Wartość odzyskiwalna znaczących składników rzeczowych aktywów trwałych w Jednostce Dominującej została oszacowana w oparciu o wartość godziwą pomniejszoną o koszty sprzedaży składników majątkowych. Uprawniony rzeczoznawca majątkowy oszacował wartość godziwą nieruchomości (prawo wieczystego użytkowania gruntów wraz z budynkami) oraz istotnych ruchomości (maszyny i urządzenia o wartości bilansowej powyżej 100 tys. zł. netto) według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku. Wartość godziwa nieruchomości oraz istotnych ruchomości oszacowana przez rzeczoznawcę została następnie pomniejszona o szacowane koszty sprzedaży. W taki sposób oszacowana wartość godziwa nieruchomości i istotnych ruchomości jest wyższa od wartości bilansowej.

Jednostki zależne również przeprowadziły test na utratę wartości aktywów. Wartość odzyskiwalna w tych Spółkach została oszacowana w oparciu o wartość godziwą pomniejszoną o koszty sprzedaży składników majątkowych. Uprawniony rzeczoznawca majątkowy oszacował wartość godziwą nieruchomości (prawo wieczystego użytkowania gruntów wraz z budynkami) oraz istotnych ruchomości (maszyny i urządzenia o wartości bilansowej powyżej 10 tys. zł.) według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku. Wartość godziwa

nieruchomości oraz istotnych ruchomości oszacowana przez rzeczoznawcę została następnie pomniejszona o szacowane koszty sprzedaży. W taki sposób oszacowana wartość godziwa nieruchomości i istotnych ruchomości jest wyższa od wartości bilansowej.

Wyniki przeprowadzonych testów wskazują, że nie zachodzi konieczność dokonywania odpisów aktualizujących związanych z ewentualną utratą wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych wykazanych w skonsolidowanym bilansie na koniec roku obrotowego.

2.10 Aktywa finansowe

Spółka kwalifikuje aktywa finansowe do odpowiedniej kategorii w zależności od modelu biznesowego zarządzania aktywami finansowymi oraz od charakterystyki umownych przepływów pieniężnych dla danego składnika aktywów finansowych. Klasyfikacji dokonuje się na moment początkowego ujęcia aktywów finansowych. Poniższa kwalifikacja dotyczy wyceny a nie prezentacji aktywów finansowych w sprawozdaniu finansowym.

Zasady klasyfikacji aktywów finansowych do poszczególnych kategorii i ich wycena:

- wyceniane wg zamortyzowanego kosztu,
- wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody,
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu są to instrumenty dłużne utrzymywane w celu ściągnięcia umownych przepływów, które obejmują wyłącznie spłaty kapitału i odsetek. Spółka do aktywów wycenianych w zamortyzowanym koszcie klasyfikuje należności z tytułu dostaw i usług, pożyczki udzielone, pozostałe należności finansowe oraz środki pieniężne i ich ekwiwalenty. Aktywa finansowe wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej. Należności z tytułu dostaw i usług po początkowym ujęciu wycenia się w wysokości zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości, przy czym należności z tytułu dostaw i usług z datą zapadalności poniżej 12 miesięcy od dnia powstania (tj. niezawierające elementu finansowania) i nieprzekazywane do faktoringu, nie podlegają dyskontowaniu i są wyceniane w wartości nominalnej.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody są to:

- instrumenty dłużne, z których przepływy stanowią wyłącznie płatności kapitału i odsetek, a które są utrzymywane w celu ściągnięcia umownych przepływów i w celu sprzedaży,
- inwestycje w instrumenty kapitałowe. Zmiany wartości bilansowej są ujmowane przez pozostałe całkowite dochody, za wyjątkiem zysków i strat z tytułu utraty wartości, przychodów z tytułu odsetek oraz różnic kursowych oraz dywidend, które ujmuje się w wyniku finansowym. Spółka do aktywów wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody klasyfikuje w momencie początkowego ujęcia akcje i udziały w jednostkach pozostałych.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są to instrumenty finansowe, które nie spełniają kryteriów wyceny według zamortyzowanego kosztu lub w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody. Spółka do aktywów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy klasyfikuje instrumenty pochodne, należności handlowe podlegające faktoringowi, gdy warunki umowy faktoringowej skutkują zaprzestaniem ujmowania należności oraz pożyczki, które nie spełniają testu SPPI i dywidendy. MSSF 9 nie dokonał zmian w klasyfikacji zobowiązań finansowych.

2.11 Instrumenty pochodne i zabezpieczenia

Instrumenty pochodne są ujmowane i wyceniane na dzień bilansowy w wartości godziwej. Metody rozpoznania zysku i straty z tych instrumentów uzależnione są od tego, czy dany instrument wyznaczony został jako

instrument zabezpieczający oraz od charakteru tego zabezpieczenia. Dany instrument może być wyznaczony jako zabezpieczenie wartości godziwej, zabezpieczenie przepływów pieniężnych lub zabezpieczenie inwestycji zagranicznych.

Grupa Kapitałowa nie zawierała transakcji na instrumentach pochodnych oraz transakcji o charakterze zabezpieczającym.

2.12 Zapasy

Zapasy są aktywami przeznaczonymi do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, będącymi w trakcie produkcji przeznaczonej na sprzedaż oraz mającymi postać materiałów lub surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług. Zapasy obejmują materiały, towary, produkcję w toku oraz produkty gotowe.

Materiały i towary na dzień bilansowy są wyceniane w cenach nabycia. Na dzień bilansowy materiały przeznaczone do sprzedaży oraz towary są wyceniane w kwocie nie wyższej niż cena sprzedaży netto.

Odpisy aktualizujące wartość materiałów i towarów wynikające z wyceny w cenach sprzedaży netto zalicza się odpowiednio do pozostałych kosztów operacyjnych i kosztów sprzedaży.

Półprodukty i produkty w toku wycenia się w koszcie wytworzenia.

Koszt wytworzenia wyrobów gotowych, półproduktów i produkcji w toku obejmuje: koszty bezpośrednio związane z jednostką produktu oraz odpowiednio przypisane zmienne i stałe koszty pośrednie produkcji. Stałe pośrednie koszty produkcji przypisuje się przyjmując normalny poziom wykorzystania zdolności produkcyjnych. Na dzień bilansowy wyroby nie są wycenione wyżej niż ceny sprzedaży netto.

Odpisy aktualizujące wartość wyrobów gotowych i półproduktów odpisuje się w ciężar kosztów wytworzenia sprzedanych produktów.

Rozchód zapasów odbywa się według zasady FIFO („pierwsze weszło – pierwsze wyszło”), jedynie w uzasadnionych przypadkach w drodze szczegółowej identyfikacji rzeczywistych cen (kosztów) tych składników aktywów, które dotyczą ściśle określonych przedsięwzięć, niezależnie od daty ich zakupu lub wytworzenia.

2.13 Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług to należności finansowe powstałe w wyniku podstawowej działalności operacyjnej Grupy Kapitałowej.

Do pozostałych należności zalicza się:

- inne należności finansowe tj. należności spełniające definicje aktywów finansowych m. in. lokaty powyżej 3 miesięcy, należności z tytułu rozliczenia pochodnych instrumentów finansowych, papiery komercyjne oraz dłużne instrumenty finansowe powyżej 3 miesięcy kwalifikowane do kategorii pożyczki i należności, należności z tytułu dywidend, odsetki od należności, zaliczki, pozostałe należności finansowe;
- inne należności niefinansowe, w tym zaliczki (na dostawy oraz na środki trwałe, na środki trwałe w budowie, na wartości niematerialne), należności z tytułu ZFŚS, należności z tytułu podatków, pozostałe należności niefinansowe. Zaliczki na środki trwałe, na środki trwałe w budowie, na wartości niematerialne wykazywane są w grupie aktywów trwałych.
- rozliczenia międzyokresowe czynne.

Należności ujmowane są pierwotnie w wartościach godziwych. W przypadku stosowania normalnych terminów płatności (od 14 do 90 dni), uznanych w praktyce na rynku w transakcjach o podobnym charakterze, za wartość godziwą uznaje się ich wartość nominalną powstałą w dniu rozpoznania przychodu.

Na dzień bilansowy inne należności finansowe o terminie wymagalności dłuższym niż 3 miesiące od dnia bilansowego oraz należności z tytułu dostaw i usług o terminie wymagalności dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego wycenia się według zamortyzowanego kosztu w oparciu o efektywną stopę procentową z zachowaniem zasad ostrożności. Wartość należności aktualizuje się, uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego w odniesieniu do należności:

- od dłużników postawionych w stan likwidacji lub upadłości – do wysokości należności nieobjętej zabezpieczeniem,
- od dłużników w przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości – w wysokości 100% należności,
- kwestionowanych lub z których zapłatą dłużnik zalega, a spłata należności nie jest prawdopodobna – do wysokości należności nieobjętej zabezpieczeniem,
- stanowiących równowartość kwot podwyższających należności – do wysokości tych kwot,
- przeterminowanych lub nie przeterminowanych o znacznym stopniu prawdopodobieństwa nieściągalności – według indywidualnej oceny.

Odpisy aktualizujące wartość należności zalicza się do pozostałych kosztów operacyjnych lub kosztów finansowych w zależności od rodzaju należności, której dotyczy odpis aktualizujący. Należności wyrażone w walutach obcych ujmuje się w księgach i wycenia na dzień bilansowy zgodnie z zasadami opisanymi w punkcie 2.2., „Transakcje w walucie obcej i wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych”.

2.14 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie, depozyty bankowe płatne na żądanie, inne krótkoterminowe inwestycje o pierwotnym terminie wymagalności do trzech miesięcy od dnia ich założenia, otrzymania, nabycia lub wystawienia oraz o dużej płynności.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wyceniane są według wartości nominalnych. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wyrażone w walutach obcych ujmuje się w księgach i wycenia na dzień bilansowy zgodnie z zasadami opisanymi w punkcie 2.2., „Transakcje w walucie obcej i wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych”. Dla celów sprawozdania z przepływów pieniężnych środki pieniężne i ich ekwiwalenty zdefiniowane są w identyczny sposób jak dla celów ujmowania w bilansie.

2.15 Aktywa trwałe (lub grupy do zbycia) przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe (lub grupy do zbycia) klasyfikuje się jako przeznaczone do sprzedaży, jeżeli ich wartość bilansowa będzie odzyskana raczej poprzez transakcje sprzedaży niż poprzez kontynuowanie użytkowania, pod warunkiem, iż są dostępne do natychmiastowej sprzedaży w obecnym stanie, z zachowaniem warunków, które są zwyczajowo stosowane przy sprzedaży tych aktywów (lub grup do zbycia) oraz ich sprzedaż jest wysoce uprawdopodobniona.

Bezpośrednio przed początkową kwalifikacją składnika aktywów (lub grupy do zbycia) jako przeznaczonych do sprzedaży, dokonuje się wyceny tych aktywów, tj. ustala się ich wartość bilansową zgodnie z przepisami właściwych standardów. Rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne nie podlegają amortyzacji do dnia reklasyfikacji, a w przypadku wystąpienia przesłanek wskazujących na możliwość wystąpienia utraty wartości, zostaje przeprowadzony test na utratę wartości i w konsekwencji ujęty odpis, zgodnie z MSR 36 „Utrata wartości aktywów”.

Aktywa trwałe (lub grupy do zbycia), których wartość została ustalona w sposób jak wyżej podlegają przekwalifikowaniu na aktywa przeznaczone do sprzedaży. Na moment przekwalifikowania aktywa te wycenia

się według niższej z dwóch wartości: wartości bilansowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia. Różnica z wyceny do wartości godziwej ujmowana jest w pozostałych kosztach operacyjnych. W momencie późniejszej wyceny, ewentualne odwrócenie wartości godziwej ujmuje się w pozostałych przychodach operacyjnych.

2.16 Kapitał własny

Kapitał własny został podzielony zgodnie z MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” na poniższe kategorie:

- Kapitał akcyjny (zakładowy) Jednostki Dominującej, wykazany według wartości nominalnej;
- Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej. W tej pozycji, zgodnie z art. 396 § 2 Kodeksu spółek handlowych, wykazywana jest nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej, która jest pomniejszana o koszty związane z podwyższeniem kapitału akcyjnego.
- Kapitał z aktualizacji wyceny. W tej pozycji wykazywany jest kapitał z przeszacowania do wartości godziwej rzeczowych aktywów trwałych po pomniejszeniu o rezerwy na odroczony podatek dochodowy rozliczane z kapitałem;
- Zyski zatrzymane, na które składają się:
 - Niepodzielony zysk lub niepokryta strata z lat ubiegłych;
 - Kapitał zapasowy tworzony ustawowo – kapitał tworzony z zysku zgodnie z wymogami art. 396 § 1 Kodeksu spółek handlowych;
 - Kapitał zapasowy tworzony zgodnie ze statutem – kapitał tworzony z zysku zgodnie ze statutem Spółek wchodzących w skład Grupy
 - Zysk (strata) netto bieżącego okresu obrotowego.

Statut Spółki Dominującej przewiduje tworzenie kapitału rezerwowego z przeznaczeniem na wypłatę dywidend dla akcjonariuszy oraz tworzenie innych funduszy specjalnych. W bieżącym okresie oraz w poprzednich latach Jednostka Dominująca nie tworzyła kapitału rezerwowego oraz innych funduszy celowych.

2.17 Zobowiązania

Za zobowiązania uznaje się wynikający z przeszłych zdarzeń obowiązek wykonania świadczeń o wiarygodnie określonej wartości, które spowodują wykorzystanie już posiadanych lub przyszłych aktywów.. Wycena zobowiązań uzależniona jest od ich zakwalifikowania do jednej z dwóch poniżej wymienionych kategorii:

- Zobowiązania finansowe w wartości godziwej przez wynik finansowy. Do tej grupy zaliczono zobowiązania, które spełniają kryteria zobowiązań przeznaczonych do obrotu oraz gdy zawierają elementy wbudowane. Spółka nie posiada tego typu zobowiązań.
- Pozostałe zobowiązania. W tej grupie można wyodrębnić dwa typy zobowiązań: zobowiązania finansowe i zobowiązania nie zaliczone do zobowiązań finansowych.

Zobowiązania finansowe ujmowane są pierwotnie w wartości godziwej po pomniejszeniu o bezpośrednie koszty transakcyjne. W przypadku stosowania normalnych terminów płatności, uznanych w praktyce na rynku w transakcjach o podobnym charakterze, za wartość godziwą uznaje się ich wartość nominalną powstałą w dniu rozpoznania zobowiązania. Na dzień bilansowy zobowiązania finansowe wycenia się w wartości zamortyzowanego kosztu opartego na efektywnej stopie procentowej. Wyjątkiem są kredyty udzielone w rachunku bieżącym, dla których nie są ustalone harmonogramy spłat. W przypadku tego rodzaju kredytów

koszty związane z jego uruchomieniem oraz inne opłaty obciążają koszty finansowe metodą liniową w momencie ich poniesienia. Do grupy pozostałych zobowiązań finansowych zaliczono:

- zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek,
- zobowiązania z tytułu leasingu finansowego,
- zobowiązania z tytułu dostaw i usług,
- zobowiązania przypadające do zapłaty za towary lub usługi, które zostały otrzymane lub wykonane, ale nie zostały zafakturowane, krótkookresowe rezerwy na niewykorzystane urlopy, inne zarachowane koszty, stanowiące zobowiązania oszacowane na podstawie zawartych umów lub innych wiarygodnych szacunków (bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów),
- inne zobowiązania finansowe, (zobowiązania z tytułu wynagrodzeń osobowych, zobowiązania z tytułu odsetek za nieterminowe regulowanie zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań, itp.)

Zobowiązania niezaliczone do pozostałych zobowiązań finansowych wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty. Do tej kategorii zaliczono:

- zobowiązania z tytułu podatków, opłat, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych tytułów publiczno-prawnych;
- otrzymane zaliczki, które zostaną rozliczone poprzez fizyczną dostawę wyrobów gotowych/towarów lub wykonanie usługi, zobowiązania z tytułu funduszy specjalnych,
- rozliczenia międzyokresowe przychodów, w tym środki pieniężne otrzymane na sfinansowanie nabycia lub wytworzenia środków trwałych w budowie oraz nabycie gotowych środków trwałych. Sposób rozliczenia otrzymanych dotacji opisano w punkcie „Dotacje państwowe”.

Zobowiązania wyrażone w walutach obcych ujmują się w księgach i wycenia na dzień bilansowy zgodnie z zasadami opisanymi w punkcie „Transakcje w walucie obcej i wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych”.

2.18 Dotacje państwowe

Dotacje pieniężne ujmują się w wartości nominalnej. Dotacje państwowe, w tym dotacje z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej do aktywów prezentuje się w bilansie jako przychody przyszłych okresów (rozliczenia międzyokresowe przychodów) w grupie zobowiązań długoterminowych. Część dotacji, która zostanie rozliczona w okresie następnych 12 miesięcy po dniu bilansowym jest wykazywana jako przychody przyszłych okresów (rozliczenia międzyokresowe przychodów) w grupie zobowiązań krótkoterminowych. Dotacji państwowych nie ujmują się dopóki nie istnieje wystarczająca pewność, że jednostka gospodarcza spełni warunki związane z dotacjami oraz, że dotacje będą otrzymane. Dotacje państwowe ujmują się w systematyczny sposób jako przychód w poszczególnych okresach, aby zapewnić ich współmierność z odpowiednimi kosztami amortyzacji.

Spółka Dominująca otrzymuje również dotacje będące refundacją kosztów wynagrodzeń i świadczeń pracowników będących osobami niepełnosprawnymi. Tego typu dotacje ujmowane są w całości w okresie ich wymagalności i wykazywane w rachunku zysków i strat w pozycji pozostałych przychodów operacyjnych.

Jednostka Dominująca otrzymuje także dotacje na wydatki ponoszone na koszty prac badawczo-rozwojowych, sfinansowane ze środków unijnych w ramach zawartych umów. Dotacje te szczegółowo zostały opisane w punkcie 4.9.

Dotacje do kosztów otrzymane w formie zaliczki na wydatki, które będą ponoszone w przyszłości zaliczane są do przychodów przyszłych okresów (rozliczenia międzyokresowe przychodów) w grupie zobowiązań

krótkoterminowych i rozliczane w proporcji do ponoszonych wydatków w poszczególnych okresach rozliczeniowych i w proporcji do stopnia refundowania tych wydatków poprzez zaliczenie ich do pozostałych przychodów operacyjnych z równoczesną korektą kosztów podatkowych.

Zgodnie z MSR 20 par. 28, kwoty otrzymanych dotacji wykazywane są w odrębnej pozycji rachunku przepływów pieniężnych z działalności finansowej.

2.19 Podatek dochodowy oraz odroczony podatek dochodowy

Podatek dochodowy w rachunku zysków i strat obejmuje: podatek bieżący oraz podatek odroczony.

Podatek bieżący obliczany jest zgodnie z aktualnymi przepisami podatkowymi.

Odroczony podatek dochodowy ustala się przy zastosowaniu stawek i przepisów podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać wtedy, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozliczona.

Podatek odroczony ujmuje się w rachunku zysków i strat danego okresu, za wyjątkiem przypadku, gdy podatek odroczony dotyczy transakcji czy zdarzeń, które ujmowane są bezpośrednio w kapitale własnym – wówczas podatek odroczony również ujmowany jest w odpowiednim składniku kapitału własnego.

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości w oparciu o różnice pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania. Rezerwa na podatek odroczony jest tworzona od wszystkich dodatnich różnic przejściowych podlegających opodatkowaniu, natomiast składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego jest rozpoznawany do wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że będzie można pomniejszyć przyszłe zyski podatkowe o rozpoznane ujemne różnice przejściowe.

Wartość składników aktywów z tytułu podatku odroczonego podlega analizie na każdy dzień bilansowy, a w przypadku gdy spodziewane przyszłe zyski podatkowe nie będą wystarczające dla realizacji składnika aktywów lub jego części, następuje jego odpis.

2.20 Rezerwy i świadczenia pracownicze

Rezerwy tworzone są w przypadku, kiedy spełnione są następujące warunki: Na Spółce ciąży istniejący obowiązek prawny lub obowiązek zwyczajowy, który wynika ze zdarzeń przeszłych, a ponadto gdy jest prawdopodobne, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje wypływ środków uosabiających korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

Rezerwy wycenia się w wysokości stanowiącej najbardziej właściwy szacunek nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku na dzień bilansowy. W przypadku gdy wpływ zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza oraz ryzyka związanego z danym zobowiązaniem.

Zgodnie z wymogami MSR 1 rezerwy w bilansie prezentowane są jako krótkoterminowe i długoterminowe.

Rezerwy mogą być tworzone w szczególności w odniesieniu do następujących tytułów:

- świadczenia pracownicze i podobne,
- skutki toczących się spraw sądowych oraz spraw spornych;
- udzielone gwarancje i poręczenia.

W zakresie świadczeń pracowniczych Grupa Kapitałowa nie jest stroną żadnych porozumień płacowych ani zbiorowych układów pracy. Grupa Kapitałowa nie posiada także programów emerytalnych zarządzanych

bezpośrednio lub przez fundusze zewnętrzne. Koszty świadczeń pracowniczych obejmują wynagrodzenia płatne zgodnie z warunkami zawartych umów o pracę z poszczególnymi pracownikami oraz koszty świadczeń emerytalnych (odprawa emerytalna, odprawa rentowa, odprawa pośmiertna) wypłacone pracownikom zgodnie z przepisami prawa po okresie zatrudnienia. Zobowiązania z tytułu krótkoterminowych świadczeń pracowniczych wyceniane są na zasadach ogólnych i prezentowane w pozycji innych zobowiązań. Rezerwy na zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych (odpraw emerytalnych) są szacowane w wartości bieżącej zobowiązania z tytułu określonych świadczeń na dzień bilansowy z uwzględnieniem zysków i strat aktuarialnych oraz kosztów przeszłego zatrudnienia. Wysokość zobowiązań z tytułu określonych świadczeń wylicza corocznie niezależny aktuariusz metodą prognozowanych uprawnień jednostkowych.

2.21 Rachunek zysków i strat

Rachunek zysków i strat sporządza się w wariantcie kalkulacyjnym.

2.22 Przychody

Przychody ze sprzedaży ujmuje się w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług, rabaty i opusty.

Przychody ze sprzedaży wyrobów gotowych, towarów i materiałów ujmuje się wtedy, gdy:

- przekazano nabywcy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z praw własności do towarów, wyrobów gotowych i materiałów,
- można wycenić wiarygodnie kwotę przychodów,
- istnieje prawdopodobieństwo, że Grupa Kapitałowa uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji,
- koszty poniesione oraz te, które zostaną poniesione przez Grupę Kapitałową w związku z transakcją, można wycenić w sposób wiarygodny.

Przychody ze sprzedaży usług ujmuje się wtedy, gdy:

- można wycenić w sposób wiarygodny kwotę przychodów,
- istnieje prawdopodobieństwo, że Grupa Kapitałowa uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji,
- można w wiarygodny sposób określić stopień realizacji transakcji na dzień bilansowy,
- koszty poniesione w związku z transakcją oraz koszty zakończenia transakcji mogą być wycenione w wiarygodny sposób.

Do pozostałych przychodów operacyjnych zalicza się przychody i zyski niezwiązane w sposób bezpośredni z działalnością operacyjną. Kategoria ta obejmuje zyski z tytułu sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych, aktualizację wartości inwestycji w nieruchomości, otrzymane dotacje, otrzymane odszkodowania związane ze zwrotem kosztów sądowych, nadpłaconych zobowiązań podatkowych oraz otrzymanego odszkodowania z tytułu strat w majątku Grupy Kapitałowej, który objęty był ubezpieczeniem. Do pozostałych przychodów operacyjnych zaliczane są także odwrócenia odpisów aktualizujących wartość należności oraz odwrócenia odpisów z tytułu trwałej utraty wartości składników majątku trwałego.

Do przychodów finansowych zaliczane są odsetki od lokat bankowych, odsetki od nieterminowych płatności należności, odpisy aktualizujące należności z tytułu odsetek oraz zyski z różnic kursów walut.

Przychody z tytułu odsetek ujmuje się według zasady memoriałowej, z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej.

2.23 Koszty

Za koszty uznaje się uprawdopodobnione zmniejszenie w okresie sprawozdawczym korzyści ekonomicznych, o wiarygodnie określonej wartości, w formie zmniejszenia wartości aktywów albo zwiększenia wartości zobowiązań i rezerw, które doprowadzą do zmniejszenia kapitału własnego lub zwiększenia jego niedoboru w inny sposób niż wycofanie środków przez właścicieli.

Koszty ujmuje się w rachunku zysków i strat na podstawie bezpośredniego związku pomiędzy poniesionymi kosztami, a osiągnięciem konkretnych przychodów, tzn. stosując zasadę współmierności, poprzez rachunek rozliczeń międzyokresowych kosztów czynnych i biernych.

Rachunek kosztów prowadzony jest w układzie rodzajowym oraz w układzie miejsc powstawania kosztów, przy czym za podstawowy układ sprawozdawczy kosztów w rachunku zysków i strat przyjmuje się wariant kalkulacyjny.

Całkowity koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów stanowi:

- koszt wytworzenia sprzedanych produktów,
- wartość sprzedanych towarów i materiałów,
- koszty sprzedaży,
- koszty ogólnego zarządu.

Kosztami okresu sprawozdawczego, wpływającymi na wynik finansowy okresu są również pozostałe koszty operacyjne i koszty finansowe.

Do pozostałych kosztów operacyjnych Spółka zalicza koszty i straty niezwiązane w sposób bezpośredni z działalnością operacyjną. Kategoria ta obejmuje straty z tytułu sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych, przekazane darowizny, kary i grzywny, koszty odpisów aktualizujących wartość należności i zapasów materiałów oraz odpisy z tytułu trwałej utraty wartości składników majątku trwałego.

Do kosztów finansowych zaliczane są koszty z tytułu wykorzystywania zewnętrznych źródeł finansowania, odsetki płatne z tytułu umów leasingu finansowego oraz straty z różnic kursów walut.

2.24 Rachunek przepływów środków pieniężnych

Rachunek przepływów środków pieniężnych jest sporządzany metodą pośrednią.

2.25 Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności

Zgodnie z MSSF 8 „Segmenty operacyjne” Segmentem operacyjnym jest część składowa Grupy Kapitałowej, (i) która angażuje się w działalność gospodarczą, w związku z którą może uzyskiwać przychody i ponosić koszty, (ii) której wyniki działalności są regularnie przeglądane przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji oraz (iii) w przypadku której są dostępne oddzielne informacje finansowe.

W działalności Grupy Kapitałowej można wyodrębnić dwa segmenty działalności. Pierwszy segment operacyjny związany jest z produkcją maszyn i urządzeń oraz świadczeniem usług dla górnictwa. Do drugiego segmentu operacyjnego zaliczono sprzedaż hurtową towarów i materiałów.

Segmenty geograficzne w sprawozdaniu finansowym ustala się według wyodrębnionych obszarów działalności Spółki, w ramach których następuje dostarczanie produktów lub świadczenie usług w określonym środowisku gospodarczym, który podlega ryzyku i charakteryzuje się poziomem zwrotu z poniesionych nakładów inwestycyjnych, różnym od tych, które są właściwe dla innych obszarów działających w odmiennym środowisku gospodarczym.

Działalność Grupy Kapitałowej koncentruje się głównie na obszarze kraju. Z tego też względu Grupa nie objęła obowiązkiem sprawozdawczym odrębnych segmentów geograficznych.

Koszty segmentów obejmują koszty sprzedaży zewnętrznym klientom, które w oparciu o racjonalne przesłanki można przypisać do danego segmentu. Koszty segmentu nie obejmują kosztów administracyjnych, kosztów zarządu, pozostałych kosztów operacyjnych, kosztów finansowych oraz innych kosztów powstałych na poziomie Grupy Kapitałowej, które dotyczą Grupy jako całości.

Do aktywów segmentu zalicza się m.in. rzeczowe aktywa trwałe, zapasy, należności, które można bezpośrednio przyporządkować do danego obszaru działalności. Do pasywów segmentu zalicza się m.in. wszystkie zobowiązania z tytułu dostaw, usług, bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów, przychody przyszłych okresów.

2.26 Polityka zarządzania ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem zawiera procesy identyfikacji, pomiaru i określania sposobu postępowania z ryzykiem. Wyodrębniono następujące rodzaje ryzyk:

- ryzyko rynkowe, w tym: zmian cen materiałów, stóp procentowych oraz kursów walutowych,
- ryzyko płynności,
- ryzyko kredytowe.

Podstawowym problemem jest ryzyko rynkowe zmian cen materiałów do produkcji. Koszty produkcji w dużej mierze uzależnione są od zmiany cen materiałów, w tym wyrobów hutniczych (blachy, kształtowniki). Grupa Kapitałowa nie stosuje polityki zabezpieczania ryzyka wzrostu cen materiałów do produkcji.

Ryzyko zmian stóp procentowych. Grupa Kapitałowa zawiera umowy kredytowe oparte na zmiennych stopach WIBOR 1M (1 miesięczny) + marża banku lub EURIBOR 1M (1 miesięczny) + marża banku. W związku z tym narażona jest na ryzyko zmian stóp procentowych w przypadku zaciągania nowego lub refinansowania istniejącego zadłużenia. Grupa Kapitałowa nie stosuje polityki zabezpieczania ryzyka wzrostu stóp procentowych kredytów.

Ryzyko zmian kursów walut. W odniesieniu do części obrotu realizowanego na rynkach zagranicznych Grupa Kapitałowa jest narażona na ryzyko zmian kursów walutowych. Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania przez Grupę sprzedaży lub zakupów w walutach innych niż jej waluta funkcjonalna. Ze względu na nieistotną wielkość tych obrotów Grupa Kapitałowa nie zabezpiecza się przed ryzykiem zmian kursów walut.

Ryzyko płynności. Grupa Kapitałowa jest narażona na ryzyko utraty płynności finansowej, rozumianej jako zdolność do regulowania zobowiązań w wyznaczonych terminach. Finansowanie działalności przy pomocy zewnętrznych źródeł (kredyty, pożyczki, kredyt kupiecki) podwyższa ryzyko utraty płynności w przyszłości. Spółki Grupy Kapitałowej muszą mieć stały dostęp do rynków finansowych, dlatego są narażone na ryzyko braku możliwości pozyskania nowego finansowania, jak również refinansowania swojego zadłużenia. Ryzyko to jest uzależnione przede wszystkim od warunków rynkowych, oceny zdolności kredytowej oraz stopnia koncentracji.

Ryzyko kredytowe. Wiarygodność kredytowa klientów, z którymi zawierane są transakcje fizycznej sprzedaży produktów poddawana jest procedurom weryfikacyjnym. Stan należności podlega ciągłemu monitoringowi. Ryzyko kredytowe w przypadku należności jest wysokie i związane jest z ograniczoną liczbą istotnych odbiorców wyrobów, usług i towarów.

2.27 Szacunki Zarządu

Sporządzając sprawozdanie finansowe, Zarząd Spółki Dominującej wykorzystywał szacunki oparte na pewnych założeniach i osądach. Szacunki te mają wpływ na przyjęte zasady oraz prezentowane wartości aktywów, zobowiązań oraz przychodów i kosztów.

Szacunki oraz leżące u ich podstaw założenia opierają się na doświadczeniu historycznym oraz analizie różnorodnych czynników, które są uznawane za racjonalne w danych okolicznościach, a ich wyniki stanowią podstawę profesjonalnego osądu co do wartości poszczególnych pozycji, których dotyczą.

W niektórych istotnych kwestiach Zarząd Spółki Dominującej opierał się na opiniach niezależnych ekspertów.

W związku z charakterem oszacowań i przyjętych założeń dotyczących przyszłości, uzyskane w ten sposób oszacowania księgowe z definicji mogą nie pokrywać się z faktycznymi rezultatami. Szacunki oraz założenia w nich przyjęte podlegają bieżącej weryfikacji. Zmiana szacunków księgowych jest rozpoznawana w okresie, w którym zostały one zmienione, jeśli dotyczą wyłącznie tego okresu lub także w okresach kolejnych.

Oszacowania i założenia, które niosą ze sobą ryzyko obejmują:

- Wycena nieruchomości inwestycyjnych. Zgodnie z przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości na kolejne dni bilansowe nieruchomości inwestycyjne wyceniane są w wartości godziwej. Podstawą do ustalenia (oszacowania) wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych na dzień bilansowy jest wycena sporządzona przez niezależnego rzeczoznawcę majątkowego. Szacunek wartości godziwej przeprowadzany jest na konkretny dzień bilansowy. Uwzględniając zmienność warunków rynkowych, tak oszacowana wartość nieruchomości inwestycyjnych może okazać się niewłaściwa w innym terminie.
- Wycena rzeczowych aktywów trwałych zaliczonych do grupy „grunty”. Zgodnie z przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości do tej grupy zalicza się grunty własne oraz prawo wieczystego użytkowania gruntów. Wartość aktywów trwałych zaliczonych do grupy „grunty” podlega okresowemu przeszacowaniu do wartości godziwej (przeszacowanej). Podstawą do ustalenia (oszacowania) wartości godziwej jest wycena sporządzona przez niezależnego rzeczoznawcę majątkowego. Przeszacowania przeprowadza się na tyle regularnie, aby wartość bilansowa nie różniła się w sposób istotny od wartości, która zostałaby ustalona przy zastosowaniu wartości godziwej na dzień bilansowy. Uwzględniając zmienność warunków rynkowych, tak przeszacowana wartość aktywów trwałych zaliczonych do grupy „grunty” może okazać się niewłaściwa w innym terminie.
- Okresy użytkowania środków trwałych. Spółki Grupy Kapitałowej dokonują okresowego (przynajmniej raz do roku na dzień bilansowy) oszacowania prawidłowości ustalenia okresów użytkowania poszczególnych składników majątku trwałego, ewentualnej wartości rezydualnej poszczególnych obiektów. Szacunki te oparte są głównie na doświadczeniu historycznym oraz analizie różnorodnych czynników wpływających na wykorzystanie posiadanego majątku oraz możliwości skonsumowania korzyści ekonomicznych w nim zawartych.
- Rezerwy na świadczenia pracownicze. Grupa Kapitałowa nie jest stroną żadnych porozumień płacowych ani zbiorowych układów pracy związanych ze świadczeniami pracowniczymi. Grupa Kapitałowa nie posiada także programów emerytalnych zarządzanych bezpośrednio przez Spółki lub przez fundusze zewnętrzne. Koszty świadczeń pracowniczych obejmują wynagrodzenia płatne zgodnie z warunkami zawartych umów o pracę z poszczególnymi pracownikami oraz koszty świadczeń emerytalnych (odprawa emerytalna, odprawa rentowa, odprawa pośmiertna) wypłacone pracownikom zgodnie z przepisami Kodeksu pracy (ustawa z dnia 26 czerwca 1974 roku; tekst jednolity Dz. U. 1998 r. Nr 21 poz. 94, z późniejszymi zmianami) po okresie zatrudnienia. Zobowiązania z tytułu krótkoterminowych świadczeń pracowniczych wyceniane są na zasadach ogólnych. Świadczenia długoterminowe szacowane są na podstawie metod aktuarialnych. Zastosowanie tych metod wymaga przyjęcia wielorakich założeń, w tym odpowiednich stóp dyskontowych oraz założeń demograficznych. Poziom rezerw oraz kosztów przyszłych świadczeń pracowniczych został przyjęty i zaprezentowany w historycznych sprawozdaniach finansowych na podstawie raportu uprawnionego aktuarusza.
- Grupa Kapitałowa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

- Grupa Kapitałowa dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

2.28 Wartość godziwa

Wartość godziwą składnika aktywów lub zobowiązania stanowi cena, możliwa do uzyskania przy sprzedaży składnika aktywów lub do zapłacenia za przeniesienie zobowiązania (cena wyjścia) w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny. O ile nie istnieją przesłanki wskazujące na fakt, że składnik aktywów nie został nabyty po cenie stanowiącej jego wartość godziwą uznaje się, że wartość godziwą na dzień początkowego ujęcia stanowi cena nabycia danego aktywu lub – w przypadku zobowiązań finansowych – cena sprzedaży.

Na koniec okresu sprawozdawczego wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których istnieje aktywny rynek ustala się na podstawie najbardziej reprezentatywnej ceny pochodzącej z tego rynku na dzień wyceny.

Jeżeli rynek na dany składnik aktywów lub zobowiązań finansowych nie jest aktywny (a także w odniesieniu do nienotowanych papierów wartościowych), Spółka ustala wartość godziwą stosując odpowiednie techniki wyceny opierające się na maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych. Obejmują one wykorzystanie cen z ostatnio przeprowadzonych transakcji na normalnych zasadach rynkowych, porównanie do innych instrumentów, które są w swojej istocie identyczne, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych, modele wyceny opcji oraz inne techniki/modeli wyceny powszechnie stosowane na rynku.

Oszacowana wartość godziwa instrumentów pochodnych odpowiada kwocie możliwej do uzyskania lub koniecznej do zapłaty w celu zamknięcia pozycji otwartych na koniec okresu sprawozdawczego. Dla transakcji, dla których jest to możliwe, wyceny dokonuje się w oparciu o notowania rynkowe.

Grunty, prawo wieczystego użytkowania gruntów oraz nieruchomości inwestycyjne wykazywane są w wartościach przeszacowanych stanowiących wartości godziwe na dzień ich przeszacowania, pomniejszone o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. W szacowaniu wartości godziwej zastosowano podejście największego i najlepszego wykorzystania tych nieruchomości, co jest zgodne z aktualnym wykorzystaniem nieruchomości.

Wartość godziwa gruntów i prawa wieczystego użytkowania gruntów została ustalona przez doświadczonego rzeczoznawcę majątkowego na bazie danych z porównywalnego rynku, który odzwierciedla najnowsze ceny transakcyjne dla podobnych nieruchomości. Zastosowano podejście rynkowe.

Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych została ustalona przez doświadczonego rzeczoznawcę majątkowego na bazie danych z porównywalnego rynku, który odzwierciedla najnowsze ceny najmu powierzchni dla podobnych nieruchomości. Zastosowano podejście dochodowe.

Nie doszło do zmiany w technice (metodzie) wyceny w ciągu roku.

Wartość godziwa gruntów i prawa wieczystego użytkowania gruntów oraz nieruchomości inwestycyjnych została zaklasyfikowana jako poziom 2 hierarchii wartości godziwej.

Nie nastąpiło przemieszczenie pomiędzy poziomami hierarchii wartości godziwej w ciągu roku obrotowego.

3. Wybrane dane finansowe przeliczone na euro (EUR)

Przyjęto średnie kursy wymiany złotego w stosunku do euro w okresach objętych sprawozdaniem finansowym w celu uzyskania porównywalnych danych finansowych – kursy ustalane przez Narodowy Bank Polski. Średni kurs w okresie obliczono jako średnią kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w danym okresie.

Okres	Kurs średni EUR w okresie	Kurs najniższy EUR w okresie	Kurs najwyższy EUR w okresie	Kurs EUR na ostatni dzień okresu
kolumna 1	kolumna 2	kolumna 3	kolumna 4	kolumna 5
od 01.01.2018	4,2617	4,1423	4,3978	4,3000
do 31.12.2018				
od 01.01.2017	4,2583	4,1709	4,4157	4,1709
do 31.12.2017				

Źródło: Tabela A – Archiwum kursów średnich NBP (<http://www.nbp.gov.pl>)

Podstawowe pozycje bilansu, rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych prezentowanych w sprawozdaniu finansowym przeliczone na euro.

Poszczególne pozycje aktywów i pasywów bilansu przeliczono według kursów ogłoszonych przez Narodowy Bank Polski dla euro obowiązujących na ostatni dzień okresu (kolumna 5).

Poszczególne pozycje rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych przeliczono według kursów stanowiących średnią arytmetyczną średnich kursów ogłoszonych przez Narodowy Bank Polski dla euro obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w danym okresie sprawozdawczym (kolumna 2).

Wybrane dane finansowe do pozycji rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych	w tys. PLN		w tys.EURO	
	okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
I.Przychody netto ze sprzedaży	135.106	59.046	31.702	13.866
II.Zysk (strata) na działalności operacyjnej	12.600	2.508	2.957	589
III.Zysk (strata) przed opodatkowaniem	10.723	2.389	2.516	561
IV.Zysk (strata) netto	8.640	1.873	2.027	440
V.Zysk (strata) netto przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej	8.565	1.843	2.027	433
VI.Zysk (strata) netto przypadający udziałom niekontrolującym	75	30	18	7
VII.Całkowity dochód ogółem	8.733	1.888	2.049	443
VIII.Całkowity dochód ogółem przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej	8.658	1.858	2.049	436
IX.Całkowity dochód ogółem przypadający udziałom niekontrolującym	75	30	18	7
X.Średnia ważona liczba akcji w sztukach	29.500.000	29.500.000	29.500.000	29.500.000
XI. Wartość księgowa na jedną akcję (w PLN/EUR)	3,22	2,92	0,75	0,69
XII. Zysk (strata) netto na akcję oraz rozwodniony zysk (strata) netto na akcję przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej (w PLN/EUR)	0,29	0,06	0,07	0,01
XIII.Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	(3.672)	10.243	(862)	2.405
XIV.Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(4.001)	(2.349)	(939)	(552)
XV.Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	15.847	(7.876)	3.718	(1.850)
XVI.Przepływy pieniężne netto, razem	8.174	18	1.918	4
kurs Euro dla przeliczenia pozycji rachunku zysków i strat oraz pozycji przepływów pieniężnych			4,2617	4,2583

Wybrane dane finansowe do pozycji aktywów i pasywów	w tys. PLN		w tys.EURO	
	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
XVII.Aktywa trwałe	86.890	95.988	20.207	23.014
XVIII.Aktywa obrotowe	92.630	57.231	21.542	13.721
XIX.Aktywa razem	179.520	153.219	41.749	36.735
XX.Zobowiązania długoterminowe	29.092	27.669	6.766	6.634
XXI.Zobowiązania krótkoterminowe	55.538	39.392	12.916	9.444
XXII. Kapitał własny	94.890	86.158	22.067	20.657
XXIII. Kapitał własny przypadający na Akcjonariuszy Jednostki Dominującej	94.036	85.379	21.869	20.470
XXIV.Kapitał akcyjny (zakładowy)	11.800	11.800	2.744	2.829
XXV. Kapitały przypadające na udziały niekontrolujące	854	779	199	187
kurs Euro dla przeliczenia pozycji aktywów i pasywów			4,3000	4,1709

Średnia ważona ilość akcji w danym okresie sprawozdawczym została obliczona zgodnie z treścią MSR 33. Przy wyliczeniu średniej ważonej ilości akcji wzięto pod uwagę datę zarejestrowania nowych emisji akcji w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Do wyliczenia wskaźnika wartości księgowej przypadającej na jedną akcję przyjęto w liczniku sumę kapitału własnego na koniec okresu, a w mianowniku średnią ważoną liczbę akcji.

Do wyliczenia wskaźnika podstawowego zysku na akcję oraz rozwodnionego zysku na akcję przyjęto w liczniku kwotę zysku netto, a w mianowniku średnią ważoną liczbę akcji. Nie wystąpiły różnice pomiędzy danymi do obliczenia podstawowego zysku na akcję i rozwodnionego zysku na akcję.

4. Noty objaśniające do pozycji skonsolidowanego sprawozdania finansowego

4.1 Nota 1 - Wartości niematerialne i prawne

Wartości niematerialne i prawne zostały zaprezentowane w tabeli poniżej:

Wyszczególnienie/dane w tys.PLN	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
Wartości niematerialne i prawne netto, w tym:	3.274	4.297
Koszty prac rozwojowych	2.103	3.386
Programy komputerowe	814	882
Prace rozwojowe w toku	357	29
Dodatkowe informacje:		
<i>Wartości niematerialne i prawne na podstawie umów leasingu finansowego</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Koszty prac rozwojowych obejmują wydatki na dokumentację techniczną i technologiczną, projekty oraz koszty procesu certyfikacji. Prace rozwojowe ujmowane są jako aktywa oraz amortyzowane według zasad opisanych w punkcie 2.6. polityki rachunkowości.

W bieżącym roku oraz w roku poprzednim ponoszono wydatki na prace badawcze. W 2018 roku był to koszt w wysokości 2 040 tys. PLN, a w 2017 roku 2 192 tys. PLN. Na poniesione wydatki Spółka otrzymała dotacje. W 2018 była to kwota 108 tys. PLN, a w roku 2017 kwota 1 375 tys. PLN.

Programy komputerowe obejmują przede wszystkim licencje na systemy komputerowe oraz oprogramowanie narzędziowe wykorzystywane w działalności Grupy Kapitałowej.

Zmiany wartości początkowej oraz umorzenia wartości niematerialnych i prawnych w okresach objętych sprawozdaniem przedstawiono w poniższych tabelach:

Dane za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	Koszty prac rozwojowych	Programy komputerowe	Razem
Wartość netto na początek okresu	3.415	882	4.297
Wartość brutto na początek okresu	6.738	2.552	9.290
Zwiększenia, w tym:	8	29	37
nabycie	8	29	37
Zmniejszenia	(3)	0	(3)
Wartość brutto na koniec okresu	6.749	2.581	9.330
Umorzenia na początek okresu	(3.352)	(1.670)	(5.022)
Zwiększenia umorzeń	(1.287)	(97)	(1.384)
Zmniejszenia umorzeń	0	0	0
Razem umorzenia na koniec okresu	(4.639)	(1.767)	(6.406)
Saldo odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości	0	0	0
Prace rozwojowe w toku	350	0	350
Wartość netto na koniec okresu	2.460	814	3.274

Dane za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	Koszty prac rozwojowych	Programy komputerowe	Razem
Wartość netto na początek okresu	4.676	982	5.658
Wartość brutto na początek okresu	6.718	2.590	9.308
Zwiększenia, w tym:	20	0	20
nabycie	20	0	20
Zmniejszenia	0	38	38
Wartość brutto na koniec okresu	6.738	2.552	9.290
Umorzenia na początek okresu	(2.066)	(1.608)	(3.674)
Zwiększenia umorzeń	(1.286)	(99)	(1.385)
Zmniejszenia umorzeń	0	37	37
Razem umorzenia na koniec okresu	(3.352)	(1.670)	(5.022)
Saldo odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości	0	0	0
Prace rozwojowe w toku	29	0	29
Wartość netto na koniec okresu	3.415	882	4.297

Grupa Kapitałowa nie korzysta z wartości niematerialnych na podstawie umów najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu operacyjnego.

Wartości niematerialne i prawne nie stanowią zabezpieczenia udzielonych Grupie Kapitałowej kredytów.

4.2 Nota 2 - Rzeczowe aktywa trwałe

Strukturę rzeczowych aktywów trwałych obrazuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie/dane w tys.PLN	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
Środki trwałe netto, w tym:	76.860	76.756
grunty własne i prawo wieczystego użytkowania gruntu, w tym:	12.059	11.944
<i>prawo użytkowania wieczystego gruntu</i>	7.878	7.866
budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	27.646	29.145
urządzenia techniczne i maszyny	33.269	32.530
środki transportu	1.405	958
inne środki trwałe	2.481	2.179
Środki trwałe w budowie	86	511
Razem rzeczowe aktywa trwałe netto wykazane w sprawozdaniu finansowym	76.946	77.267
Dodatkowe informacje:		
<i>Środki trwałe netto użytkowane na podstawie umów leasingu finansowego</i>	755	1.035

Zmiany wartości początkowej oraz umorzenia środków trwałych w okresach objętych sprawozdaniem przedstawiono w poniższych tabelach:

Dane za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	Grunty i prawo wieczystego użytkowania gruntów	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Razem
Wartość netto na początek okresu	11.944	29.145	32.530	958	2.179	76.756
Wartość brutto na początek okresu	12.582	49.076	69.036	3.203	6.477	140.374
Zwiększenia, w tym:	115	116	5.885	610	588	7.314
nabycie	0	116	5.885	610	588	7.199
aktualizacja do wartości przeszacowanej na koniec okresu "+"	115	0	0	0	0	115
odwrócenie odpisu aktualizującego "-" do wartości przeszacowanej z poprzedniego okresu	0	0	0	0	0	0
przemieszczenie wewnętrzne	0	0	0	0	0	0
Zmniejszenia	0	0	(904)	(263)	0	(1.167)
likwidacja i sprzedaż	0	0	(904)	(263)	0	(1.167)
aktualizacja do wartości przeszacowanej na koniec okresu "-"	0	0	0	0	0	0
przemieszczenie wewnętrzne	0	0	0	0	0	0
Wartość brutto na koniec okresu	12.697	49.192	74.017	3.550	7.065	146.521
korekta wartości środków trwałych w związku z przekształceniem na MSR na 01.01.2011	(38)	(442)	(55)	(11)	(3)	(549)
Umorzenia na początek okresu	(600)	(19.489)	(36.451)	(2.234)	(4.295)	(63.069)
Zwiększenia umorzenia	0	(1.615)	(4.926)	(118)	(286)	(6.945)
Zmniejszenia umorzeń, w tym:	0	0	684	218	0	902
likwidacja i sprzedaż	0	0	684	218	0	902
korekta umorzeń związana z aktualizacją do wartości przeszacowanej na koniec okresu	0	0	0	0	0	0
korekta z tytułu utraty kontroli nad Spółką Zależną Patentus Strefa SA w upadłości	0	0	0	0	0	0
Razem umorzenia na koniec okresu	(600)	(21.104)	(40.693)	(2.134)	(4.581)	(69.112)
w tym: saldo odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości	0	0	0	0	0	0
Wartość netto środków trwałych na koniec okresu	12.059	27.646	33.269	1.405	2.481	76.860
w tym: skutki aktualizacji do wartości przeszacowanej na koniec okresu	0	0	0	0	0	0
Środki trwałe w budowie na koniec okresu	0	86	0	0	0	86
Razem wartość rzeczowych aktywów trwałych netto na koniec okresu						76.946

Dane za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	Grunty i prawo wieczystego użytkowania gruntów	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Razem
Wartość netto na początek okresu	11.925	30.744	37.493	957	2.382	83.501
Wartość brutto na początek okresu	12.563	49.061	69.037	3.170	6.491	140.322
Zwiększenia, w tym:	19	15	102	135	48	319
nabywanie	0	15	102	135	48	300
aktualizacja do wartości przeszacowanej na koniec okresu "+"	19	0	0	0	0	19
odwrócenie odpisu aktualizującego - "do wartości przeszacowanej z poprzedniego okresu"	0	0	0	0	0	0
przemieszczenie wewnętrzne	0	0	0	0	0	0
Zmniejszenia	0	0	(103)	(102)	(62)	(267)
likwidacja i sprzedaż	0	0	(103)	(102)	(62)	(267)
aktualizacja do wartości przeszacowanej na koniec okresu "-"	0	0	0	0	0	0
przemieszczenie wewnętrzne	0	0	0	0	0	0
Wartość brutto na koniec okresu	12.582	49.076	69.036	3.203	6.477	140.374
korekta wartości środków trwałych w związku z przekształceniem na MSR na 01.01.2011	(38)	(442)	(55)	(11)	(3)	(549)
Umorzenia na początek okresu	(600)	(17.875)	(31.489)	(2.202)	(4.106)	(56.272)
Zwiększenia umorzenia	0	(1.614)	(5.030)	(110)	(246)	(7.000)
Zmniejszenia umorzeń, w tym:	0	0	68	78	57	203
likwidacja i sprzedaż	0	0	68	78	57	203
korekta umorzeń związana z aktualizacją do wartości przeszacowanej na koniec okresu	0	0	0	0	0	0
inne korekty	0	0	0	0	0	0
Razem umorzenia na koniec okresu	(600)	(19.489)	(36.451)	(2.234)	(4.295)	(63.069)
w tym: saldo odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości	0	0	0	0	0	0
Wartość netto środków trwałych na koniec okresu	11.944	29.145	32.530	958	2.179	76.756
w tym: skutki aktualizacji do wartości przeszacowanej na koniec okresu	9.989					9.989
Środki trwałe w budowie na koniec okresu	0	0	511	0	0	511
Razem wartość rzeczowych aktywów trwałych netto na koniec okresu						77.267

Zgodnie z przyjętymi zasadami opisanymi w punkcie 2.3. polityki rachunkowości – Grupa Kapitałowa prezentuje na dzień bilansowy grunty oraz prawo wieczystego użytkowania gruntów zgodnie z przyjętym modelem wyceny w wartości przeszacowanej do wartości godziwej. Zgodnie z tym modelem wyceny (opisanym w MSR 16) skutki wzrostu wartości ujmowane są drugostronnie jako wzrost wartości kapitału własnego (pozycja „Kapitał z aktualizacji wyceny”).

Na dzień bilansowy rzeczowe aktywa trwałe zaliczone do grupy „gruntów” (w tym prawo wieczystego użytkowania gruntów) wyceniane są według modelu opartego na wartości przeszacowanej. Wartość przeszacowana rzeczowych aktywów trwałych zaliczonych do tej grupy to wartość godziwa na dzień przeszacowania, pomniejszona o kwotę późniejszych zakumulowanych odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości. Na skutek przeprowadzonych wycen przez niezależnego rzeczoznawcę majątkowego wartość bilansowa aktywów zaliczonych do grupy gruntów i prawa wieczystego użytkowania gruntów wzrosła. Skutki przeszacowania zaliczono bezpośrednio do pozostałych kapitałów własnych jako „nadwyżkę z przeszacowania”. Nadwyżka z przeszacowania jest korygowana o wartość rezerwy na odroczony podatek dochodowy.

Wartość godziwa gruntów i prawa wieczystego użytkowania gruntów została zaklasyfikowana jako poziom 2 hierarchii wartości godziwej.

Ostatnie przeszacowanie miało miejsce 31 grudnia 2018 roku. W stosunku do wartości bilansowej z poprzedniego okresu nastąpił wzrost wartości przeszacowywanych składników o kwotę 86 tys. PLN.

Wykazane w środkach trwałych Grupy Kapitałowej grunty obejmują grunty własne oraz prawo wieczystego użytkowania gruntów nabytych na rynku wtórnym. Spółka traktuje nabyte prawa wieczystego użytkowania jako środki trwałe. Grunty własne oraz prawo wieczystego użytkowania gruntów nie podlegają amortyzacji.

Grupa Kapitałowa wnosi coroczne opłaty administracyjne z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów. Wysokość opłat wynosi 3% wartości gruntów oszacowanych przez Gminy, w których położone są działki.

Okresowo opłaty podlegają waloryzacji na bazie wartości rynkowej gruntu, która jest szacowana przez Urzędy Gminy. Spółka traktuje powyższe opłaty jako koszt podatków lokalnych.

Grupa Kapitałowa nie posiada zobowiązań w stosunku do organów państwowych z tytułu przeniesienia prawa własności nieruchomości.

Zgodnie z zasadami określonymi w MSSF Grupa Kapitałowa okresowo analizuje i dostosowuje stawki amortyzacyjne do przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności środków trwałych.

Część maszyn i urządzeń Jednostka Dominująca użytkowała na zasadach leasingu finansowego. Zobowiązania z tytułu leasingu ujmowane są w bilansie jako pozostałe zobowiązania finansowe i wykazywane w podziale na część krótkoterminową i długoterminową. Szczegółowe uzgodnienie powyższych zobowiązań oraz opis kluczowych postanowień umownych zawarto w Nocie 9 Zobowiązania.

Grupa Kapitałowa korzystała ze środków trwałych na podstawie umów najmu i dzierżawy, które nie miały charakteru umów leasingu finansowego. Szacunkowa wartość środków trwałych, które znajdowały się w ewidencji pozabilansowej została przedstawiona w poniższej tabeli:

Wyszczególnienie/dane w tys.PLN	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
<i>Środki trwałe wykazane pozabilansowo (używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu operacyjnego)</i>	184	184
<i>Roczna wartość czynszów z tytułu zawartych umów najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu operacyjnego</i>	153	153

Środki trwałe oraz nieruchomości inwestycyjne stanowią zabezpieczenie udzielonych Grupie Kapitałowej kredytów. Wartość środków trwałych, jakie według umów kredytowych stanowią zabezpieczenie, przedstawia tabela poniżej:

Wyszczególnienie/dane w tys.PLN	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
<i>Hipoteka ustanowiona na nieruchomościach (środki trwałe i nieruchomości inwestycyjne) w celu zabezpieczenia zobowiązań z tytułu kredytów bankowych</i>	74.126	85.713
<i>Kwota zastawu rejestrowego lub przewłaszczenia środków trwałych oraz zapasów magazynowych w celu zabezpieczenia zobowiązań z tytułu kredytów bankowych i umów pożyczek</i>	29.648	48.314
Razem wartość środków trwałych oraz nieruchomości inwestycyjnych stanowiących zabezpieczenie udzielonych kredytów	103.774	134.027
<i>Hipoteka ustanowiona na nieruchomościach (środki trwałe i nieruchomości inwestycyjne) w celu zabezpieczenia zobowiązań z tytułu kredytów bankowych podmiotu powiązanego Patentus Strefa SA</i>	11.088	11.088
Razem	114.862	145.115

W dniu 07.12.2011r. Spółka Dominująca złożyła w Śląskim Centrum Przedsiębiorczości (w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego, lata 2007 – 2013, badania i rozwój technologiczny, innowacje i przedsiębiorczość) wniosek o dofinansowanie realizacji projektu: Wzrost konkurencyjności i rozwój Spółki poprzez wprowadzenie do oferty innowacyjnych usług pomiarowych kół zębatych (umowa numer WND-RPSL.01.02.04-00-C09/11/02). Wartość wnioskowanego dofinansowania wynosiła 749 tys. PLN. Pismem z dnia 10.01.2012 r. Spółka Dominująca została poinformowana o pozytywnym przejściu etapu oceny formalnej, a 04 stycznia 2013 r. została podpisana umowa o dofinansowanie. W dniu 18 listopada 2013 r. zostało zakupione i przyjęte na środki trwałe urządzenie pomiarowe będące przedmiotem umowy, a 20 listopada 2013 r. Spółka Dominująca złożyła w Śląskim Centrum Przedsiębiorczości wniosek o płatność końcową. W kwietniu 2014 roku na konto Spółki Dominującej wpłynęła dotacja w kwocie 750 tys. PLN, która w bilansie została wykazana jako przychody przyszłych okresów i jest rozliczana miesięcznie w wysokości amortyzacji środka trwałego sfinansowanego w/w dotacją. Na dzień 31 grudnia 2018 roku rozliczono dotację w wysokości 387 tys. PLN.

W dniu 14.09.2012 Spółka Dominująca złożyła w Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia, wsparcie na pierwsze wdrożenie wynalazku) wniosek o dofinansowanie realizacji projektu pt. Wdrożenie do produkcji mechatronicznego zespołu napędowego przenośnika zgrzeblowego dużej mocy. 18 kwietnia 2013 roku została podpisana umowa o dofinansowanie numer POIG.04.06-00-24-007/12. Wartość wnioskowanego dofinansowania wynosiła 7.591 tys. PLN. W trakcie realizacji projektu Spółka Dominująca otrzymywała zaliczki dotacji, które były ewidencjonowane na przychodach przyszłych okresów jako zaliczki na inwestycje do czasu ich zakończenia i przyjęcia na środki trwałe. W czerwcu 2014 roku w wyniku zakończenia projektu Spółka Dominująca złożyła wniosek o płatność końcową, który został rozpatrzony pozytywnie 12 września 2014 roku i w tym też miesiącu na konto Spółki Dominującej wpłynęła ostatnia transza dotacji. W sumie w ramach w/w projektu Spółka Dominująca otrzymała dotację w wysokości 7.573 tys. PLN, z czego na dzień 31 grudnia 2018 roku rozliczono kwotę 2 843 tys. PLN.

W dniu 16.11.2012 r. Spółka Dominująca podpisała z Bankiem Gospodarstwa Krajowego z siedzibą w Warszawie dwie umowy o dofinansowanie w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka na lata 2007-2013 , oś priorytetowa: inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia, działanie 4.3 kredyt technologiczny:

Umowa nr POIG.04.03.00-00-954/11-00 dotyczyła dofinansowania na realizację projektu pod tytułem: „Wdrożenie innowacyjnej wysokowydajnej metody produkcji kół stożkowych wykorzystującej nawęglanie z preazotowaniem”. Wydatki całkowite na realizację tego projektu wynosiły 8.036 tys. PLN, w tym kwota wydatków kwalifikowanych to 7.951 tys. PLN, a maksymalna kwota dofinansowania 3.976 tys. PLN. W dniu 12 września 2014 roku w wyniku zakończenia projektu Spółka Dominująca złożyła wniosek o płatność. 28 listopada 2014 roku instytucja finansująca poinformowała o pozytywnej weryfikacji wniosku o płatność i o zatwierdzeniu do wypłaty premii w wysokości 3.909 tys. PLN. W dniu 11 grudnia 2014 roku Spółka Dominująca otrzymała w/w premię, która w całości została przeznaczona na spłatę zaciągniętego kredytu technologicznego. Na dzień 31 grudnia 2018 roku rozliczono dotację w wysokości amortyzacji środków trwałych sfinansowanych w/w dotacją w kwocie 1 762 tys. PLN.

Umowa nr POIG.04.03.00-00-950/11-00 dotyczyła dofinansowania na realizację projektu pod tytułem: „Wdrożenie innowacyjnej technologii produkcji wielkogabarytowych elementów zespołów napędowych o zwiększonej trwałości eksploatacyjnej”. Wydatki całkowite na realizację tego projektu wynosiły 8.045 tys. PLN, w tym kwota wydatków kwalifikowanych 7.940 tys. PLN, a maksymalna kwota dofinansowania to 3.970 tys. PLN. W dniu 12 września 2014 roku w wyniku zakończenia projektu Spółka Dominująca złożyła wniosek o płatność. 28 listopada 2014 roku instytucja finansująca poinformowała o pozytywnej weryfikacji wniosku o płatność i o zatwierdzeniu do wypłaty premii w wysokości 3.941 tys. PLN. W dniu 11 grudnia 2014 roku Spółka Dominująca otrzymała w/w premię, która w całości została przeznaczona na spłatę zaciągniętego kredytu technologicznego. Na dzień 31 grudnia 2018 roku rozliczono dotację w wysokości amortyzacji środków trwałych sfinansowanych w/w dotacją w kwocie 1 858 tys. PLN.

W dniu 01 grudnia 2015 r. Spółka Dominująca podpisała umowę z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na dofinansowanie zadania pod nazwą: Modernizacja systemu grzewczego w budynku produkcyjno-socjalnym, zlokalizowanym w Jankowicach przy ul. Złote Łany 52B (umowa numer 451/2015/60/OA/al./D). Dotacja w kwocie 13 tys. PLN wpłynęła na konto Spółki Dominującej w dniu 23 grudnia 2015 roku i została rozliczona. Zabezpieczeniem zwrotu dotacji są dwa weksle in blanco.

W dniu 19.11.2015 roku w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 Spółka Dominująca złożyła do Narodowego Centrum Badań i Rozwoju wniosek o dofinansowanie projektu (Oś priorytetowa: Zwiększenie potencjału naukowo-badawczego; Działanie: Badania naukowe i prace rozwojowe; Poddziałanie: Projekty aplikacyjne; Numer naboru: 1/4.1.4/2015) pod tytułem: „Opracowanie innowacyjnej technologii produkcji elementów uzębionych z hybrydowymi warstwami powierzchniowymi o podłożu nanostrukturalnym do zespołów napędowych przenośników przeznaczonych do pracy w ekstremalnych warunkach eksploatacyjnych” nr POIR.04.01.04-00-0064/15. Okres realizacji projektu przewidziano na 01.04.2016 r. do 30.09.2020 r. Projekt ma być realizowany w Konsorcjum, którego liderem będzie Patentus S.A., a pozostałymi wykonawcami Politechnika Warszawska, Instytut Technologii Eksploatacyjnej – Państwowy Instytut Badawczy, Nanostal Sp. z o.o. Wartość całego projektu opiewa na 11.621 tys. PLN, z czego dofinansowanie wyniesie 8.589 tys. PLN. Udział Spółki Dominującej w całym projekcie wyniesie 7.652 tys. PLN, z czego dofinansowanie 4.992 tys. PLN. Projekt przeszedł pozytywnie etap oceny merytorycznej, został rekomendowany do udzielenia wsparcia i w dniu 29.06.2016 roku została podpisana umowa o dofinansowanie w/w projektu. Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania Spółka Dominująca otrzymała dofinansowanie w kwocie 2 394 tys. PLN. Na dzień 31 grudnia 2018 roku rozliczono dotację w kwocie 2 394 tys. PLN.

Odsetki od kredytów zaciągniętych na finansowanie zakupu środków trwałych zapłacone do dnia przyjęcia środków zostały aktywowane na środki trwałe.

4.3 Nota 3 - Nieruchomości inwestycyjne oraz inwestycje kapitałowe

Nieruchomości inwestycyjne

Jednostka Dominująca posiada nieruchomości inwestycyjne położone na terenie Pszczyny. Do nieruchomości inwestycyjnych zaliczono, zgodnie z MSR 40 obiekty, które nie są wykorzystane przy produkcji, świadczeniu usług lub czynnościach administracyjnych, lecz w całości są wynajmowane i stanowią źródło przychodów z czynszów. Nieruchomości inwestycyjne zostały nabyte wraz z pozostałymi nieruchomościami w 2005 roku.

Zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości, na kolejne dni bilansowe nieruchomości inwestycyjne wyceniane są w wartości godziwej. Wycena nieruchomości inwestycyjnych jest przeprowadzana przez niezależnego rzeczoznawcę, posiadającego aktualne uprawnienia zawodowe. Dokonując wyceny rzeczoznawca oparł się o dane pochodzące z rynku.

Zysk lub strata wynikająca ze zmiany wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej jest prezentowana odpowiednio w pozostałych przychodach lub kosztach operacyjnych.

W 2015 roku błędnie zaprezentowano zysk ze zmiany wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej w kwocie 221 tys. PLN na kapitale z aktualizacji wyceny. W bieżącym roku dokonano stosownej korekty przeksięgując w/w kwotę z kapitałów z aktualizacji wyceny na pozostałe przychody operacyjne.

Zmiany wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych w okresach objętych sprawozdaniem przedstawiono w poniższej tabeli:

Wyszczególnienie/dane w tys.PLN	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
Stan nieruchomości inwestycyjnych na początek okresu obrotowego	2.684	2.714
Zmiany w ciągu okresu obrotowego, w tym:	(398)	(30)
<i>zwiększenia z tytułu przekwalifikowania ze środków trwałych</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>zmniejszenia z tytułu wyceny do wartości godziwej</i>	<i>(398)</i>	<i>(30)</i>
Stan nieruchomości inwestycyjnych na koniec okresu obrotowego	2.286	2.684

W poniższej tabeli zestawiono przychody z czynszów i szacunkowe koszty utrzymania nieruchomości inwestycyjnych, do których zaliczono koszty remontów, konserwacji oraz podatków lokalnych obciążających nieruchomości inwestycyjne.

Wyszczególnienie/dane w tys.PLN	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
<i>Przychody z nieruchomości inwestycyjnych (czynsz)</i>	<i>223</i>	<i>171</i>
<i>Koszty utrzymania nieruchomości inwestycyjnych</i>	<i>(50)</i>	<i>(40)</i>
Nadwyżka przychodów nad kosztami z inwestycji w nieruchomości	173	131

Nieruchomości inwestycyjne są przedmiotem zabezpieczenia kredytów bankowych, które zostały opisane w Nocie 2 Rzeczowe aktywa trwałe.

Inwestycje kapitałowe

Inwestycje w pozostałych jednostkach zaprezentowano w poniższej tabeli:

Wyszczególnienie/dane w tys.PLN	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
Stan inwestycji w jednostkach pozostałych na początek okresu obrotowego	2.334	4.196
Zmiany w ciągu okresu obrotowego, w tym:	(2.334)	(1.862)
<i>udziały i akcje</i>	0	0
<i>odpisy aktualizujące</i>	(2.334)	(1.862)
Wartość księgowa netto inwestycji w jednostkach pozostałych na koniec okresu	0	2.334

Grupa Kapitałowa nie posiada udziałów i akcji w jednostkach stowarzyszonych.

4.4 Nota 4 - Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Struktura należności długoterminowych oraz krótkoterminowych została zaprezentowana w poniższej tabeli:

Wyszczególnienie/dane w tys.PLN	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
Należności z tytułu dostaw i pozostałe należności długoterminowe w podziale na kategorie		
Należności z tytułu dostaw i usług	0	0
Udzielone pożyczki długoterminowe	0	232
Udziały w Spółce Patentus Strefa SA w upadłości nad którą utracono kontrolę	0	0
<i>Odpisy aktualizujące udzielone pożyczki</i>	0	(94)
Razem pożyczki i należności finansowe długoterminowe netto	0	138
Należności z tytułu zaliczek przekazanych na zakup rzeczowych aktywów trwałych	192	75
<i>Odpisy aktualizujące</i>	0	0
Razem należności niefinansowe długoterminowe netto	192	75
Łącznie należności z tytułu dostaw i pozostałe należności długoterminowe netto	192	213
Należności z tytułu dostaw i pozostałe należności krótkoterminowe w podziale na kategorie		
<i>Należności z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych (brutto)</i>	9	113
Należności z tytułu dostaw i usług od pozostałych jednostek (brutto)	40.681	14.927
Udzielone pożyczki krótkoterminowe	150	1.573
<i>Odpisy aktualizujące udzielone pożyczki</i>	(129)	(886)
<i>Odpisy aktualizujące</i>	(1.077)	(2.464)
Razem pożyczki i należności finansowe krótkoterminowe netto	39.634	13.263
Należności z tytułu zaliczek przekazanych za zakup zapasów	1.226	7.254
Należności z tytułu podatków	559	328
Pozostałe należności	6.801	2.258
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	573	365
<i>Odpisy aktualizujące</i>	0	0
Razem należności niefinansowe krótkoterminowe netto	9.159	10.205
Łącznie należności z tytułu dostaw i pozostałe należności krótkoterminowe netto	48.793	23.468
Ogółem należności z tytułu dostaw i pozostałe należności długoterminowe i krótkoterminowe	48.985	23.681

Na dzień 31 grudnia 2018 r. Spółka Dominująca wykazuje należności z tytułu zawartych następujących umów pożyczek udzielonych podmiotom niepowiązanym:

Umowa pożyczki z 23 września 2008 r. (z późniejszymi zmianami) z niepowiązanym kontrahentem AURES Spółka z o. o. (dawniej KRESPOL Spółka z o.o.) w wysokości 1.800 tys. PLN. Zabezpieczeniem należności wynikających z umowy pożyczki jest zastaw rejestrowy ustanowiony na środkach trwałych, które zostały nabyte z 70% środków z udzielonej pożyczki. Dodatkowym zabezpieczeniem jest ustanowienie hipoteki na nieruchomości Pożyczkobiorcy do wysokości 2.200 tys. PLN. Hipoteka Pożyczkobiorcy jest już obciążona, a

suma obciążeń jest zbliżona do wartości rynkowej nieruchomości. Pożyczka jest oprocentowana w wysokości 10% w stosunku rocznym. W ocenie Zarządu Spółki, należności z tytułu pożyczki nie są zagrożone z uwagi na ustanowione zabezpieczenia opisane powyżej. Z tego też względu Zarząd Spółki nie tworzył odpisów aktualizujących na należności z tytułu pożyczki. Aneks z 20 grudnia 2012 r. zmienione zostało oprocentowanie pożyczki do 7 % w stosunku rocznym, a 07 stycznia 2015 roku podpisano aneks wydłużający termin spłaty w/w pożyczki na dzień 31 grudnia 2016 roku. Odsetki należne za 2015 rok w wysokości 126 tys. PLN zostały zapłacone. Na dzień 31.12.2018 roku saldo należności z tytułu tej pożyczki wynosi 150 tys. PLN.

Umowa z 16 marca 2010 roku z P.W. „ROTEKS” Bożena Bujak na kwotę 150 tys. PLN z oprocentowaniem 8% w stosunku rocznym i terminem spłaty do dnia 30.09.2013 r. Aneks z dnia 30 września 2015 roku przesunięty został termin spłaty na dzień 30 września 2017 roku. W związku z brakiem spłaty pożyczki we wskazanym terminie w dniu 30 grudnia 2016 roku podpisano ugodę – uznanie długu w której dłużnik zobowiązuje się do spłaty pożyczki wraz z odsetkami w terminie do dnia 30.11.2019 roku. Na dzień 31.12.2018 roku saldo należności z tytułu tej pożyczki wraz z odsetkami wynosi 100 tys. PLN. W związku z zagrożeniem, że w/w pożyczka nie zostanie spłacona Spółka Dominująca utworzyła odpis aktualizujący na całość pożyczki wraz z odsetkami.

Umowa z 29 sierpnia 2011 roku z Panem Janem Paślawskim, Prezesem Spółki PATENTUS Strefa S.A. w kwocie 300 tys. PLN z terminem spłaty do 30 września 2021 roku. Oprocentowanie pożyczki wynosi WIBOR 1 M + 2 pp. Pożyczka została zabezpieczona hipoteką w kwocie 400 tys. PLN na nieruchomości pożyczkobiorcy i wekslem własnym In blanco z poręczeniem małżonka. Raty odsetkowe płatne są miesięcznie z dołu, raty kapitałowe płatne są corocznie do końca września danego roku (począwszy od 2012 roku) każdorazowo w wysokości premii z zysku osiągniętego przez PATENTUS Strefa S.A. Na dzień 30.06.2016 roku saldo należności z tytułu tej pożyczki wraz z odsetkami wynosi 300 tys. PLN. W związku z odwołaniem Pana Jana Paślawskiego ze stanowiska Prezesa Spółki PATENTUS Strefa S.A. w dniu 30 czerwca 2016 roku podpisano aneks do umowy ustalający spłatę pożyczki w 24 ratach po 12 tys. PLN miesięcznie począwszy od 31 lipca 2016 roku. Ostateczny termin zwrotu pożyczki ustalono na 30 czerwca 2018 roku. W przypadku opóźnienia w spłacie kapitału bądź odsetek Spółka może żądać natychmiastowej spłaty całości pożyczki. Na dzień 31.12.2018 roku pożyczka została w całości spłacona wraz z odsetkami w kwocie 6 tys. PLN.

Pożyczki udzielone podmiotom zależnym zostały wyłączone ze sprawozdania skonsolidowanego.

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj termin płatności mieszczący się w okresie od 14 do 90 dni. Wartość godziwa należności nie różni się istotnie od ich wartości księgowych wykazanych w bilansie.

Struktura wiekowa należności z tytułu dostaw została przedstawiona w poniższej tabeli:

Wyszczególnienie/dane w tys.PLN	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
Należności z tytułu dostaw i usług bieżące	18.054	9.464
Należności z tytułu dostaw i usług przeterminowane, w tym:	22.636	5.576
do 30 dni	10.645	1.210
od 31 do 60 dni	6.453	1.927
od 61 do 90 dni	1.724	90
od 91 do 180 dni	2.201	(75)
od 181 do 365 dni	311	189
powyżej 365 dni	1.302	2.235
Należności z tytułu dostaw i usług razem (brutto)	40.690	15.040
Odpisy aktualizujące należności na początek okresu	(2.464)	(2.553)
Ujęcie odpisów aktualizujących należności w okresie+	(7)	(554)
Odwrocenie odpisów aktualizujących w okresie w wyniku umorzenia należności	485	87
Odwrocenie odpisów aktualizujących w okresie w wyniku zapłaty	909	556
Odpisy aktualizujące należności na koniec okresu	(1.077)	(2.464)
Należności z tytułu dostaw i usług razem (netto)	39.613	12.576

Odpisami aktualizującymi objęte są należności od dłużników postawionych w stan likwidacji lub upadłości, kwestionujących należności, a także w innych wypadkach, gdy ocena sytuacji gospodarczej i finansowej podmiotu wskazuje, że spłata należności w najbliższym czasie nie jest prawdopodobna.

W okresie sprawozdawczym dokonano odpisu aktualizującego z tytułu należności od Spółki zależnej Patentus Strefa S.A. na kwotę 46 tys. PLN, z tytułu kredytu spłacanego za Patentus Strefa S.A. w związku z udzielonymi poręczeniami w kwocie 545 tys. PLN oraz odpisu na należność z tytułu pożyczki od firmy Roteks w kwocie 6 tys. PLN.

W 2017 roku Spółka obciążyła odsetkami od zaległości kapitałowych i transakcyjnych takich kontrahentów jak Jastrzębskie Zakłady Remontowe, Spółka Restrukturyzacji Kopalń, Polską Grupę Górniczą oraz Jastrzębską Spółkę Węglową na łączną kwotę 2.386 tys. PLN. Część z tych odsetek została zakwestionowana przez kontrahentów dlatego Spółka wystąpiła na drogę sądową. Na sporną część odsetek Spółka utworzyła odpis aktualizujący w wysokości 25 % należności głównej tj. w kwocie 409 tys. PLN. W 2018 roku w związku postępowaniem sądowym zakwestionowane odsetki w kwocie 865 tys. PLN uznano za nienależne i wyśięgowano z przychodów oraz dokonano korekty odpisu aktualizującego. Na dzień 31 grudnia 2018 roku zapłacono odsetki w kwocie 1.155 tys. PLN. Na saldzie pozostała do spłaty kwota 366 tys. PLN.

Struktura walutowa należności została przedstawiona w poniższej tabeli:

Wyszczególnienie/dane w tys.PLN	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
Należności z tytułu dostaw i usług razem (netto), w tym:	39.613	12.576
Należności z tytułu dostaw i usług w walucie polskiej (netto)	39.583	12.294
Należności z tytułu dostaw i usług w walutach obcych (netto)	30	282

Spółka ma podpisaną umowę leasingową z Polską Grupą Górniczą sp. z o.o. w Katowicach. W umowie Spółka występuje jako leasingodawca. Przedmiotem umowy jest leasing finansowy wraz z dostawą dwóch przenośników zgrzeblowych ścianowych dla potrzeb KWK Piast-Ziemowit Ruch Ziemowit wyprodukowanych przez Spółkę. Wartość umowy określona została na kwotę brutto w wysokości 24 891 tys. PLN. Na w/w kwotę składa się rata kapitałowa w wysokości 18 506 tys. PLN, odsetki w wysokości 1 731 tys. PLN oraz podatek vat w wysokości 4 654 tys. PLN. Umowa jest zawarta na okres 3 lat. Płatność została rozłożona na 36

comiesięcznych rat, zgodnie z harmonogramem płatności. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania oba przenośniki zostały wyprodukowane i przekazane do użytkowania do kopalni.

W dniu 30.04.2018 roku został przekazany kolejny przenośnik zgrzeblowy podścianowy zgodnie z podpisaną w dniu 06.11.2017 roku trzecią umową leasingową z Polską Grupą Górniczą sp. z o.o. w Katowicach, którego odbiorcą była KWK Bolesław Śmiały. Wartość umowy określona została na kwotę brutto w wysokości 5 390 tys. PLN. Na w/w kwotę składa się rata kapitałowa w wysokości 3 917 tys. PLN, odsetki w wysokości 462 tys. PLN oraz podatek vat w wysokości 1 011 tys. PLN. Umowa jest zawarta na okres 3 lat. Płatność została rozłożona na 36 comiesięcznych rat, zgodnie z harmonogramem płatności.

Saldo należności z tytułu w/w umów leasingowych na dzień 31.12.2018 wynosi 7 645 tys. PLN.

W tabelach poniżej przedstawiono istotne informacje dotyczące należności leasingowych:

Wyszczególnienie/dane w tys. PLN	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
Wartość bieżąca należności z tyt.leasingu finansowego na początek okresu	14.381	0
Zwiększenia z tytułu zawarcia nowych umów leasingowu finansowego (+)	3.918	18.506
Splata rat leasingu finansowego (część kapitałowa) w okresie (-)	(7.498)	(4.125)
Wartość bieżąca należności z tyt.leasingu finansowego na koniec okresu, w tym:	10.801	14.381
Należności krótkoterminowe z tytułu umów leasingu	7.677	7.118
Należności długoterminowe z tytułu umów leasingu	3.124	7.263
Dodatkowe informacje :		
Przyszłe przychody finansowe z tytułu odsetek od umów leasingu na początek okresu	985	0
Zwiększenia przyszłych przychodów finansowych z tytułu zawarcia nowych umów leasingu finansowego (+)	461	1.797
Splata rat leasingu finansowego (przychody finansowe z tytułu odsetek) w okresie (-)	(854)	(812)
Korekty rozliczenia odsetek w okresie wynikające ze zmienności stóp procentowych (-)	0	0
Przyszłe przychody finansowe z tytułu odsetek od umów leasingu na koniec okresu, w tym:	592	985
<i>Warunkowe opłaty leasingowe ujęte w rachunku zysków i strat za dany okres</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Wyszczególnienie/dane w tys. PLN	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
Wartość nominalna minimalnych opłat leasingu finansowego wymagalna w okresie:	11.393	15.366
do 1 roku	8.077	7.118
od 1 roku do 5 lat	3.316	8.248
powyżej 5 lat	0	0
Przyszłe przychody finansowe z tytułu odsetek od umów leasingu (-)	(592)	(985)
Wartość bieżąca przyszłych należności z tyt.leasingu finansowego wykazana w aktywach, w tym wymagalna w okresie:	10.801	14.381
do 1 roku	7.677	7.118
od 1 roku do 5 lat	3.124	7.263
powyżej 5 lat	0	0
Dodatkowe informacje:		
Niegwarantowane wartości końcowe przypadające leasingodawcy	0	0

4.5 Nota 5 – Zapasy

Strukturę zapasów przedstawiono w tabeli poniżej:

Wyszczególnienie/dane w tys.PLN	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
Zapasy brutto, w tym:	26.145	24.969
Materiały	17.785	9.136
Półprodukty i produkty w toku	5.864	13.662
Wyroby gotowe	980	996
Towary	1.516	1.175
Odpisy aktualizujące wartość zapasów, w tym:	51	15
Towary	2	(10)
Materiały	13	9
Półprodukty i produkty w toku	41	18
Wyroby gotowe	(5)	(2)
Wartość zapasów wykazana w bilansie, w tym:	26.196	24.984
Materiały	17.798	9.145
Półprodukty i produkty w toku	5.905	13.680
Wyroby gotowe	975	994
Towary	1.518	1.165
Dodatkowe informacje:		
Wartość materiałów podstawowych ujętych jako koszt w okresie	57.125	22.464

Metody wyceny zapasów zostały przedstawione w punkcie 2.11. opisu przyjętych zasad (polityki) rachunkowości. Utworzone odpisy aktualizujące wartość zapasów materiałów wykazywane są jako pozostały koszt operacyjny w okresie, a odpisy aktualizujące wartość wyrobów gotowych powiększają koszt sprzedaży w okresie.

Zapasy stanowią zabezpieczenie Umowy Wieloproduktowej numer 889/2015/0000771/00 zawartej z ING Bank Śląski w Katowicach (z limitem kredytowym w kwocie 6 306 tys. PLN) do kwoty 10.000 tys. PLN.

Grupa kupuje zapasy od różnych dostawców. Część dostawców zapasów materiałów i towarów zabezpiecza swoje należności na sprzedawanych zapasach. Zgodnie ze stosownymi adnotacjami na fakturach, sprzedawane zapasy pozostają własnością dostawcy do czasu uregulowania zobowiązania przez Spółki należące do Grupy.

4.6 Nota 6 - Środki pieniężne

Stan środków pieniężnych przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie/dane w tys.PLN	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
Środki pieniężne, w tym:	9.835	1.661
Środki pieniężne na rachunkach bankowych i w kasie	279	1.142
Lokaty krótkoterminowe	9.556	519
Inne ekwiwalenty środków pieniężnych	0	0
Dodatkowe informacje:		
Środki pieniężne w walutach obcych (przeliczone na PLN)	41	43
Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	0	0

Lokaty krótkoterminowe są deponowane na różne okresy, od jednego dnia do 3 miesięcy, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Spółek Grupy Kapitałowej na środki pieniężne. Oprocentowanie lokat jest zmienne.

Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów jest równa ich wartości bilansowej. Składniki środków pieniężnych i ich ekwiwalentów w rachunku przepływów pieniężnych i w bilansie są tożsame.

Skutki wyceny środków pieniężnych w walutach obcych przedstawiono w tabeli poniżej:

Wyszczególnienie/dane w tys.PLN	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
Różnice kursowe związane z wyceną salda środków pieniężnych na rachunkach bankowych w EUR na koniec okresu. Dodatnie różnice kursowe (wpływają na zwiększenie salda środków pieniężnych) wykazywane są ze znakiem (+); ujemne ze znakiem (-)	0	0

4.7 Nota 7 – Kapitał własny

Kapitał akcyjny (zakładowy)

Szczegółowe informacje na temat kapitału akcyjnego (zakładowego) Jednostki Dominującej oraz emisji akcji na dzień 31 grudnia 2014 roku przedstawiono w poniższej tabeli:

Stan na dzień 31.12.2018							
Seria	Liczba akcji wszt.	Wartość nominalna w PLN	Data rejestracji w KRS	Prawo do dywidendy	Sposób pokrycia	Rodzaj akcji	Liczba głosów
A	5.000.000	2.000.000	03.06.1997	brak szczegółowych postanowień	gotówka	imienne, uprzywilejowane; 2 głosy na WZ	10.000.000
B	7.500.000	3.000.000	09.06.2004	począwszy od 01.01.2005	gotówka	imienne, uprzywilejowane; 2 głosy na WZ	15.000.000
C	5.625.000	2.250.000	14.11.2007	począwszy od wypłat z zysku za rok 2007	rozliczenie wierzycielności	imienne, uprzywilejowane; 2 głosy na WZ	11.250.000
D	5.250.000	2.100.000	14.11.2007	począwszy od wypłat z zysku za rok 2007	rozliczenie wierzycielności	zwykłe, na okaziciela	5.250.000
E	3.125.000	1.250.000	25.03.2008	począwszy od wypłat z zysku za rok 2007	gotówka	zwykłe, na okaziciela	3.125.000
F	3.000.000	1.200.000	29.10.2009	począwszy od wypłat z zysku za rok 2008	gotówka	zwykłe, na okaziciela	3.000.000
RAZEM	29.500.000	11.800.000					47.625.000

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość nominalna jednej akcji serii A, B, C, E oraz serii F wynosiła 0,40 złotych (40 groszy).

Akcje imienne serii A są akcjami uprzywilejowanymi co do głosu w ten sposób, że na każdą akcję tej serii przypadają dwa głosy na Walnym Zgromadzeniu.

Akcje imienne serii B są akcjami uprzywilejowanymi co do głosu w ten sposób, że na każdą akcję tej serii przypadają dwa głosy na Walnym Zgromadzeniu.

Akcje imienne serii C są akcjami uprzywilejowanymi co do głosu w ten sposób, że na każdą akcję tej serii przypadają dwa głosy na Walnym Zgromadzeniu.

Akcje imienne serii D, E i F są akcjami zwykłymi, nieuprzywilejowanymi, dopuszczonymi do obrotu giełdowego na Głównym Rynku GPW.

Dopuszczenie do obrotu giełdowego akcji serii D, E oraz F

Komisja Nadzoru Finansowego w dniu 18 września 2009 roku zatwierdziła Prospekt emisyjny Spółki Dominującej.

W dniu 29 października 2009 roku w KRS została zarejestrowana nowa emisja akcji serii F, które zostały zaoferowane w publicznej emisji. Po rejestracji kapitał akcyjny Spółki Dominującej wynosi 11.800.000 PLN i dzieli się na 29.500.000 akcji o wartości nominalnej 0,40 PLN każda.

W dniu 3 listopada Zarząd Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie podjął uchwałę o dopuszczeniu do obrotu giełdowego na Głównym Rynku GPW akcji zwykłych na okaziciela serii D, E oraz F Spółki PATENTUS S.A. Zgodnie z Uchwałą Nr 632/2009 Zarządu Giełdy Papierów Wartościowych S.A. z dnia 4 listopada 2009 roku wprowadzono z dniem 9 listopada 2009 roku w trybie zwykłym do obrotu giełdowego na rynku podstawowym akcje zwykłe na okaziciela serii D, E oraz F. Akcje są notowane w systemie ciągłym pod nazwą skróconą „PATENTUS” i oznaczeniem „PAT”. Akcje posiadają kod ISIN PLPTNTS00019.

Struktura akcjonariatu Spółki Dominującej na koniec okresów objętych sprawozdaniem przedstawia się następująco wg wiedzy emitenta:

Akcjonariusze	Na dzień 31.12.2018				Na dzień 31.12.2017			
	Liczba akcji	% akcji	Liczba głosów	% głosów	Liczba akcji	% akcji	Liczba głosów	% głosów
Duda Małgorzata (z domu Wąs)	7.804.675	26,46%	13.846.350	29,07%	7.804.675	26,46%	13.846.350	29,07%
Duda Józef	4.325.175	14,66%	7.679.350	16,12%	4.325.175	14,66%	7.679.350	16,12%
Duda Małgorzata (z domu Wiktor)	3.619.300	12,27%	6.306.800	13,24%	3.619.300	12,27%	6.306.800	13,24%
Gotz Urszula	4.829.150	16,37%	8.183.300	17,18%	4.829.150	16,37%	8.183.300	17,18%
Gotz Henryk	2.962.500	10,04%	5.650.000	11,86%	2.962.500	10,04%	5.650.000	11,86%
Pozostałe osoby fizyczne i prawne posiadające łącznie	5.959.200	20,20%	5.959.200	12,53%	5.959.200	20,20%	5.959.200	12,53%
Razem	29.500.000	100,00%	47.625.000	100,00%	29.500.000	100,00%	47.625.000	100,00%

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej

W tej pozycji, zgodnie z art. 396 § 2 Kodeksu spółek handlowych, wykazywana jest nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej, która jest pomniejszana o koszty związane z podwyższeniem kapitału akcyjnego.

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej na początek okresu:	6.448	6.448
Zmiany kapitału zapasowego ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej z ciągu roku, w tym :	0	0
Nadwyżka brutto ze sprzedaży akcji serii "E" powyżej ich wartości nominalnej	0	0
Koszty związane z podwyższeniem kapitału akcyjnego	0	0
Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej na koniec okresu:	6.448	6.448

Kapitał z aktualizacji wyceny

Szczegółowe informacje na temat źródeł pochodzenia kapitału z aktualizacji wyceny przedstawiono w poniższej tabeli:

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu :	7.877	7.862
Zmiany kapitału z aktualizacji wyceny w ciągu roku, w tym:	93	15
Skutki przeszacowania do wartości godziwej rzeczowych aktywów trwałych	(39)	(108)
Rezerwa na odroczony podatek dochodowy rozliczana z kapitałami	132	123
korekta z tytułu utraty kontroli nad Spółką Zależną Patentus Strefa SA w upadłości	0	0
Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu :	7.970	7.877

Kapitał z przeszacowania do wartości godziwej rzeczowych aktywów trwałych (gruntów i prawa wieczystego użytkowania gruntów) jest wykazywany po pomniejszeniu o rezerwy na odroczony podatek dochodowy.

Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane, na które składają się:

- Niepodzielony zysk lub niepokryta strata z lat ubiegłych;
- Kapitał zapasowy tworzony ustawowo – kapitał tworzony z zysku zgodnie z wymogami art. 396 § 1 Kodeksu spółek handlowych (Ksh);
- Kapitał zapasowy tworzony zgodnie ze statutem – kapitał tworzony z zysku zgodnie ze statutem Spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej;
- Zysk (strata) netto bieżącego okresu obrotowego

W dniu 24 maja 2018 roku odbyło się Zwyczajne Walne Zgromadzenie PATENTUS S.A. Zgodnie z uchwałą Nr 5 zatwierdzono roczne sprawozdanie finansowe za 2017 rok. Akcjonariusze podjęli również uchwałę Nr 7 o przeznaczeniu zysku netto za 2017 rok w kwocie 1 697 tys. PLN na kapitał zapasowy Spółki tworzonego dobrowolnie, który na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosił 51 197 tys. PLN i prezentowany jest w bilansie w pozycji zyski zatrzymane.

Uchwałą nr 8 Zwyczajne Walne Zgromadzenie zatwierdziło także roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej za rok obrotowy 2017.

Zgodnie z ustawą z dnia 16 września 2011 roku o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców (Dz. U. nr 232, poz. 1378) zniesieniu uległ obowiązek publikacji sprawozdań finansowych w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski B”. Od 1 stycznia 2013 roku informacja o wpisie do KRS o złożeniu sprawozdania jest automatycznie publikowana w „Monitorze Sądowym i Gospodarczym”.

Zmiany w pozycji zyski zatrzymane, które obejmują również skutki przekształcenia sprawozdań finansowych zgodnie z MSSF przedstawiono w poniższej tabeli:

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	Kapitał zapasowy tworzony ustawowo z zysków poprzednich lat zgodnie z art. 396.1 Ksh	Kapitał zapasowy tworzony z zysków poprzednich lat zgodnie z statutem	Strata jednostek zależnych do odliczenia z przyszłych zysków	Zysk powstały w wyniku zmiany proporcji posiadanych udziałów w kapitale spółki zależnej (z 70,6% do 82,8%)	Zysk (strata) bieżącego okresu wykazany w sprawozdaniach finansowych sporządzonych według MSR/MSSF	Razem zyski zatrzymane
Stan na 01 stycznia 2018 roku	3.933	52.952	3.278	116	(1.025)	59.253
Korekta z tytułu utraty kontroli nad Spółką Zależną Patentus Strefa SA w upadłości	0	0	0	0	0	0
Podział wyniku finansowego wykazanego w sprawozdaniu finansowym sporządzonym zgodnie z MSR/MSSF	0	1.843	0	0	(1.843)	0
Rozliczenie nie podzielonych zysków z poprzednich lat zgodnie z Uchwałą Zgromadzenia Akcjonariuszy	0	0	0	0	0	0
Rozliczenie związane ze zmianą proporcji posiadanych udziałów w kapitale spółki zależnej (z 70,6% do 82,8%)	0	0	0	0	0	0
Zysk (strata) bieżącego okresu wykazany w sprawozdaniach finansowych sporządzonych według MSR/MSSF	0	0	0	0	8.565	8.565
Stan na 31 grudnia 2018 roku	3.933	54.795	3.278	116	5.697	67.818
Stan na 01 stycznia 2017 roku	3.933	69.263	3.278	116	(19.179)	57.411
Korekta z tytułu utraty kontroli nad Spółką Zależną Patentus Strefa SA w upadłości	0	0	0	0	0	0
Podział wyniku finansowego wykazanego w sprawozdaniu finansowym sporządzonym zgodnie z MSR/MSSF	0	(16.311)	0	0	16.311	0
Rozliczenie nie podzielonych zysków z poprzednich lat zgodnie z Uchwałą Zgromadzenia Akcjonariuszy	0	0	0	0	0	0
Rozliczenie związane ze zmianą proporcji posiadanych udziałów w kapitale spółki zależnej (z 70,6% do 82,8%)	0	0	0	0	0	0
Zysk (strata) bieżącego okresu wykazany w sprawozdaniach finansowych sporządzonych według MSR/MSSF	0	0	0	0	1.843	1.843
Stan na 31 grudnia 2017 roku	3.933	52.952	3.278	116	(1.025)	59.254

Kapitał własny przypadający na udziały niekontrolujące

Kapitał własny przypadający na udziały niekontrolujące stanowi część aktywów netto jednostki zależnej MONTEX Sp. z o.o., która należy do udziałowców spoza Grupy Kapitałowej. Kapitał własny udziałowców mniejszościowych na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosił 779 tys. PLN i składa się z:

- udziałów nie dających kontroli w kapitale zakładowym w kwocie 778 tys. PLN,
- udziałów nie dających kontroli w kapitale (zyskach zatrzymanych) w kwocie 177 tys. PLN,
- udziałów w kapitale z aktualizacji wyceny środków trwałych w kwocie 9 tys. PLN,
- udziałów w zyskach / stratach w bieżącym roku i w latach ubiegłych w kwocie minus 436 tys. PLN,
- udziałów w zyskach netto z przekształceń na MSR w kwocie 251 tys. PLN.

4.8 Nota 8 - Kredyty i pożyczki

Zobowiązania z tytułu kredytów przedstawiono w tabeli poniżej:

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
Kredyty bankowe i pożyczki długoterminowe	11.563	7.071
Kredyty bankowe i pożyczki krótkoterminowe	24.861	23.417
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek razem, w tym wymagalne w okresie:	36.424	30.488
do 1 roku	24.861	23.417
od 1 do 3 lat	4.998	3.188
od 3 do 5 lat	6.565	3.883

Struktura walutowa kredytów wykorzystywanych przez Grupę Kapitałową została przedstawiona w poniższej tabeli:

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
Kredyty bankowe w PLN	36.424	30.488
Kredyty bankowe w EUR (po przeliczeniu na PLN)	0	0
Razem kredyty na koniec okresu	36.424	30.488

Skutki wyceny salda zobowiązań z tytułu kredytów według średniego kursu NBP na dzień kończący rok obrotowy przedstawiono w poniższej tabeli:

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
Różnice kursowe związane z wyceną salda zobowiązań z tytułu kredytów bankowych w EUR na koniec okresu> Ujemne różnice kursowe (wpływają na zwiększenie salda zobowiązań) wykazywane są ze znakiem (+); dodatnie ze znakiem (-)	112	0

Średnie oprocentowanie kredytów i pożyczek wykorzystywanych przez Grupę Kapitałową kształtowało się na poniższym poziomie:

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
Średnie oprocentowanie - Kredyty bankowe w PLN	7,35%	7,58%
Średnie oprocentowanie - Kredyty bankowe w EUR	4,68%	-0,14%

Wnioski o dofinansowanie z funduszy UE

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka Dominująca ma podpisane następujące wnioski o dofinansowanie z funduszy unijnych:

Umowa numer 451/2015/60/OA/aI/D z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na dofinansowanie zadania pod nazwą: „Modernizacja systemu grzewczego w budynku produkcyjno-socjalnym, zlokalizowanym w Jankowicach przy ul. Złote Łany 52B” – szczegółowo opisana w nocie 2.

Umowa o dofinansowanie projektu pod tytułem: „Opracowanie innowacyjnej, opartej o metody odlewnicze technologii wytwarzania kół zębatach o strukturze nanokrystalicznej” numer PBS3/B5/45/2015– szczegółowo opisane w nocie 12.

Umowa o dofinansowanie projektu pod tytułem: „Opracowanie innowacyjnej technologii produkcji elementów uzębionych z hybrydowymi warstwami powierzchniowymi o podłożu nanostrukturalnym do zespołów napędowych przenośników przeznaczonych do pracy w ekstremalnych warunkach eksploatacyjnych” nr POIR.04.01.04-00-0064/15 – szczegółowo opisana w nocie 2.

W dniu 05.01.2018 roku w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 Spółka złożyła do Narodowego Centrum Badań i Rozwoju wnioski o dofinansowanie projektu (Oś priorytetowa: Zwiększenie potencjału naukowo-badawczego; Działanie: Badania naukowe i prace rozwojowe; Poddziałanie: Projekty aplikacyjne; Numer naboru:1/4.1.4/2017) pod tytułem: „Opracowanie innowacyjnych przenośników zgrzeblowych o zwiększonej podatności rozruchowej i trwałości eksploatacyjnej” nr POIR.04.01.04-00-0081/17. Okres realizacji projektu przewidziano na 02.07.2018 r. do 01.07.2021 r. Projekt ma być realizowany w Konsorcjum, którego liderem będzie Patentus S.A. , a pozostałymi wykonawcami Politechnika Śląska oraz Fabryka Elementów Napędowych "FENA" Sp. z o.o.. Wartość całego projektu opiewa na 5.760 tys. PLN , z czego dofinansowanie wyniesie 3.923 tys. PLN. Udział Spółki w całym projekcie wyniesie 3.982 tys. PLN, z czego dofinansowanie 2.351 tys. PLN. Umowa została zatwierdzona i podpisana z datą 28.08.2018 r. W 2018 roku na konto Spółki wpłynęła dotacja w kwocie 129 tys. PLN , która w całości została rozliczona.

Promesy kredytowe

Nie występują.

Kredyty i pożyczki

Specyfikacja otrzymanych kredytów i pożyczek oraz istotnych warunków umów kredytowych została zawarta w tabelach poniżej:

Grupa Kapitałowa PATENTUS S.A. z siedzibą w Pszczynie, ul. Górnośląska 11
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone zgodnie z MSSF zatwierdzonymi przez Unię Europejską
za okres od 01 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku
(kwoty w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Kredyty Jednostki Dominującej według stanu na 31 grudnia 2018 roku

L.p.	Nazwa jednostki / osoby	Data zawarcia umowy / aneksu	Forma zobowiązania/ Numer umowy	Kwota kredytu wg umowy		Kwota kredytu stanowiąca zobowiązanie na koniec okresu 31.12.2018 w tys.PLN		Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Zabezpieczenia
				w tys.	waluta	krótco-terminowe	długo-terminowe			
1	Raiffeisen Bank	18.11.2011 z późniejszymi zmianami	Umowa o limit wierzycelności nr CRD/L/36366/11 kredyt w rachunku bieżącym	Limit 142 PLN		0	0	WIBOR 1M + marża banku	31.12.2019	Kaucja środków pieniężnych złożona w Banku w wysokości kwoty PLN 142 PLN
2	Raiffeisen Bank	28.09.2011	Umowa ramowa dla klienta korporacyjnego - rachunek bieżący i lokat terminowych	0	EUR	0	0		beztymonowo	0,00
3	Deutsche Bank Polska S.A.	02.10.2012 z późniejszymi zmianami***	Umowa o kredyt inwestycyjny nr KIN/1219501**	7.592	PLN	713	4.322	WIBOR 1M + marża banku	30.09.2027	a)pełnomocnictwo nieodwołalne do dysponowania przez Bank wszystkimi rachunkami bieżącymi Kredytobiorcy prowadzonymi przez Bank;b) weksel własny In blanco; c)hipoteka na rzecz banku do kwoty 11 387 589 PLN ustanowiona na prawie własności nieruchomości położonej w Jankowicach(KW nr KA1P/00039796/5);d) cesja praw na rzecz Banku z polisy ubezpieczeniowej; e)całkowita nieodwołalna blokada rachunków pomocniczych; f) potwierdzony przelew aktualnych i przyszłych wierzycelności na rzecz Banku od PARP; g) oświadczenie o poddaniu się egzekucji
4	Deutsche Bank Polska S.A.	17.12.2012 z późniejszymi zmianami***	Umowa o kredyt inwestycyjny nr KIN/1228558	1.700	PLN	194	516	WIBOR 1M + marża banku	02.01.2023	a)pełnomocnictwo nieodwołalne do dysponowania przez Bank wszystkimi rachunkami bieżącymi Kredytobiorcy prowadzonymi przez Bank;b) weksel własny In blanco; c)hipoteka na rzecz banku do kwoty 2.550.000 PLN ustanowiona na prawie własności nieruchomości położonej w Jankowicach(KW nr KA1P/00077485/0);d) cesja praw na rzecz Banku z polisy ubezpieczeniowej;e) oświadczenie o poddaniu się egzekucji
5	ING Bank Śląski SA	22.04.2015 r.z późniejszymi zmianami	Umowa Wieloproduktowa 889/2015/0000771/00*	Limit 6 306 PLN		5.164	0		29.11.2019	a) hipoteka na prawie wieczystego użytkowania nieruchomości w Świętochłowicach przy ul. Wojska Polskiego 68C do kwoty 10.500 tys.PLN b)cesja praw z polisy ubezpieczeniowej w/w nieruchomości c) zastaw rejestrowy na zapasach materiałów , wyrobów gotowych, półproduktów oraz towarów do kwoty 12.000 tys. PLN, d) cesja z praw polisy w/w zapasów, e) oświadczenie o poddaniu się egzekucji, f) weksel in blanco
6	Fundusz Górnośląski	20.03.2014 z późniejszymi zmianami	Umowa pożyczki numer SFP/P/71/03/2014	584	PLN	33	0	stała stawka procentowa	20.03.2019	a)weksel własny in blanco, b) zastaw rejestrowy ustanowiony na zakupionych w ramach projektu środkach trwałych, c) cesja z praw polisy ubezpieczeniowej, d) pełnomocnictwo do rachunku bankowego
7	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	01.12.2015	Umowa pożyczki numer 307/2015/60/OA/a/L/P	126	PLN	0	0	stopa redyskontowa weksli	15.07.2020	a) umowa o przelew wierzycelności z lokaty terminowej w wysokości 128 tys. PLN oraz przyszłych wierzycelności w wysokości 128 tys. PLN wynikających z rachunków lokat terminowych otwartych na kolejne okresy wraz z przyjęciem przez bank do wiadomości i realizacji dokonanych przelewów wierzycelności, b) 2 weksle in blanco
8	Deutsche Bank Polska S.A.	26.08.2016 z późniejszymi zmianami***	Umowa kredytowa nr KON/1619068**	1.000	PLN	244	0	WIBOR 1M + marża banku	31.07.2019	a)pełnomocnictwo nieodwołalne do dysponowania przez Bank wszystkimi rachunkami bieżącymi Kredytobiorcy prowadzonymi przez Bank;b) weksel własny In blanco; c)hipoteka na rzecz banku do kwoty 11 387 589 PLN ustanowiona na prawie własności nieruchomości położonej w Jankowicach(KW nr KA1P/00039796/5);d) cesja praw na rzecz Banku z polisy ubezpieczeniowej; e) zastaw rejestrowy w wysokości 820 tys.PLN na zbiorze maszyn i urządzeń zlokalizowanych pod adresami P-na ul. Górnośląska 11 i Jankowice ul. Złote Łany 52B

Ciąg dalszy na następnej stronie

Grupa Kapitałowa PATENTUS S.A. z siedzibą w Pszczynie, ul. Górnośląska 11
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone zgodnie z MSSF zatwierdzonymi przez Unię Europejską
za okres od 01 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku
(kwoty w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

L.p.	Nazwa jednostki / osoby	Data zawarcia umowy / aneksu	Forma zobowiązania/ Numer umowy	Kwota kredytu wg umowy		Kwota kredytu stanowiąca zobowiązanie na koniec okresu 31.12.2018 w tys.PLN		Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Zabezpieczenia
				w tys.	waluta	krótko-terminowe	długo-terminowe			
9	Raiffeisen Bank	23.12.2016 z późniejszymi zmianami	Porozumienie w sprawie spłaty kredytu za Strefę (umowa CRD/35678/11, CRD/45141/15, CRD/35677/11)	2.334	PLN	0	0	WIBOR 1M + marża banku	30.11.2018 wykazano w zestawieniu w związku z brakiem zgody banku na zwolnienie zabezpieczeń	a) hipoteka umowna w kwocie 2.751.000,00 zł na nieruchomości gruntowej położonej w Pszczynie dla której Sąd Rejonowy w Pszczynie, V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr KA1P/00040503/5, b) hipoteka umowna w kwocie 543.000,00 zł na nieruchomości gruntowej położonej w Pszczynie, dla której Sąd Rejonowy w Pszczynie, V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi Księgę Wieczystą nr KA1P/00040503/5, c) hipoteka umowna w kwocie 2.250.000,00 zł na nieruchomości gruntowej położonej w Pszczynie, dla której Sąd Rejonowy w Pszczynie, V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi Księgę Wieczystą nr KA1P/00040503/5, d) hipoteka umowna w kwocie 543.000,00 zł na nieruchomości gruntowej położonej w Pszczynie, dla której Sąd Rejonowy w Pszczynie, V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi Księgę Wieczystą nr KA1P/00040317/4 oraz KA1P/00037544/0, e) hipoteka umowna w kwocie 2.250.000,00 zł na nieruchomości gruntowej położonej w Pszczynie, dla której Sąd Rejonowy w Pszczynie, V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi Księgę Wieczystą nr KA1P/00040317/4 oraz KA1P/00037544/0, f) hipoteka umowna w kwocie 2.751.000,00 zł na nieruchomości gruntowej położonej w Pszczynie, dla której Sąd Rejonowy w Pszczynie, V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi Księgę Wieczystą nr KA1P/00040317/4 oraz KA1P/00037544/0 Oświadczenie o poddaniu się egzekucji na podstawie art. 777 par. 1 pkt. 5 kodeksu postępowania cywilnego do kwoty 4.300.000.000 PLN
10	Alior Leasing Sp. z o.o.	20.02.2018	Umowa pożyczki numer 133258/18/3	922	EUR	646	2.670	EURIBOR 3M + marża banku	20.01.2025	a) zastaw rejestrowy na maszynie do metalu obrabiarce -centro obróbcze OKUMA VTM-1200YB, b) cesja z praw polisy ubezpieczeniowej, c) weksel in blanco bez polecenia, d) inne zabezpieczenia niż wymienione
11	Getin Noble Bank SA	09.08.2018	Umowa kredytowa nr 129595/KO/2018	12.000	PLN	8.062	1.500	WIBOR 3M + marża banku	10.02.2020	a) pełnomocnictwo do dysponowania środkami na rachunku prowadzonym przez Getin Noble Bank SA, b) weksel własny in blanco, c) zastaw rejestrowy na środkach trwałych wraz z cesją polisy ubezpieczeniowej, d) hipoteka umowna w kwocie 20 400 tys. zł na nieruchomości gruntowej położonej w Jankowicach dla której Sąd Rejonowy w Pszczynie, V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr KA1P/00044542/8 wraz z cesją polisy ubezpieczeniowej, e) cesja wierzytelności z umowy leasingowej na dwa przenośniki dla KWK Piast Ziemowit Ruch Ziemowit, f) cesja wierzytelności z umowy na dostawę dwóch przenośników dla KWK Mureki Ślęża
12	Towarzystwo Inwestycji Społeczno-Ekonomicznych SA Warszawa	12.10.2018	Umowa pożyczki nr 42178	1.000	PLN	170	806	stała stawka procentowa	17.10.2025	a) weksel własny in blanco, b) hipoteka umowna w kwocie 1 200 tys. PLN na wieczystym użytkowaniu gruntów objętych działką nr 2648/128 o powierzchni 0,1105 ha i na budynku stanowiącym odrębną nieruchomość dla którego Sąd Rejonowy w Pszczynie, V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą KA1P/00038751/1, c) cesja praw z polisy ubezpieczenia w/w nieruchomości nie mniejsza niż 950 tys. PLN, d) przewłaszczenie na zabezpieczenie frezarki stołowej UNION CWS 2500 oraz centrum obróbkowego HELLER MC 16 o wartości nie mniejszej niż 750 tys. PLN, e) cesja praw z polisy ubezpieczenia przewłaszczonych środków trwałych

Grupa Kapitałowa PATENTUS S.A. z siedzibą w Pszczynie, ul. Górnośląska 11
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone zgodnie z MSSF zatwierdzonymi przez Unię Europejską
za okres od 01 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku
(kwoty w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Ciąg dalszy na następnej stronie

L.p.	Nazwa jednostki / osoby	Data zawarcia umowy / aneksu	Forma zobowiązania/ Numer umowy	Kwota kredytu wg umowy		Kwota kredytu stanowiąca zobowiązanie na koniec okresu 31.12.2018 w tys.PLN		Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Zabezpieczenia
				w tys.	waluta	krótko-terminowe	długo-terminowe			
13	Getin Noble Bank SA	21.11.2018	Umowa kredytowa nr 130795/MF/2018 o kredyt w rachunku bieżącym	9.000	PLN	7.597	0	WIBOR 1M + marża banku	20.11.2019	a) weksel własny in blanco, b) hipoteka umowna w kwocie 17 000 tys. PLN na nieruchomości objętej KW KA1P/00022605/8 prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Pszczynie V Wydział Ksiąg Wieczystych wraz z cesją polisy ubezpieczeniowej na kwotę nie niższą niż 6.300 tys. PLN, która stanowi również zabezpieczenie Umowy kredytowej nr 445/LG/2018 Linii Gwarancji Bankowych z 21.11.2018, c) pełnomocnictwo do dysponowania środkami przez Bank na rachunku bieżącym kredytobiorcy
14	Getin Noble Bank SA	21.11.2018	Umowa linii gwarancyjnej banku nr 445/LG/2018	Limit 1 000 PLN		0	0		20.11.2019	j.w.
15	Kuke Finanse S.A.	01.03.2018	Umowa zarządzania wierzytelnościami nr 0110/2018	Limit 4 000 PLN		1.407	1.749		30.04.2021	a) weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, b) pełnomocnictwo do rachunku bankowego prowadzonego przez Raiffeisen Bank Polska SA, c) oświadczenie o poddaniu się egzekucji, d) zastaw rejestrowy na maszynie będącej przedmiotem kontraktu
Razem zobowiązania z tytułu kredytów oraz leasingu na 31.12.2018						24.230	11.563			
						35.793				
* w umowie limit 7 000 tys.PLN z czego 1 000 tys.PLN dotyczy Montexu										
** jedna hipoteka do umowy KON/1619068 i KIN/1219501 o wartości 11388 tys.PLN										
***wartość cesji z praw polisy jedna do umów y KON/1619068, KIN/1219501, KIN/1228558 o w artości 9.284 tys.PLN										
L.p.	Nazwa jednostki / osoby	Data zawarcia umowy / aneksu	Forma zobowiązania/ Numer umowy	Kwota kredytu wg umowy		Kwota kredytu stanowiąca zobowiązanie na koniec okresu 31.12.2018 w tys.PLN		Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Zabezpieczenia
				w tys.	waluta	krótko-terminowe	długo-terminowe			
16	Pekao Leasing Sp. z o.o.	22.12.2015	Umowa Leasingu Finansowego nr 50/0130/15	1.400	PLN	254	277	WIBOR 1M	12.01.2021	a) weksel własny in blanco Korzystającego
17	Coface Poland Factoring Sp. z o.o.	31.08.2017 późniejszymi zmianami	Umowa faktoringowa 1638/2017	Limit 5000 PLN		0	0	WIBOR 1M	czas nieokreślony	a) weksel in blanco wraz z deklaracją wekslowej
18	Kuke Finanse S.A.	29.11.2017 ****	Umowa faktoringu nr 0096/2017 ****	Limit 32 000 PLN ****		26.000	0	WIBOR 1M	czas nieokreślony	a) weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, b) pełnomocnictwo do rachunku bankowego prowadzonego przez Raiffeisen Bank Polska SA, c) oświadczenie o poddaniu się egzekucji, d) globalna cesja praw z polisy ubezpieczeniowej numer RW/OP/1400013949/2018
Razem zobowiązania z tytułu kredytów oraz leasingu na 31.12.2018						50.484	11.840			
						62.324				
**** limit umowy wynosi 14 000 PLN . Do w/w umowy w dniu 24.07.2018 r. została zawarta umowa polisy obrotowej numer RW/OP/14/00013949/2018 z dodatkowym limitem 5.000 PLN do dnia 31.12.2018 oraz 8.000 PLN na czas nieokreślony										

Kredyty Jednostki Zależnej ZKS MONTEX Sp. z o.o. według stanu na 31 grudnia 2018 roku

L.p.	Nazwa jednostki / osoby	Data zawarcia umowy / aneksu	Forma zobowiązania / Numer umowy	Kwota kredytu wg umowy		Kwota kredytu stanowiąca zobowiązanie na koniec okresu 31.12.2018 w tys. PLN		Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Uwagi	Zabezpieczenia
				w tys.	waluta	krótko-terminowe	długo-terminowe				
1	ING BANK ŚLĄSKI S.A.	22.04.2015	Umowa o kredyt obrotowy odnawialny 889/2015/00000771/00	700	PLN	700	0	Wibor 1M + marża banku	29.11.2019		a)hipoteka umowna do kwoty 10.500.000,00zł na prawie użytkowania wieczystego nieruchomości w Świętochłowicach, b)cesja praw z polisy ubezpieczeniowej nieruchomości , c)oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Razem zobowiązania z tytułu kredytów na 31.12.2018						700	0				

Marża bankowa dotycząca zaciągniętych kredytów mieści się w przedziale od 0,85 do 2,60 pp.

Grupa Kapitałowa PATENTUS S.A. z siedzibą w Pszczynie, ul. Górnośląska 11
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone zgodnie z MSSF zatwierdzonymi przez Unię Europejską
za okres od 01 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku
(kwoty w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Kredyty Jednostki Dominującej według stanu na 31 grudnia 2017 roku

L.p.	Nazwa jednostki / osoby	Data zawarcia umowy / aneksu	Forma zobowiązania/ Numer umowy	Kwota kredytu wg umowy		Kwota kredytu stanowiąca zobowiązanie na koniec okresu 31.12.2017 w tys.PLN		Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Zabezpieczenia
				w tys.	waluta	krótko-terminowe	długo-terminowe			
1	Raiffeisen Bank	18.11.2011 z późniejszymi zmianami	Umowa o limit wierzycielności nr CRD/L/36366/11 kredyt w rachunku bieżącym	Limit 8.785 PLN		8.212	0	Wibor 1 M + marża banku	02.01.2018	a) pełnomocnictwo do rachunku bieżącego i innych rachunków kredytowych w banku b) hipoteka kaucyjna na nieruchomości w P-nie ul.Górnośląska 11 KW 22605, c) cesja wierzycielności z umowy ubezpieczenia d) hipoteka do kwoty 9 000 tys. PLN na nieruchomości zlokalizowanej w Słalowej Woli przy ul. Kwiatkowskiego, będącej w użytkowaniu wieczystym firmy PATENTUS STREFA S.A. dla której Sąd Rejonowy prowadzi księgę wieczystą KW nr TBI/S/00058985/9 wraz z cesją z polisy (przedmiotowa hipotek jest zabezpieczeniem również kredytów CRD835677/11; CRD/35678/11 ORAZ CRD/45141/15 udzielonych PATENTUS STREFA S.A.) e) hipoteka do kwoty 15 450 tys. PLN na nieruchomości zlokalizowanej w Jankowicach przy ul. Złote Łany, będącej w użytkowaniu wieczystym firmy PATENTUS S.A. dla której Sąd Rejonowy prowadzi księgę wieczystą KW nr KA1P/00037544/0 oraz księgę wieczystą KW numer KA1P/00040317/4 wraz z polisy f) hipoteka do kwoty 15 450 tys. PLN na nieruchomości zlokalizowanej w Pszczynie przy ul. Górnośląskiej, będącej w użytkowaniu wieczystym firmy PATENTUS S.A. dla której Sąd Rejonowy prowadzi księgę wieczystą KW nr KA1P/00040503/5 g) zastaw rejestrowy na zbiorze maszyn i urządzeń na najwyższą sumę zabezpieczenia 15 450 tys. PLN h) oświadczenie o poddaniu się egzekucji do kwoty 15450 tys. PLN.
				Limit 8.644 PLN					30.11.2018	
				Limit 142 PLN					31.12.2019	
2	Raiffeisen Bank	18.11.2011 z późniejszymi	Umowa nr CRD/L/36366/11 o udzielenie gwarancji	Limit 2.000 PLN			0		31.12.2019	jak wyżej
3	Raiffeisen Bank	28.09.2011	Umowa ramowa dla klienta korporacyjnego - rachunek bieżący	0	EUR	0	0		bezterminowo	0,00
4	Deutsche Bank Polska S.A.	02.10.2012 z późniejszymi zmianami***	Umowa o kredyt inwestycyjny nr KIN/1219501**	7.592	PLN	759	4.900	WIBOR 1M + marża banku	30.09.2027	a) pełnomocnictwo nieodwołalne do dysponowania przez Bank wszystkimi rachunkami bieżącymi Kredytobiorcy prowadzonymi przez Bank; b) weksel własny In blanco; c) hipoteka na rzecz banku do kwoty 11 387 589 PLN ustanowiona na prawie własności nieruchomości położonej w Jankowicach (KW nr KA1P/00039796/5); d) cesja praw na rzecz Banku z polisy ubezpieczeniowej; e) całkowita nieodwołalna blokada rachunków pomocniczych; f) potwierdzone przelew aktualnych i przyszłych wierzycielności na rzecz Banku od PARP; g) oświadczenie o poddaniu się egzekucji
5	Deutsche Bank Polska S.A.	17.12.2012 z późniejszymi zmianami***	Umowa o kredyt inwestycyjny nr KIN/1228558	1.700	PLN	214	687	WIBOR 1M + marża banku	02.01.2023	a) pełnomocnictwo nieodwołalne do dysponowania przez Bank wszystkimi rachunkami bieżącymi Kredytobiorcy prowadzonymi przez Bank; b) weksel własny In blanco; c) hipoteka na rzecz banku do kwoty 2.550.000 PLN ustanowiona na prawie własności nieruchomości położonej w Jankowicach (KW nr KA1P/00077485/0); d) cesja praw na rzecz Banku z polisy ubezpieczeniowej; e) oświadczenie o poddaniu się egzekucji
6	m Bank Spółka Akcyjna	28.09.2012 z późniejszymi zmianami	Umowa kredytowa nr 16/074/12/Z/FT o kredyt technologiczny	5.963	PLN	372	133	WIBOR 1M + marża banku	28.08.2019 r.	a) cesja przyszłej wierzycielności; b) pełnomocnictwo do rachunków bankowych Spółki w Banku c) oświadczenie o poddaniu się egzekucji do kwoty nie większej niż 6 600 tys. PLN d) weksel in blanco z deklaracją wekslową e) zastaw rejestrowy w wysokości 6.600 tys. PLN na zakupionych maszynach i urządzeniach f) cesja praw z polisy
7	m Bank Spółka Akcyjna	28.09.2012 z późniejszymi zmianami	Umowa kredytowa nr 16/075/12/Z/FT o kredyt technologiczny	5.955	PLN	373	194	WIBOR 1M + marża banku	28.08.2019	a) cesja przyszłej wierzycielności; b) pełnomocnictwo do rachunków bankowych Spółki w Banku c) oświadczenie o poddaniu się egzekucji do kwoty nie większej niż 6 600 tys. PLN d) weksel in blanco z deklaracją wekslową e) zastaw rejestrowy w wysokości 6.600 tys. PLN na zakupionych maszynach i urządzeniach f) cesja praw z polisy
8	Bank Pekao S.A.	12.04.2013 z późniejszymi zmianami	Umowa eFinancing o finansowanie dostawców nr 85/eF/KR/2013 (faktoring) - Umowa restrukturyzacyjna nr 3/2017 z 28.03.2017	Limit 1838 PLN		1.398	0	WIBOR 1M + marża banku	01.03.2020	a) pełnomocnictwo do dysponowania środkami na rachunku Odbiorcy, b) weksel własny in blanco, c) zastaw rejestrowy na środkach trwałych: frezarka Correa Diana 20; tokarka Poręba TR135/4m; frezarka Heller BEA3; frezarka Frejth International ACM3000; maszyna pomiarowa Zeiss Accura; suwnica Famak Kluczbork; oczyszczarka MJB S.C. R0A-8; przecinarka plazmowa AJAN SHP 260; walec AK BEND AWK20/30; obrabiarka Wotan Werke GmbH Dusseldorf; komora lakiernicza Yoki Star YS 8/E na łączną wartość 4.497.139,41 PLN wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej.

Ciąg dalszy na następnej stronie

Grupa Kapitałowa PATENTUS S.A. z siedzibą w Pszczynie, ul. Górnośląska 11
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone zgodnie z MSSF zatwierdzonymi przez Unię Europejską
za okres od 01 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku
(kwoty w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

L.p.	Nazwa jednostki / osoby	Data zawarcia umowy / aneksu	Forma zobowiązania/ Numer umowy	Kwota kredytu wg umowy		Kwota kredytu stanowiąca zobowiązanie		Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Zabezpieczenia
				w tys.	waluta	krótko-terminowe	długo-terminowe			
9	ING Bank Śląski SA	22.04.2015 r.z późniejszymi zmianami	Umowa Wieloproduktowa 889/2015/0000771/00*	Limit 6 842 PLN		5.212	0	WIBOR 1M + marża banku	29.11.2017	a) hipoteka na prawie wieczystego użytkowania nieruchomości w Świątchłowicach przy ul. Wojska Polskiego 68C do kwoty 10.500 tys.PLN b)cesja praw z polisy ubezpieczeniowej w/w nieruchomości c) zastaw rejestrowy na zapasach materiałów , wyrobów gotowych, półproduktów oraz towarów do kwoty 12.000 tys. PLN, d) cesja z praw polisy w/w zapasów, e) oświadczenie o poddaniu się egzekucji, f) weksel in blanco
				Limit 6 606 PLN					30.05.2018	
				Limit 6 556 PLN					29.06.2018	
				Limit 6 506 PLN					30.07.2018	
				Limit 6 456 PLN					30.08.2018	
				Limit 6 406 PLN					29.09.2018	
				Limit 6 356 PLN					30.10.2018	
				Limit 6 306 PLN					29.11.2018	
10	Fundusz Górnośląski	20.03.2014 z późniejszymi zmianami	Umowa pożyczki numer SFP/P/71/03/2014	584	PLN	146	33	stała stawka procentowa	20.03.2019	a)weksel własny in blanco, b) zastaw rejestrowy ustanowiony na zakupionych w ramach projektu środkach trwałych, c) cesja z praw polisy ubezpieczeniowej, d) pełnomocnictwo do rachunku bankowego
11	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	01.12.2015	Umowa pożyczki numer 307/2015/60/OA/al/P	126	PLN	30	47	stopa redyskontowa weksli	15.07.2020	a) umowa o przelew wierzytelności z lokaty terminowej w wysokości 128 tys. PLN oraz przyszłych wierzytelności w wysokości 128 tys. PLN wynikających z rachunków lokat terminowych otwartych na kolejne okresy wraz z przyjęciem przez bank do wiadomości i realizacji dokonanych przelewów wierzytelności, b) 2 weksle in blanco
12	Deutsche Bank Polska S.A.	26.08.2016 z późniejszymi zmianami***	Umowa kredytowa nr KON/1619068**	1.000	PLN	395	250	WIBOR 1M + marża banku	31.07.2019	a)pełnomocnictwo nieodwołalne do dysponowania przez Bank wszystkimi rachunkami bieżącymi Kredytobiorcy prowadzonymi przez Bank,b) weksel własny In blanco; c)hipoteka na rzecz banku do kwoty 11 387 589 PLN ustanowiona na prawie własności nieruchomości położonej w Jankowicach(KW nr KA1P/00039796/5);d) cesja praw na rzecz Banku z polisy ubezpieczeniowej; e) zastaw rejestrowy w wysokości 820 tys.PLN na zbiorze maszyn i urządzeń zlokalizowanych pod adresami P-na ul. Górnośląska 11 i Jankowice ul. Złote Łany 52B
13	Raiffeisen Bank	23.12.2016 z późniejszymi zmianami	Porozumienie w sprawie spłaty kredytu za Strefę (umowa CRD/35678/11, CRD/45141/15, CRD/35677/11)	2.334	PLN	963	827	WIBOR 1M + marża banku	30.06.2018	a) hipoteka umowna w kwocie 2.751.000,00 zł na nieruchomości gruntowej położonej w Pszczynie dla której Sąd Rejonowy w Pszczynie, V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr KA1P/00040503/5, b) hipoteka umowna w kwocie 543.000,00 zł na nieruchomości gruntowej położonej w Pszczynie , dla której Sąd Rejonowy w Pszczynie, V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi Księgę Wieczystą nr KA1P/00040503/5, c) hipoteka umowna w kwocie 2.250.000,00 zł na nieruchomości gruntowej położonej w Pszczynie , dla której Sąd Rejonowy w Pszczynie, V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi Księgę Wieczystą nr KA1P/00040503/5, d) hipoteka umowna w kwocie 543.000,00 zł na nieruchomości gruntowej położonej w Pszczynie , dla której Sąd Rejonowy w Pszczynie, V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi Księgę Wieczystą nr KA1P/00040317/4 oraz KA1P/00037544/0, e) hipoteka umowna w kwocie 2.250.000,00 zł na nieruchomości gruntowej położonej w Pszczynie , dla której Sąd Rejonowy w Pszczynie, V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi Księgę Wieczystą nr KA1P/00040317/4 oraz KA1P/00037544/0, f) hipoteka umowna w kwocie 2.751.000,00 zł na nieruchomości gruntowej położonej w Pszczynie , dla której Sąd Rejonowy w Pszczynie, V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi Księgę Wieczystą nr KA1P/00040317/4 oraz KA1P/00037544/0 Oświadczenie o poddaniu się egzekucji na podstawie art. 777 par. 1 pkt. 5 kodeksu postępowania cywilnego do kwoty 4.300.000,00 PLN
14	Alior Bank S.A.	19.10.2017	Umowa kredytowa nr U0003244757585 o kredyt nieodnawialny na finansowanie bieżącej działalności	9 000 PLN (I transza w 4 800; II transza 4 200)		4.364	0	WIBOR 3M + marża banku	10.10.2019	a) pełnomocnictwo do dysponowania środkami na rachunkach bankowych Kredytobiorcy prowadzonych w Bankach; b)gwarancja spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis - gwarancja Banku Gospodarstwa Krajowego; c) hipoteka umowna do kwoty 13 500 000,00 PLN ustanowiona na zabezpieczenie kapitału kredytu, roszczeń o odsetki, należności ubocznych w tym opłat i prowizji na rzecz Banku, na przysługującym Kredytobiorcy prawie własności do nieruchomości, położonej w miejscowości Jankowice, gmina Pszczyna, obejmującej działki nr 2518/125 oraz 2793/2017 o łącznej powierzchni 0,6964 ha, dla której Sąd Rejonowy w Pszczynie, V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą KA1P/00044542/8; d) cesja praw z polisy ubezpieczeniowej; cesja potwierdzona z umowy leasingu finansowego zawartej z Polską Grupą Górniczą Sp. z o.o. na rzecz Banku;e) oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie art. 777 par. 1 pkt 5 kodeksu postępowania cywilnego z oznaczeniem daty, do kiedy bank jest uprawniony do złożenia wniosku o nadanie klauzuli wykonalności tj. do dnia 10.10.2017 roku wraz z oznaczeniem maksymalnej kwoty zapłaty tj. 18 000 000,00 PLN.
Razem zobowiązania z tytułu kredytów na 31.12.2017						22.438	7.071			

Grupa Kapitałowa PATENTUS S.A. z siedzibą w Pszczynie, ul. Górnośląska 11
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone zgodnie z MSSF zatwierdzonymi przez Unię Europejską
za okres od 01 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku
(kwoty w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

			* w umowie limit 7 000 tys.PLN z czego 1 000 tys.PLN dotyczy Montexu							
			** jedna hipoteka do umowy KON/1619068 i KIN/1219501 o wartości 11388 tys.PLN							
			***wartość cesji z praw polis jedna do umów y KON/1619068, KIN/1219501, KIN/1228558 o wartości 9.284 tys.PLN							
15	Pekao Leasing Sp. z o.o.	22.12.2015	Umowa Leasingu Finansowego nr 50/0130/15	1.400	PLN	275	548	WIBOR 1M	dzień polecenia przelewu Ceny Sprzedaży	a) weksel własny in blanco Korzystającego
16	Coface Poland Factoring Sp. z o.o.	31.08.2017	Umowa faktoringowa 1638/2017	Limit 5000 PLN		0	0	WIBOR 1M + marża banku	czas nieokreślony	a) weksel in blanco wraz z deklaracją wekslowej
17	Kuke Finanse S.A.	29.11.2017	Umowa faktoringu nr 0096/2017	Limit 14000 PLN		0	0	WIBOR 1M	czas nieokreślony	a) weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, b) pełnomocnictwem do rachunku bankowego prowadzonego przez Raiffeisen Bank Polska SA, c) oświadczenie o poddaniu się egzekucji

Kredyty Jednostki Zależnej ZKS MONTEX Sp. z o.o. według stanu na 31 grudnia 2017 roku

Lp.	Nazwa jednostki / osoby	Data zawarcia umowy / aneksu	Forma zobowiązania/ Numer umowy	Kwota kredytu wg umowy		Kwota kredytu stanowiąca zobowiązanie na koniec okresu 31.12.2017 w tys. PLN		Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Uwagi	Zabezpieczenia
				w tys.	waluta	krótko-terminowe	długo-terminowe				
1	ING BANK ŚLĄSKI S.A.	22.04.2015	Umowa o kredyt obrotowy odnawialny 889/2015/00000771/00	1.000	PLN	979	0	Wibor 1M + marża banku	30-11-2018		a)hipoteka umowna do kwoty 10.500.000,00zł na prawie użytkowania wieczystego nieruchomości w Świętochłowicach, b)cesja praw z polisy ubezpieczeniowej nieruchomości , c)oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Razem zobowiązania z tytułu kredytów na 31.12.2017						979	0				

4.9 Nota 9 - Zobowiązania z tytułu dostaw oraz pozostałe zobowiązania finansowe i zobowiązania niefinansowe

Poniższa tabela obrazuje strukturę zobowiązań z tytułu dostaw oraz pozostałe zobowiązania finansowe:

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
Pozostałe zobowiązania finansowe długoterminowe, w tym:	341	640
Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i inne	341	640
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe krótkoterminowe, w tym:	27.705	11.652
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług wobec jednostek powiązanych	6	5
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług wobec pozostałych jednostek	26.890	10.868
Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego	324	348
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	485	431
Wycena instrumentów finansowych, zabezpieczających kursy walut ze sprzedaży produktów	0	0
Łącznie zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe długoterminowe i krótkoterminowe	28.046	12.292

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj termin płatności mieszczący się w okresie od 7 do 90 dni.

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług bieżące	21.898	7.458
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług przeterminowane, w tym:	4.998	3.415
do 30 dni	3.154	2.417
od 31 do 60 dni	1.538	740
od 61 do 90 dni	107	243
od 91 do 180 dni	155	14
od 181 do 365 dni	15	(16)
powyżej 365 dni	29	17
Razem zobowiązania z tytułu dostaw i usług	26.896	10.873

Część zobowiązań jest regulowana z opóźnieniem. Zdaniem Zarządu Spółki Dominującej nie zachodzi ryzyko związane z naliczeniem odsetek zwłoki przez kontrahentów.

Struktura walutowa zobowiązań została przedstawiona w poniższej tabeli:

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, w tym:	26.896	10.873
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług w walucie polskiej	26.819	10.707
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług w walutach obcych	77	166

W dniu 22 grudnia 2015 roku pomiędzy PEKAO LEASING sp. z o.o. a Spółką Dominującą, została zawarta umowa leasingu finansowego numer 50/0130/15, której przedmiotem jest stacja prób 630 KW do testu przekładni zębatych pod obciążeniem. Na dzień zawarcia umowy leasingu cena nabycia przedmiotu leasingu wynosiła 1.400 tys. PLN netto. Wynagrodzenie z tytułu zawarcia w/w umowy wynosi 1.520 tys. PLN netto i obejmuje: opłatę wstępną (pierwsza rata wynagrodzenia) w kwocie 210 tys. PLN; okresowe raty wynagrodzenia łącznie netto 60 rat na kwotę 1.296 tys. PLN; vat od części kapitałowej w kwocie 322 tys. PLN; vat od części odsetkowej w kwocie 28 tys. PLN oraz cena wykupu (sprzedaży) w wysokości 14 tys. PLN. Kwota wynagrodzenia została ustalona w oparciu o Cenę nabycia Przedmiotu Leasingu netto oraz o stawkę WIBOR 1M z dnia 01 grudnia 2015 roku w wysokości 1.670000 %. Zabezpieczeniem umowy leasingu jest weksel własny in blanco. Odpisów amortyzacyjnych z tytułu używania przedmiotu leasingu w czasie trwania umowy leasingu dokonywać będzie korzystający czyli Spółka. Wynagrodzenie – opłaty miesięczne obejmujące część kapitałową oraz część odsetkową płatne będą zgodnie z harmonogramem płatności każdego 12 dnia miesiąca począwszy od lutego 2016 roku do stycznia 2021 roku. Przekazanie przedmiotu leasingu nastąpiło na podstawie protokołu odbioru w dniu 15 stycznia 2016 roku. Na dzień 31 grudnia 2018 roku saldo z tytułu umowy leasingowej wynosi 531 tys. PLN.

W tabelach poniżej przedstawiono istotne informacje dotyczące zobowiązań leasingowych:

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
Wartość bieżąca przyszłych zobowiązań z tyt. leasingu finansowego na początek okresu	988	1.308
Zwiększenia z tytułu zawarcia nowych umów leasingu finansowego (+)	0	0
Splata rat leasingu (część kapitałowa) w okresie (-)	(323)	(320)
Korekta z tytułu utraty kontroli nad Spółką Zależną Patentus Strefa SA w upadłości	0	0
Wartość bieżąca przyszłych zobowiązań z tyt. leasingu finansowego na koniec okresu	665	988
Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu umów leasingu	320	348
Zobowiązania długoterminowe z tytułu umów leasingu	345	640
Przyszłe koszty finansowe z tytułu odsetek od umów leasingu na początek okresu	73	120
Korekta z tytułu utraty kontroli nad Spółką Zależną Patentus Strefa SA w upadłości	0	0
Zwiększenie przyszłych kosztów finansowych z tytułu zawarcia nowych umów leasingu finansowego (+)	0	0
Splata rat leasingu finansowego (koszty finansowe z tytułu odsetek) w okresie (-)	(44)	(47)
Przyszłe koszty finansowe z tytułu odsetek od umów leasingu na koniec okresu	29	73

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
Wartość nominalna minimalnych opłat leasingu finansowego wymagalna w okresie:	694	1.061
do 1 roku	332	344
od 1 do 5 lat	362	717
powyżej 5 lat	0	0
Przyszłe koszty finansowe z tytułu odsetek od umów leasingu (-)	(29)	(73)
Wartość bieżąca przyszłych zobowiązań z tyt.leasingu finansowego wykazana w pasywach, w tym wymagalna w okresie:	665	988
do 1 roku	324	348
od 1 do 5 lat	341	640
powyżej 5 lat	0	0

Poniższa tabela obrazuje strukturę pozostałych zobowiązań niefinansowych:

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
Pozostałe zobowiązania niefinansowe długoterminowe, w tym:	8.363	10.588
Przychody przyszłych okresów (dotacje z funduszy UE)	8.363	10.588
Pozostałe zobowiązania niefinansowe krótkoterminowe, w tym:	2.953	3.610
Zaliczki otrzymane na dostawy i usługi	0	252
Zobowiązania z tytułu podatków i ubezpieczeń społecznych	749	972
Inne zobowiązania i rozliczenia	262	377
Przychody przyszłych okresów (otrzymane dotacje z funduszy UE)	1.942	2.009
Łącznie pozostałe zobowiązania niefinansowe długoterminowe i krótkoterminowe	11.316	14.198

Zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości - dotacje rozliczane są w okresie użytkowania środków trwałych i są rozliczane proporcjonalnie do wysokości odpisów amortyzacyjnych dotowanych środków trwałych. Równowartość rozliczonych w danym okresie dotacji jest wykazywana jako pozostałe przychody operacyjne (Nota 13).

Dotacje do kosztów otrzymane w formie zaliczki na wydatki, które będą ponoszone w przyszłości zaliczane są do przychodów przyszłych okresów (rozliczenia międzyokresowe przychodów) w grupie zobowiązań krótkoterminowych i rozliczane są w proporcji do ponoszonych wydatków w poszczególnych okresach rozliczeniowych i w proporcji do stopnia refundowania tych wydatków poprzez zaliczenie ich do pozostałych przychodów operacyjnych z równoczesną korektą kosztów podatkowych.

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
Przychody przyszłych okresów (otrzymane dotacje z funduszy UE) na początek okresu	12.597	14.429
Premia z tytułu wydatków inwestycyjnych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej do rozliczenia z bieżącym podatkiem dochodowym za okres (+)	0	0
Korekta z tytułu utraty kontroli nad Spółką Zależną Patentus Strefa SA w upadłości	0	0
Otrzymane dotacje w okresie (+)	458	1.376
Rozliczenie dotacji w okresie (-)	(2.750)	(3.208)
Przychody przyszłych okresów (otrzymane dotacje z funduszy UE) do rozliczenia w następnych latach	10.305	12.597

4.10 Nota 10 – Rezerwy na zobowiązania

Pracownikom Grupy Kapitałowej przysługuje prawo do odprawy emerytalnej na zasadach określonych w art. 92¹ Kodeksu pracy, tj. w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia pracownika w dniu nabycia prawa do odprawy. Rezerwy na odprawy emerytalne, odprawy rentowe oraz odprawy pośmiertne szacowane są metodami aktuarialnymi.

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
Rezerwy na zobowiązania, w tym:	207	825
Rezerwy na świadczenia pracownicze długoterminowe	188	127
Rezerwy na świadczenia pracownicze krótkoterminowe	12	31
Pozostałe rezerwy długoterminowe	0	0
Pozostałe rezerwy krótkoterminowe	7	667

Jednostka Dominująca udzielała poręczeń i gwarancji bankowych na rzecz spółki zależnej Patentus Strefa S.A. i w związku z postawieniem w/w spółki zależnej w stan upadłości utworzono rezerwę na poręczenia i gwarancje bankowe w kwocie 4 723 tys. PLN. W trakcie roku gwarancje te zostały zrealizowane i rezerwa została wykorzystana.

Istotne założenia aktuarialne na poszczególne dni bilansowe przedstawiono w poniższej tabeli:

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
Stopa dyskontowa	2,9%	3,7%
Wskaźnik wzrostu wynagrodzeń	0,0%	0,5%
Wskaźnik wzrostu wynagrodzeń dla przyszłych lat	0,0%	0,5%

Na podstawie analizy kosztów poprzednich lat – Zarząd Spółki Dominującej uznał, że nie zachodzi ryzyko wystąpienia w przyszłości istotnych kosztów napraw gwarancyjnych i na tej podstawie odstąpił od szacowania rezerw na naprawy gwarancyjne.

Okres gwarancji udzielanej przez Spółkę Dominującą na swoje wyroby wynosi od 6 do 36 miesięcy.

Zdaniem Zarządu Spółki Dominującej nie występują też inne czynniki i zdarzenia, które wskazywałyby na konieczność utworzenia rezerw z innych tytułów.

4.11 Nota 11- Przychody

Strukturę przychodów przedstawiono w tabeli poniżej:

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Przychody ze sprzedaży według struktury rzeczowej, w tym:	135.106	59.046
Przychody ze sprzedaży wyrobów i usług	129.998	52.093
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	4.698	6.325
Przychody z najmu i dzierżawy nieruchomości inwestycyjnych i pozostałych nieruchomości	410	628
Dodatkowe informacje:		
Przychody ze sprzedaży do jednostek powiązanych	0	0

W działalności Grupy Kapitałowej można wyodrębnić dwa podstawowe segmenty operacyjne działalności:

- Produkcja maszyn i urządzeń górniczych, świadczenie usług w zakresie remontów maszyn i urządzeń górniczych oraz produkcja innych urządzeń.
- Hurtowa sprzedaż wyrobów hutniczych, urządzeń spawalniczych oraz opakowań.

Informacje na temat wyników segmentów operacyjnych przedstawiono w Nocie 18.

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Przychody ze sprzedaży według struktury terytorialnej, w tym:	135.106	59.046
Przychody ze sprzedaży w kraju	134.260	57.863
Eksport i wewnątrzwspólnotowe dostawy towarów i usług (WDT)	846	1.183

W związku z tym, że sprzedaż poza granice Polski jest kierowana głównie do odbiorców z siedzibą na terenie Unii Europejskiej, na którym panują podobne warunki realizacji dostaw - nie dokonano dodatkowego wyodrębnienia segmentów geograficznych.

4.12 Nota 12 – Koszty

Specyfikację kosztów w układzie kalkulacyjnym i rodzajowym przedstawiono w tabelach poniżej:

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów, usług, towarów i materiałów	115.410	52.436
Koszty sprzedaży	2.759	2.495
Koszty ogólnego zarządu	5.372	3.305
Razem koszty działalności (układ funkcjonalny)	123.541	58.236

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Amortyzacja	7.722	7.696
Zużycie materiałów i energii	60.259	25.802
Usługi obce	25.286	13.128
Podatki i opłaty	905	872
Koszty świadczeń pracowniczych	8.871	7.818
Pozostałe koszty	932	700
Odpis aktualizujący wartość zapasów wyrobów	0	0
Razem Koszty rodzajowe	103.975	56.016
Zmiana stanu wyrobów gotowych, produkcji w toku	13.628	(2.786)
Koszty wytworzenia produktów na własne potrzeby	(4)	(1)
Koszt sprzedaży towarów i materiałów	5.942	5.007
Łącznie koszty sprzedanych produktów, towarów, materiałów, sprzedaży oraz koszty ogólnego zarządu	123.541	58.236

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Koszty świadczeń pracowniczych, w tym:	8.871	7.818
Wynagrodzenia	7.265	6.409
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia dla pracowników	1.606	1.409
Odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	0	0
Przyszłe świadczenia (rezerwy) z tytułu odpraw emerytalnych i tym podobnych świadczeń pracowniczych	0	0

W dniu 26 kwietnia 2012 roku Spółka podpisała z Górnośląską Agencją Rozwoju Regionalnego (w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, lata 2007 – 2013, badania i rozwój nowoczesnych technologii, Wsparcie projektów celowych), dwa wnioski o dofinansowanie realizacji n/w projektów: Innowacyjna technologia produkcji elementów ciągnowych systemów transportowych wykorzystująca materiały lane (umowa numer UDA-POIG.01.04.00-24-100/11-00) oraz Opracowanie innowacyjnej proekologicznej specjalizowanej przekładni zębatej zintegrowanej z układem diagnostycznym (umowa numer UDA-POIG.01.04.00-24-094/11-00). Sumaryczna wartość wnioskowanego dofinansowania wynosi 8.783 tys. PLN.

Data zakończenia pierwszego projektu upływa 31 marca 2014 roku, a drugiego 30 września 2015 roku. Zgodnie z zawartymi umowami kwoty dotacji stanowić będą 75,00 % wydatków kwalifikowanych w przypadku pierwszego projektu oraz 74,21 % wydatków kwalifikowanych w przypadku drugiego projektu na badania przemysłowe oraz 35% wydatków kwalifikowanych na prace rozwojowe. Ponośzone koszty są odnoszone w koszty działalności podstawowej poszczególnych okresów. Pierwszy projekt został zakończony w terminie i w dniu 30 czerwca 2014 roku Spółka złożyła w Górnośląskiej Agencji Rozwoju Regionalnego wniosek o płatność końcową. W dniu 14 stycznia 2015 roku wniosek został zweryfikowany pozytywnie tym samym kończąc realizację projektu. W sumie w ramach realizacji pierwszego projektu Spółka otrzymała dofinansowanie w kwocie 3.260 tys. PLN, z czego na dzień 31 grudnia 2018 roku rozliczono dotację w kwocie 3 152 tys. PLN. Drugi projekt również został zakończony w terminie i w dniu 27 listopada 2015 roku Spółka złożyła w Górnośląskiej Agencji Rozwoju Regionalnego wniosek o płatność końcową, który również został pozytywnie zweryfikowany kończąc realizację projektu. Do dnia 31 grudnia 2018 roku w ramach drugiego wniosku otrzymano dotację w kwocie 5 452 tys. PLN z czego rozliczono kwotę 4 999 tys. PLN.

W dniu 31 stycznia 2014 roku PATENTUS S.A. wraz z Politechniką Warszawską (Beneficjentem) złożył wniosek o numerze 246715 w ramach Programu Badań Stosowanych, Konkurs 3 ścieżka A Nauki Chemiczne pod tytułem: „Opracowanie innowacyjnej opartej o metody odlewnicze, technologii wytwarzania kół zębatych o strukturze nanokrystalicznej. Wartość dofinansowania całego projektu wynosi 2 035 tys. PLN dla Politechniki Warszawskiej i 942 tys. PLN dla PATENTUS S.A., całkowity koszt projektu wynosi 2 035 tys. PLN po stronie Politechniki Warszawskiej oraz 2 084 tys. PLN po stronie PATENTUS S.A. W dniu 06 sierpnia 2014 roku Spółka otrzymała informację, iż projekt został rekomendowany do wsparcia, a w dniu 11 maja 2015 roku została podpisana umowa o dofinansowanie numer PBS3/B5/45/2015. Od początku projektu do dnia 31 grudnia 2018 roku Politechnika Warszawska przekazała na konto PATENTUS S.A. zaliczki w kwocie 770 tys. PLN i cała kwota została rozliczona.

W dniu 07 lutego 2014 roku Spółka złożyła w Narodowym Centrum Badań i Rozwoju w Warszawie wniosek o dofinansowanie realizacji projektu pod tytułem „Opracowanie innowacyjnej technologii wytwarzania rurek przenośnikowych wykorzystujących metody zrobotyzowane” w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, Oś priorytetowa : Badania i rozwój nowoczesnej technologii, Działanie 1.4: Wsparcie projektów celowych. Całkowity koszt projektu opiewa na kwotę 4.634 tys. PLN, z czego kwota wydatków kwalifikowanych wynosi 4.205 tys. PLN a możliwa kwota dofinansowania wynosi 2.297 tys. PLN. W dniu 23 kwietnia 2014 roku została podpisana umowa o dofinansowanie nr POIG.01.01.00-24-057/13 na realizację w/w projektu, a w dniu 5 czerwca 2014 roku Spółka złożyła pierwszy wniosek o płatność zaliczkową. Okres kwalifikowalności wydatków zakończył się 30 grudnia 2015 roku. Na dzień 31 grudnia 2015 roku Spółka otrzymała dofinansowanie w formie zaliczek w kwocie 1.844 tys. PLN. W dniu 28 stycznia 2016 roku Spółka złożyła wniosek o płatność końcową który został pozytywnie zweryfikowany. W ramach w/w projektu Spółka otrzymała dofinansowanie w kwocie 2 191 tys. PLN, z czego na dzień 31 grudnia 2018 roku rozliczono kwotę 2 087 tys. PLN.

Koszty wynagrodzeń obejmują wynagrodzenia płatne zgodnie z warunkami zawartych umów o pracę z poszczególnymi pracownikami oraz wynagrodzenia płatne na podstawie zawartych indywidualnych umów cywilnoprawnych.

Koszty ubezpieczeń społecznych jednostek zlokalizowanych w Polsce obejmują świadczenia z tytułu ubezpieczenia emerytalnego, rentowego, wypadkowego, składki na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Socjalnych oraz Fundusz Pracy.

Spółki Grupy Kapitałowej tworzą Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych (ZFŚS). Odpisy na powyższy fundusz obciążają koszty działalności Spółek Grupy. Środki pieniężne funduszu znajdują się na wydzielonym rachunku bankowym. W sprawozdaniu finansowym aktywa i zobowiązania funduszu wykazywane są w wartości netto.

Korzystając z uprawnień przysługujących na podstawie art.4 ust. 1-3 ustawy z 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z dniem 1 września 2013 r. Jednostka Dominująca zrezygnowała z tworzenia Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (ZFŚS). Niewykorzystane środki pieniężne funduszu znajdujące się na wydzielonym rachunku bankowym do ich wyczerpania będą przeznaczone na cele określone w/w ustawie. W sprawozdaniu finansowym aktywa i zobowiązania funduszu wykazywane są w wartości netto. Z uwagi na specyficzny charakter działania ZFŚS aktywa i zobowiązania funduszu są sobie równe.

Inne świadczenia na rzecz pracowników obejmują szkolenia związane z podnoszeniem kwalifikacji oraz inne świadczenia określone przepisami prawa pracy.

Koszty świadczeń emerytalnych obejmują odprawy emerytalne wypłacone pracownikom zgodnie z przepisami Kodeksu pracy. Grupa Kapitałowa nie jest stroną żadnych programów emerytalnych, jak i układów zbiorowych pracy, z których wynikałyby inne regulacje w tym zakresie.

4.13 Nota 13 - Pozostałe przychody operacyjne

Specyfikację pozostałych przychodów operacyjnych przedstawia tabela poniżej:

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Pozostałe przychody operacyjne, w tym:	3.565	5.176
Zysk ze sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych	0	0
Dotacje z funduszy UE rozliczanie w proporcji do amortyzacji środków trwałych	2.009	2.044
Dotacje z funduszy UE rozliczanie równoległe do ponoszonych kosztów	741	1.164
Otrzymane pozostałe dotacje	119	119
Odwrócone odpisy aktualizujące wartość należności w wyniku zapłaty	140	638
Odrócone odpisy aktualizujące wartość zapasów materiałów	33	0
Należny zwrot kosztów postępowania sądowego	56	19
Otrzymane odszkodowania	249	544
Inne przychody operacyjne	218	648
Odwrócenie odpisu aktualizującego wartość środków trwałych	0	0
Aktualizacja wartości inwestycji w nieruchomości	0	0

4.14 Nota 14 - Pozostałe koszty operacyjne

Specyfikację pozostałych kosztów operacyjnych przedstawia tabela poniżej:

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Pozostałe koszty operacyjne, w tym:	2.530	3.478
Strata ze sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych	42	12
Utworzone odpisy aktualizujące wartość należności	2	503
Utworzone odpisy aktualizujące wartość zapasów	0	0
Odpis aktualizujący wartość środków trwałych	302	0
Koszty postępowania sądowego	3	21
Przekazane darowizny	23	14
Zmniejszenie wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych	0	0
Zapłacone odszkodowanie za zła usługę i koszty napraw powypadkowych	60	21
Utworzone odpisy na zobowiązania z tytułu gwarancji i poręczeń za podmiot powiązany Patentus Strefa SA	0	591
Inne koszty operacyjne	2.098	2.316

4.15 Nota 15 - Przychody finansowe

Strukturę przychodów finansowych przedstawia tabela poniżej:

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Przychody finansowe, w tym:	236	3.445
Odsetki z tytułu nieterminowych płatności należności	0	2.446
Odwrócenie odpisu aktualizującego odsetki	0	6
Odsetki od lokat bankowych	9	2
Odsetki od udzielonych pożyczek	43	93
Odsetki od należności z tytułu umów leasingu	182	812
Dodatnie różnice kursów walut	0	0
Inne przychody finansowe	2	86

4.16 Nota 16 - Koszty finansowe

Strukturę kosztów finansowych przedstawia tabela poniżej:

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Koszty finansowe, w tym:	2.113	3.564
Odsetki od zobowiązań budżetowych	4	19
Odsetki od kredytów bankowych	706	915
Odsetki z tytułu nieterminowych płatności zobowiązań	48	88
Odsetki od umów leasingu finansowego	197	13
Odsetki i prowizje z tytułu umowy factoringu	64	15
Odpisy aktualizujące z tytułu odsetek od należności	218	415
Aktualizacja wartości aktywów finansowych (udzielone pożyczki)	0	0
Ujemne różnice kursów walut	83	5
Utworzone odpisy aktualizujące w związku z ogłoszeniem upadłości Patentus Strefa SA	0	1.862
Inne koszty finansowe	793	232

4.17 Nota 17 - Podatek dochodowy

Bieżący podatek dochodowy jest obliczany na podstawie obowiązujących przepisów podatkowych. Zastosowanie tych przepisów różnicuje zysk (stratę) podatkową od księgowego zysku (straty) netto w związku z korektą o przychody niepodlegające opodatkowaniu i koszty, które nie stanowią kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które trwale nie będą podlegały opodatkowaniu.

Bieżący podatek dochodowy Jednostki Dominującej był obliczany w oparciu o obowiązującą stałą 19% stawkę podatkową. Obecne przepisy nie zakładają zmiany wysokości stawek podatkowych w kolejnych latach.

Na dzień 31.12.2016 roku dokonano kompensaty salda aktywów na odroczony podatek dochodowy z rezerwami na odroczony podatek dochodowy. W bilansie wykazano rezerwę na odroczony podatek dochodowy, która jest nadwyżką salda rezerw nad aktywami z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Jednostka zależna Patentus Strefa S.A. prowadzi działalność w Specjalnej Strefie Ekonomicznej oraz posiada zwolnienia z tytułu podatku dochodowego.

Rok podatkowy i rok bilansowy pokrywają się z rokiem kalendarzowym.

Główne kwoty wpływające na wysokość podatku dochodowego, który wykazano w rachunku zysków i strat przedstawiono w poniższej tabeli:

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
Ustawowa stawka podatku dochodowego	19%	19%
Bieżący podatek dochodowy	1.850	15
Odroczony podatek dochodowy, w tym:	233	501
Zmiana stanu aktywów na odroczonego podatku dochodowego	(1.067)	(513)
Zmiana stanu rezerw na odroczonego podatku dochodowego	834	990
Podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat	2.083	516

W kolejnej tabeli przedstawiono różnice pomiędzy nominalną a efektywną stawką podatkową:

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
Zysk brutto przed opodatkowaniem	10.723	2.389
Zysk z okazjonalnego nabycia akcji	0	0
Wynik finansowy stanowiący podstawę do naliczenia efektywnej stawki podatkowej	10.723	2.389
Efektywna stawka podatkowa	19,43%	21,60%
Podatek dochodowy według efektywnej stawki podatkowej	2.083	516
Podatek dochodowy według ustawowej stawki podatkowej	2.037	454
Efekt podatkowy związany z korektą kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodu według przepisów podatkowych	1.417	3.824
Efekt podatkowy związany z korektą przychodów nieunawanych za przychody według przepisów podatkowych	(640)	(4.146)
Efekt podatkowy związany z korektami szacunków odroczonego podatku z poprzednich lat	(731)	384
Podatek dochodowy według efektywnej stawki podatkowej	2.083	516

Jednostka Zależna działa na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej (w skrócie: SSE). Zgodnie z obowiązującymi przepisami podatkowymi Spółka Zależna nie może uwzględnić w rozliczeniach strat podatkowych poniesionych w roku podatkowym. Zgodnie z uzyskanym zezwoleniem na działalność w SSE Spółka zależna ma prawo do ulgi w podatku dochodowym od osób prawnych. Wielkość ulgi w podatku dochodowym jest uzależniona od poniesionych nakładów na rzeczowe aktywa trwałe. Należna ulga w podatku dochodowym jest wykazywana drugostronnie jako rozliczenie międzyokresowe w pasywach (przychody przyszłych okresów) i może być wykorzystana w kolejnych latach.

W związku z przejściowymi różnicami pomiędzy wartością podatkową i bilansową aktywów i pasywów tworzony jest podatek odroczonego. Specyfikacja głównych pozycji wpływających na saldo aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego Grupy Kapitałowej została przedstawiona w tabeli poniżej:

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	Bilans		Rachunek zysków i strat	
	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego				
Odpisy aktualizujące na należności wątpliwe	176	419	243	(379)
Różnice kursów walut	0	0	0	0
Odpis aktualizujący wartość zapasów	(10)	(3)	7	5
Straty podatkowe do rozliczenia w następnych okresach	842	1.609	767	(82)
Odpisy aktualizujące wartość środków trwałych	0	0	0	0
Odsetki od zobowiązań do zapłaty	0	9	9	(7)
Rezerwy na świadczenia pracownicze i naprawy gwarancyjne	34	27	(7)	(5)
Korekta kosztów do zapłaty	0	0	0	0
ZUS i wynagrodzenia zapłacone po terminie	22	70	48	(51)
Inne pozycje	4	4	0	(4)
Ulga w podatku dochodowym z tytułu inwestycji w strefie ekonomicznej (rozliczana z przychodami przyszłych okresów)	0	0	0	0
Korekta z tytułu utraty kontroli nad Spółką Zależną Patentus Strefa SA w upadłości	0	0	0	0
Razem aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1.068	2.135	1.067	(523)
Aktywa na odroczonego podatku dochodowego pomniejszające saldo rezerw na odroczonego podatku dochodowego	0	0	x	x
Razem (per saldo) aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazana w bilansie	1.068	2.135	x	x

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego				
Różnice w wartości podatkowej i bilansowej inwestycji w nieruchomości	399	475	(76)	(5)
Odsetki od należności i odsetki od pożyczek	0	2	(2)	(4)
Odsetki kapitałowe od nieterminowego płacenia należności (kopalnie)	60	376	(316)	376
Różnica pomiędzy podatkową a bilansową wartością środków trwałych	4.686	4.771	(85)	(61)
Rozliczanie w czasie zysku z tytułu sprzedaży wyrobów w formie leasingu	271	484	(213)	484
Różnica pomiędzy podatkową a bilansową wartością środków trwałych objętych dotacją	1.192	1.260	(68)	15
Odsetki od leasingu	113	187	(74)	187
Inne pozycje korekty z lat poprzednich	43	42	0	0
Razem rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego rozliczana z wynikiem finansowym	6.764	7.597	(834)	992
Skutki wyceny środków trwałych do wartości przeszacowanej (rozliczane z pozycją Kapitał z aktualizacji wyceny)	1.873	1.851	x	x
Razem rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazana w bilansie	8.637	9.448	x	x
Aktywa na odroczonego podatek dochodowy pomniejszające saldo rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	0	0	x	x
Razem (per saldo) rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazana w bilansie	8.637	9.448	x	x
Łącznie skutki zmiany aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego, które wpływają na wynik finansowy	x	x	(233)	(469)

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
Razem rezerwy na odroczony podatek dochodowy na początek okresu:	9.243	8.437
Zmiana stanu rezerwy na odroczony podatek dochodowy rozliczanej z pozycją Kapitał z aktualizacji wyceny	22	4
Zmiana stanu rezerwy na odroczony podatek dochodowy rozliczanej z wynikiem finansowym	(628)	802
Korekta z tytułu utraty kontroli nad Spółką Zależną Patentus Strefa SA w upadłości	0	0
Razem rezerwy na odroczony podatek dochodowy na koniec okresu, w tym:	8.637	9.243
Rezerwy na odroczony podatek dochodowy rozliczane z pozycją Kapitał z aktualizacji wyceny	1.873	1.851
Rezerwy na odroczony podatek dochodowy rozliczana z wynikiem finansowym	6.764	7.392
Aktywa na odroczony podatek dochodowy podlegające kompensacie z rezerwami na odroczony podatek dochodowy	0	0
Razem (per saldo) rezerwy na odroczony podatek dochodowy wykazane w bilansie na koniec roku	8.637	9.243

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
Aktywa na odroczony podatek dochodowy na początek okresu	1.930	1.628
Korekta z tytułu utraty kontroli nad Spółką Zależną Patentus Strefa SA w upadłości	0	0
Zmiana stanu aktywów rozliczanych z wynikiem finansowym	(862)	302
Aktywa na odroczony podatek dochodowy na koniec okresu	1.068	1.930
Aktywa na odroczony podatek dochodowy podlegające kompensacie z rezerwami na odroczony podatek dochodowy	0	0
Razem (per saldo) aktywa na odroczony podatek dochodowy wykazane w bilansie na koniec roku	1.068	1.930

W tabeli poniżej przedstawiono rozliczenia z tytułu bieżącego podatku dochodowego Grupy Kapitałowej:

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
Bieżący podatek dochodowy od osób prawnych w okresie	1.850	15
Zapłacony podatek dochodowy dotyczący rozliczenia za dany okres	0	0
Saldo rozliczenia z tytułu bieżącego podatku dochodowego na koniec okresu, w tym:	129	(15)
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego od osób prawnych na koniec okresu	129	0
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego na koniec okresu	0	15

4.18 Nota 18 – Informacje dotyczące segmentów działalności

W działalności Grupy Kapitałowej można wyodrębnić dwa segmenty działalności. Pierwszy segment operacyjny związany jest z produkcją maszyn i urządzeń oraz świadczeniem usług dla górnictwa. Do drugiego segmentu operacyjnego zaliczono sprzedaż hurtową towarów i materiałów.

Działalność Spółki koncentruje się głównie na obszarze kraju. Minimalna wartość przychodów ze sprzedaży jest realizowana w eksporcie. W związku z tym, że sprzedaż poza granice Polski jest kierowana głównie do odbiorców z siedzibą na terenie Unii Europejskiej, na którym panują podobne warunki realizacji dostaw - nie dokonano dodatkowego wyodrębnienia segmentów geograficznych.

Do aktywów segmentu zalicza się m.in. rzeczowe aktywa trwałe, zapasy, należności z tytułu dostaw i usług, które można bezpośrednio przyporządkować do danego obszaru działalności. Do pasywów segmentu zalicza się m.in. wszystkie zobowiązania z tytułu dostaw i usług, przychody przyszłych okresów oraz częściowo zobowiązania z tytułu kredytów i zawartych umów leasingu finansowego.

Przychody segmentów obejmują przychody ze sprzedaży zewnętrznym klientom oraz częściowo pozostałe przychody operacyjne, które w oparciu o racjonalne przesłanki można przypisać do danego segmentu.

Koszty segmentów obejmują koszty sprzedaży zewnętrznym klientom, które w oparciu o racjonalne przesłanki można przypisać do danego segmentu. Z uwagi na potrzeby Kierownictwa Grupy Kapitałowej w zakresie analiz ekonomicznych segmentów – prowadzona ewidencja księgowa nie pozwala na precyzyjną alokację pozostałych kosztów, w tym kosztów ogólnego zarządu, pozostałych kosztów operacyjnych, kosztów finansowych oraz innych kosztów powstałych na poziomie Spółki, które dotyczą jednostki gospodarczej jako całości.

Dla każdego segmentu przedstawiono dodatkowe informacje o nabyciu środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych, wartości odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych, wartości netto zlikwidowanych środków trwałych, kosztach amortyzacji oraz kosztach odpisów aktualizujących wartość zapasów.

Ujawniono informacje dotyczące głównych klientów w zakresie przychodów ze sprzedaży na poziomie Grupy Kapitałowej. Przedstawiono również strukturę salda należności z tytułu dostaw i usług na koniec okresu z uwzględnieniem informacji o należnościach z tytułu dostaw i usług od głównych klientów. Salda należności z tytułu dostaw i usług przedstawiono w kwocie netto, to jest po uwzględnieniu skutków utworzonych odpisów aktualizujących.

Zaprezentowano ponadto, informacje o głównych dostawcach usług, towarów i materiałów oraz informacje o strukturze salda zobowiązań z tytułu dostaw i usług na koniec okresu na poziomie Grupy Kapitałowej.

Poniżej przedstawiono wybrane informacje dotyczące przychodów i kosztów oraz aktywów i zobowiązań segmentów działalności Grupy Kapitałowej w roku obrotowym kończącym się 31.12.2018:

Wyszczególnienie/ dane w tys.PLN za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018 roku	Wyroby i usługi	Handel hurtowy	Pozycje nie przypisane do segmentów	Razem Spółka
Przychody ze sprzedaży produktów, usług, towarów i materiałów	126.026	8.670	410	135.106
Koszty sprzedanych produktów, usług, towarów i materiałów	(109.513)	(5.897)	0	(115.410)
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży	16.513	2.773	410	19.696
Koszty sprzedaży	(1.521)	(1.196)	(72)	(2.789)
Koszty ogólnego zarządu oraz pozostałe przychody i koszty operacyjne	(711)	0	(3.618)	(4.329)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	14.281	1.577	(3.280)	12.578
Przychody finansowe	2	0	908	910
Koszty finansowe	(57)	0	(2.708)	(2.765)
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	14.226	1.577	(5.080)	10.723
Podatek dochodowy	(100)	0	(1.983)	(2.083)
Zysk (strata) netto	14.126	1.577	(7.063)	8.640

Wyszczególnienie/ dane w tys.PLN za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018 roku	Wyroby i usługi	Handel hurtowy	Pozycje nie przypisane do segmentów	Razem Spółka
Rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne i prawne netto	68.728	4.950	6.542	80.220
Nieruchomości inwestycyjne	0	0	2.286	2.286
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego i długoterminowe aktywa finansowe	195	0	4.189	4.384
Zapasy	25.002	1.194	0	26.196
Należności z tytułu dostaw i usług (netto)	36.963	2.201	449	39.613
Nieprzypisane aktywa obrotowe	49	0	26.772	26.821
Razem aktywa	130.937	8.345	40.238	179.520
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	26.276	561	59	26.896
Przychody przyszłych okresów	0	0	10.305	10.305
Kredyty, pożyczki i zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego	100	0	36.324	36.424
Nieprzypisane zobowiązania i rezerwy	1.698	0	9.307	11.005
Razem zobowiązania i rezerwy	28.074	561	55.995	84.630

Wyszczególnienie/ dane w tys.PLN za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018 roku	Wyroby i usługi	Handel hurtowy	Pozycje nie przypisane do segmentów	Razem Spółka
Pozostałe informacje				
Nabycie lub modernizacja rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych	6.699	165	372	7.236
Odpisy aktualizujące zwiększające wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych	0	0	115	115
Odpisy aktualizujące zmniejszające oraz wartość netto zlikwidowanych rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych	0	0	0	0
Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych	7.543	61	118	7.722
Nabycie lub modernizacja nieruchomości inwestycyjnych	0	0	0	0
Odpisy aktualizujące zwiększające wartość nieruchomości inwestycyjnych	0	0	(398)	(398)
Odpisy aktualizujące wartość zapasów (-) lub odwrócenie odpisów aktualizujących wartość zapasów (+)	49	2	0	51

Poniżej przedstawiono wybrane informacje dotyczące przychodów i kosztów oraz aktywów i zobowiązań segmentów działalności Jednostki Dominującej w roku obrotowym kończącym się 31.12.2017:

Wyszczególnienie/ dane w tys.PLN za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017 roku	Wyroby i usługi	Handel hurtowy	Pozycje nie przypisane do segmentów	Razem Spółka
Przychody ze sprzedaży produktów, usług, towarów i materiałów	50.959	7.459	628	59.046
Koszty sprzedanych produktów, usług, towarów i materiałów	(47.395)	(5.041)	0	(52.436)
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży	3.564	2.418	628	6.610
Koszty sprzedaży	(1.316)	(1.061)	(118)	(2.495)
Koszty ogólnego zarządu oraz pozostałe przychody i koszty operacyjne	(691)	0	(916)	(1.607)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	1.557	1.357	(406)	2.508
Przychody finansowe	1	0	3.444	3.445
Koszty finansowe	(100)	0	(3.464)	(3.564)
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	1.458	1.357	(426)	2.389
Podatek dochodowy	(16)	0	(500)	(516)
Zysk (strata) netto	1.442	1.357	(926)	1.873

Wyszczególnienie/ dane w tys.PLN za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017 roku	Wyroby i usługi	Handel hurtowy	Pozycje nie przypisane do segmentów	Razem Spółka
Rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne i prawne	70.421	4.919	6.224	81.564
Nieruchomości inwestycyjne	0	0	2.684	2.684
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego i długoterminowe aktywa finansowe	73	0	11.667	11.740
Zapasy	15.042	9.942	0	24.984
Należności z tytułu dostaw i usług (netto)	9.844	146	2.594	12.584
Nieprzypisane aktywa obrotowe	44	0	19.619	19.663
Razem aktywa	95.424	15.007	42.788	153.219
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	10.490	529	-146	10.873
Przychody przyszłych okresów	0	0	12.597	12.597
Kredyty, pożyczki i zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego	1.276	0	29.212	30.488
Nieprzypisane zobowiązania i rezerwy	1.181	0	11.922	13.103
Razem zobowiązania i rezerwy	12.947	529	53.585	67.061

Wyszczególnienie/ dane w tys.PLN za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017 roku	Wyroby i usługi	Handel hurtowy	Pozycje nie przypisane do segmentów	Razem Spółka
Pozostałe informacje				
Nabycie lub modernizacja rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych	320	0	0	320
Odpisy aktualizujące zwiększające wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych	0	0	19	19
Odpisy aktualizujące zmniejszające oraz wartość netto zlikwidowanych rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych	0	0	0	0
Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych	7.518	62	116	7.696
Nabycie lub modernizacja nieruchomości inwestycyjnych	0	0	0	0
Odpisy aktualizujące zwiększające wartość nieruchomości inwestycyjnych	0	0	(30)	(30)
Odpisy aktualizujące wartość zapasów (-) lub odwrócenie odpisów aktualizujących wartość zapasów (+)	16	(1)	0	15

Poniżej przedstawiono informację o głównych Odbiorcach, a także strukturze należności z tytułu dostaw i usług:

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	Okres od 01.01.2018 do 31.12.2018		Okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	
	dane w tys.PLN	dane w %	dane w tys.PLN	dane w %
Przychody ze sprzedaży produktów, usług, towarów i materiałów ogółem, w tym zrealizowane dla Odbiorcy:	135.106	100,00%	59.046	100,00%
Jastrzębska Spółka Węglowa S.A.	32.077	23,74%	4.841	8,20%
PGG Polska Grupa Górnicza	49.489	36,63%	29.024	49,15%
Fabryka Pojazdów Szynowych Cegielski	1.526	1,13%	0	0,00%
FAMUR	31.467	23,29%	1.585	2,68%
RAMB	2.525	1,87%	305	0,52%
UNGAREX	3.940	2,92%	2.959	5,01%
ATI	860	0,64%	826	1,40%
KOLSAM	886	0,66%	524	0,89%
Pozostali Odbiorcy	12.336	9,13%	18.982	32,15%

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	Koniec okresu 31.12.2018		Koniec okresu 31.12.2017	
	dane w tys.PLN	dane w %	dane w tys.PLN	dane w %
Należności netto z tytułu dostaw i usług na koniec okresu ogółem, w tym:	39.613	100,00%	12.576	100,00%
Jastrzębska Spółka Węglowa S.A.	5.188	13,10%	2.931	23,31%
PGG Polska Grupa Górnicza	10.093	25,48%	3.633	28,89%
Fabryka Pojazdów Szynowych Cegielski	500	1,26%	0	0,00%
FAMUR	866	2,19%	256	2,04%
RAMB	0	0,00%	0	0,00%
UNGAREX	343	0,87%	320	2,54%
ATI	340	0,86%	341	2,71%
KOLSAM	0	0,00%	0	0,00%
Pozostali Odbiorcy	22.283	56,25%	5.095	40,51%

Poniżej przedstawiono informację o głównych Dostawcach, a także strukturze zobowiązań z tytułu dostaw i usług.

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	Okres od 01.01.2018 do 31.12.2018		Okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	
	dane w tys.PLN	% udział w sprzedaży	dane w tys.PLN	% udział w sprzedaży
Nabycie towarów i usług do działalności podstawowej (w wartości netto bez podatku VAT), w tym główni Dostawcy:				
PPHU Mirpol Mirosław Kobiór	17.721	13,12%	8.778	14,87%
Przedsiębiorstwo Budownictwa i Handlu Unipol Sp.z o.o.	2.908	2,15%	1.699	2,88%
FAMUR SA	2.449	1,81%	291	0,49%
SYMATECH	6.229	4,61%	0	0,00%
MEGA STEEL	2.734	2,02%	1.484	2,51%
PIOMA ODLWENIA	9.322	6,90%	2.085	3,53%
HUTA MAŁAPANEW	1.845	1,37%	426	0,72%
DAMEL	1.732	1,28%	511	0,87%
PROFI M TEC	1.704	1,26%	0	0,00%
BECKER WARKOP	6.300	4,66%	0	0,00%

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	Koniec okresu 31.12.2018		Koniec okresu 31.12.2017	
	dane w tys.PLN	dane w %	dane w tys.PLN	dane w %
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług na koniec okresu ogółem (w wartości brutto z podatkiem VAT), w tym:	26.896	100,00%	10.873	100,00%
PPHU Mirpol Mirosław Kobiór	0	0,00%	14	0,13%
Przedsiębiorstwo Budownictwa i Handlu Unipol Sp.z o.o.	425	1,58%	912	8,39%
FAMUR SA	0	0,00%	4	0,04%
SYMATECH	1.312	4,88%	0	0,00%
MEGA STEEL	191	0,71%	503	4,63%
PIOMA ODLWENIA	5.472	20,35%	1.148	10,56%
HUTA MAŁAPANEW	638	2,37%	54	0,50%
DAMEL	1.269	4,72%	461	4,24%
PROFI M TEC	0	0,00%	0	0,00%
BECKER WARKOP	4.573	17,00%	0	0,00%
Pozostali Dostawcy	13.016	48,39%	7.777	71,53%

UWAGA: Wskaźnik procentowy zaangażowania dostawców (kolumna „dane w %”) obliczono w proporcji do przychodów ze sprzedaży w danym roku.

4.19 Nota 19 – Dodatkowe informacje dotyczące rachunku przepływów pieniężnych

Zgodnie z umową wieloproduktową nr 889/2015/00000771/00 z ING Bankiem Śląskim S.A. oraz umową zarządzania wierzytelnościami numer 0110/2018 z Kuke Finanse SA Spółka mogła wykorzystać na dzień 31 grudnia 2018 roku kredyt w rachunku bieżącym do kwoty 10 306 tys. PLN.

Poza tym zgodnie z umowami factoringowymi zawartymi z Coface Poland Factoring Sp. z o.o (numer 1638/2017) oraz Kuke Finanse SA (umowa nr 0096/2017) Spółka może korzystać z przysługującego limitu factoringu w kwocie 37 000 tys. PLN.

Na dzień 31.12.2018 roku Spółka wykorzystwała limit kredytu w rachunku bieżącym w kwocie 8 320 tys. PLN oraz limit faktoringu w kwocie 26 000 tys. PLN co oznacza, że dodatkowo może dysponować kwotą niewykorzystanego limitu w kwocie 12 986 tys. PLN.

Spółka zależna Montex Sp. z o.o. ma zawartą umowę o kredyt obrotowy nieodnawialny z ING BANK ŚLASKI S.A. (umowa numer 889/2015/00000771/00) z limitem do kwoty 700 tys. PLN z czego na dzień 31.12.2018 r. Spółka wykorzystwała kredyt w kwocie 689 tys. PLN, co oznacza że do dyspozycji Spółki na dzień bilansowy zostaje kwota 11 tys. PLN.

W sumie Spółka Dominująca oraz Grupa Kapitałowa oprócz prezentowanych w aktywach środków pieniężnych może dodatkowo dysponować kwotą 12 997 tys. PLN, która wynika z niewykorzystanego salda kredytów w rachunkach bieżących oraz niewykorzystanego limitu umów faktoringowych.

Poniżej przedstawiono analizę i wyliczenie złożonych pozycji rachunku przepływów pieniężnych:

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej, w tym:	42	12
Przychody ze zbycia środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych, nieruchomości inwestycyjnych	(263)	(52)
wartość netto zlikwidowanych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych, nieruchomości inwestycyjnych (zgodnie z Notą 1, Notą 2 i Nota 3)	305	64
Odpis aktualizujący wartość środków trwałych (zgodnie z Notą 2 i Notą 14)	0	0
Odwrócenie odpisu aktualizującego wartość środków trwałych (zgodnie z Notą 2 i Notą 13)	0	0
Odpis aktualizujący wartość inwestycji w nieruchomości (zgodnie z Notą 3 i Nota 13)	0	0

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Zmiana stanu rezerw na zobowiązania i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego, w tym:	(734)	600
Zmiana stanu rezerw na zobowiązania (zgodnie z Nota 10)	(618)	18
Zmiana stanu rezerwy na odroczonego podatku dochodowy rozliczanej z wynikiem finansowym (zgodnie z Nota 17)	868	999
Zmiana stanu aktywów na odroczonego podatku dochodowy rozliczanej z wynikiem finansowym (zgodnie z Nota 17)	(984)	(417)

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Zmiana stanu zobowiązań, z wyjątkiem pożyczek, kredytów oraz rezerw, w tym:	12.288	2.108
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań finansowych długoterminowych (zgodnie z Notą 9)	(235)	(226)
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań niefinansowych długoterminowych (zgodnie z Notą 9)	(2.289)	(1.880)
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań finansowych krótkoterminowych (zgodnie z Notą 9)	16.074	5.146
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań niefinansowych krótkoterminowych (zgodnie z Notą 9)	(657)	574
Korekta o wzrost zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego zawartych w danym okresie (zgodnie z Notą 9)	(235)	(226)
Korekta o spłatę zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego w danym okresie (zgodnie z Notą 9)	88	96
Korekta o otrzymane w danym okresie dotacje do aktywów (wykazane w odrębnej pozycji rachunku przepływów z działalności finansowej - zgodnie z Notą 9)	(458)	(1.376)

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Wydatki na nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych, w tym:	(6.322)	(83)
Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych (zgodnie z Notą 1 i Notą 2)	(7.236)	(320)
Zmiana salda rzeczowych aktywów trwałych w budowie (zgodnie z Notą 2)	425	(379)
Rozliczenie zaliczek przekazanych w poprzednich okresach na zakup rzeczowych aktywów trwałych (zgodnie z Notą 4)	(117)	(75)
Koszt amortyzacji zaliczony do prac rozwojowych	606	691
Inne korekty	0	0

4.20 Nota 20 – Instrumenty finansowe oraz zarządzanie ryzykiem

Instrumenty finansowe w podziale na kategorie przedstawiono w tabeli poniżej:

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	Nota	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży		0	4.196
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności		0	0
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		0	0
Pożyczki i należności, w tym:		39.634	13.199
Należności z tytułu dostaw i usług (netto)	4	39.613	11.535
Udzielone pożyczki	4	21	1.664
Inne należności z tytułu zawartych umów leasingu finansowego	4	10.801	0
Środki pieniężne	6	9.835	701
Razem aktywa według kategorii		60.270	18.096
Zobowiązania finansowe z tytułu instrumentów pochodnych wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	9	0	0
Zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające		0	0
Pozostałe zobowiązania, w tym:		64.470	35.572
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	9	26.896	5.735
Pozostałe zobowiązania finansowe	9	485	426
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	8	36.424	28.103
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	9	665	1.308
Razem zobowiązania według kategorii		64.470	35.572

Instrumenty finansowe w podziale na klasy przedstawiono w tabeli poniżej:

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	Nota	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
Należności z tytułu dostaw i usług (netto)	4	39.613	15.731
Udzielone pożyczki	4	21	1.664
Inne należności z tytułu zawartych umów leasingu finansowego	4	10.801	0
Środki pieniężne	6	9.835	701
Razem aktywa według klas		60.270	18.096
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	9	26.896	5.735
Instrumenty pochodne walutowe (netto)	9	0	0
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	9	485	426
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	8	36.424	28.103
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	9	665	1.308
Razem zobowiązania finansowe według klas		64.470	35.572

Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych przedstawiono w tabeli poniżej:

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	Nota	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
Pozycje przychodów (kosztów) związane z kategorią instrumentów "Pożyczki i należności", "Inne należności" i "Środki pieniężne"			
Przychody, (koszty) z tytułu odsetek	15	52	216
Przychody z tytułu odsetek dot. należności od umów leasingu	15	182	0
Zyski, (straty) z tytułu różnic kursowych	15,16	14	5
Utworzenie odpisów aktualizujących	4	(7)	(1.125)
Odwrocenie odpisów aktualizujących	4	909	51
Razem zysk (strata) netto		1.150	(853)
Pozycje przychodów (kosztów) związane z kategorią instrumentów "Pozostałe zobowiązania" i "Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego"			
Przychody, (koszty) z tytułu odsetek	16	(1.019)	(892)
Zyski, (straty) z tytułu różnic kursowych i wyceny instrumentów	15,16	(97)	(8)
Razem zysk (strata) netto		(1.116)	(900)

Jednym z zabezpieczeń zobowiązań z tytułu umów kredytowych jest niepotwierdzony globalny przelew (cesja) wierzytelności istniejących i przyszłych z tytułu umów najmu, sprzedaży towarów i usług.

W Grupie Kapitałowej w trakcie okresów sprawozdawczych nie wystąpiły następujące zdarzenia gospodarcze i sytuacje, które wymagałyby ujawnienia:

- na dzień bilansowy, Grupa Kapitałowa nie skorzystała z możliwości wyznaczenia instrumentu finansowego na moment początkowego ujęcia jako wycenianego w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (MSSF 7, par. 9, 10, 11)
- nie dokonano przekwalifikowania składników aktywów finansowych, które spowodowałyby zmianę sposobu wyceny tych aktywów (MSSF 7, par. 12)
- Grupa Kapitałowa nie wyemitowała instrumentów zawierających składnik zobowiązaniowy i składnik kapitałowy (MSSF 7, par. 17),
- Grupa Kapitałowa nie złamała postanowień umownych (MSSF 7, par. 18),
- Grupa Kapitałowa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej oraz zabezpieczeń przepływów pieniężnych (MSSF 7, par. 22),
- Nie nabyto żadnych aktywów finansowych po cenie różnej, od ich wartości godziwej (MSSF 7, par. 28),
- Grupa Kapitałowa nie przejmowała żadnych aktywów w ramach zabezpieczenia (MSSF 7, par. 38)

Grupa Kapitałowa korzysta z kilku głównych instrumentów finansowych, do których należą kredyty bankowe (opisane w Nocie 8) oraz środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe (opisane w Nocie 6). Głównym celem tych instrumentów jest pozyskanie środków finansowych na działalność Spółki Dominującej oraz doraźne inwestowanie nadwyżek płynnych środków pieniężnych. Grupa Kapitałowa posiada także inne instrumenty finansowe, do których należą należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz należności z tytułu umowy pożyczki, należności z tytułu umów leasingu finansowego (Nota 4 oraz Nota 9), które są wynikiem prowadzonej działalności.

Główne ryzyka wynikające z instrumentów finansowych Grupy Kapitałowej obejmują:

- ryzyko rynkowe (w tym ryzyko stopy procentowej, ryzyko walutowe, ryzyko zmiany cen surowców do produkcji, ryzyko wzrostu konkurencji na rynku krajowym, ryzyko związane z przetargami publicznymi, ryzyko związane z jednostkową produkcją, ryzyko odpowiedzialności za jakość i terminowość dostaw i usług, ryzyko uzależnienia od znaczących odbiorców i dostawców, ryzyko wynikające z uzyskanych dotacji z funduszy UE, ryzyko udzielonych zabezpieczeń na majątku, ryzyko stosowania prawa podatkowego i zmian regulacji prawnych);
- ryzyko kredytowe;
- ryzyko płynności.

Ryzyko rynkowe

Ryzyko stopy procentowej. Ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych wiąże się przede wszystkim z długoterminowymi zobowiązaniami, które obejmują kredyty. Kredyty oprocentowane są według zmiennych stóp procentowych. Bazą do ustalania wysokości oprocentowania kredytów jest wskaźnik WIBOR 1M, WIBOR 3M oraz EURIBOR 1M, EURIBOR 3M. W związku z tym Spółka jest narażona na ryzyko zmian stóp procentowych. Średnie oprocentowanie kredytów wykorzystywanych przez Spółkę zostało ujawnione w Nocie 8. ,

W przypadku podwyższenia wskaźnika WIBOR 1M, WIBOR 3M lub EURIBOR 1M, EURIBOR 3M o 1,00 punkt procentowy Grupa Kapitałowa jest narażona na dodatkowe koszty finansowe w następnym roku obrotowym, co zaprezentowano w tabeli poniżej:

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
Dodatkowe koszty finansowe, na jakie jest narażona Spółka w przypadku wzrostu oprocentowania zobowiązań finansowych o 1 punk procentowy	364	305

W ocenie Grupy Kapitałowej ewentualny wzrost oprocentowania kredytów i umów leasingu finansowego nie będzie miał istotnego wpływu na poziom wyniku finansowego brutto. Grupa Kapitałowa nie wykorzystuje żadnych instrumentów zabezpieczających przed ryzykiem stóp procentowych.

Ryzyko walutowe. Grupa Kapitałowa jest narażona na ryzyko walutowe poprzez zawierane transakcje sprzedaży lub zakupów w walutach innych niż jej waluta funkcjonalna oraz zaciągnięcie kredytu w walucie obcej. Grupa Kapitałowa nie prowadzi działalności inwestycyjnej, która narażona byłaby na ryzyko walutowe. Różnice kursowe dotyczące działalności operacyjnej ujmowane są odpowiednio jako koszty i przychody finansowe.

W przypadku wzrostu kursu waluty EURO w następnym roku obrotowym Grupa Kapitałowa jest narażona na dodatkowe koszty finansowe wynikające z wyceny zobowiązań z tytułu zaciągniętych umów kredytowych w walucie EURO. W tabeli poniżej przedstawiono szacunkowe, dodatkowe koszty finansowe związane z ujemnymi różnicami kursowymi, jakie wystąpiłyby w przypadku wzrostu kursu waluty EURO o 10% w następnym roku obrotowym:

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
Dodatkowe koszty finansowe, na jakie jest narażona Spółka w przypadku wzrostu kursu waluty EURO o 10% wynikające z wyceny zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów walutowych	0	0

Ze względu na niewielki udział transakcji w walutach obcych Grupa Kapitałowa nie stosuje żadnych form zabezpieczenia przed ryzykiem walutowym.

Ryzyko zmiany cen surowców do produkcji. Podstawowym problemem jest ryzyko rynkowe zmian cen materiałów do produkcji. Koszty produkcji w dużej mierze uzależnione są od zmiany cen materiałów, w tym wyrobów hutniczych (blachy, kształtowniki). W ostatnich latach obserwuje się dużą zmienność cen wyrobów hutniczych. Pewnym zabezpieczeniem przed krótkotrwałymi wzrostami cen surowców są wysokie stany zapasów materiałów do produkcji. Grupa Kapitałowa nie stosuje polityki zabezpieczania ryzyka wzrostu cen materiałów do produkcji, co przy uwzględnieniu faktu, iż ceny sprzedaży wyrobów ustalane są w dużej mierze na publicznych przetargach – w krótkim okresie czasu może mieć istotny wpływ na rentowność produkcji. Ze względu na dużą różnorodność potrzebnych do produkcji surowców, wysokie stany zapasów surowców oraz zmienny czas realizacji zamówień na wyroby gotowe nie jest możliwe oszacowanie ewentualnych skutków finansowych zmiany cen surowców na wynik finansowy Grupy Kapitałowej w okresie sprawozdawczym.

Ryzyko wzrostu konkurencji na rynku krajowym. W ostatnim okresie notuje się wzrost aktywności konkurencji na krajowym rynku produkcji maszyn i urządzeń górniczych. Taka sytuacja zwiększa presję w kierunku zmniejszenia się marż na poszczególnych produktach, co w efekcie może wpłynąć negatywnie na poziom wyników finansowych Grupy Kapitałowej. Jednak w związku z podjętymi przez Zarząd Jednostki Dominującej działaniami w kierunku dywersyfikacji źródeł przychodów obniżenie cen produktów wytwarzanych dla górnictwa nie będzie miało istotnego wpływu na działalność i przychody Grupy Kapitałowej w przyszłości.

Ryzyko związane z przetargami publicznymi. Znaczna część przychodów Spółki pochodzi z realizacji wygranych przetargów publicznych, w których podstawowy wpływ na końcowy rezultat ma oferowana cena. Obecnie Spółka kalkuluje oferty cenowe na poziomie zapewniającym godziwą marżę, co nie zawsze może występować w przyszłości. . Dodatkowym elementem zwiększającym ryzyko uzyskania ewentualnie gorszych wyników finansowych jest oprotowanie postanowień przetargowych przez innych uczestników przetargów, co prowadzi do wydłużania czasu podpisania kontaktów lub w skrajnych przypadkach do anulowania przetargu. W listopadzie 2017 roku Spółka podpisała umowę leasingu finansowego z Polską Grupą Górniczą w Katowicach na wykonanie nowego przenośnika zgrzeblowego dla potrzeb KWK Bolesław Śmiały o wartości 5.390 tys. PLN brutto. W styczniu 2018 r. Spółka zawarła umowę na dostawę i modernizację czterech przenośników taśmowych dla rejonów eksploatacyjnych poniżej poziomu 800 m dla Polskiej Grupy Górniczej sp. z o.o. KWK Ruch Marcel w konsorcjum z Firmą Symatech S.A. Wartość całej umowy opiewała na kwotę 27 900 tys. PLN. , z czego Spółka zafakturowała kwotę 20 709 tys. PLN netto. Również w styczniu 2018 roku Spółka podpisała umowę na dostawę i modernizację czterech przenośników taśmowych o szerokości taśmy 1200 mm dla rejonów eksploatacyjnych poniżej poziomu 800 m dla Polskiej Grupy Górniczej KWK ROW Ruch Marcel. Wartość umowy opiewa na 27.900 tys. PLN netto. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania wystawiono już faktury na łączną kwotę 11.789 tys. PLN netto. W październiku 2018 r. Spółka zawarła umowę z JSW SA Jastrzębie Zdrój na wykonanie przenośnika zgrzeblowego oraz kompleksu podścianowego na kwotę 23 377 tys. PLN netto z terminem realizacji na 8 tygodni od dnia zawarcia umowy. Aby jeszcze bardziej zmniejszyć ryzyko przetargowe Spółka szuka również klientów spoza branży górniczej.

Ryzyko związane z jednostkową produkcją. Spółka Dominująca produkuje maszyny i urządzenia głównie w oparciu o jednostkowe zamówienie dla danego klienta. W związku z brakiem seryjnej produkcji typowe procesy przygotowania produkcji, proces zaopatrzenia w materiały, harmonogram konserwacji i remontów parku maszynowego są trudniejsze do zaplanowania i realizacji. Zjawisko to może krótkookresowo wpływać na wyniki finansowe Grupy Kapitałowej.

Ryzyko odpowiedzialności za jakość i terminowość dostaw i usług. Ryzyko odpowiedzialności za jakość dostarczanych urządzeń i terminowość wykonywanych usług jest integralnym elementem zawieranego przez PATENTUS S.A. kontraktu. Grupa Kapitałowa może być narażona na konieczność poniesienia dodatkowych kosztów związanych z ewentualnymi reklamacjami. Jednak w ocenie Zarządu Jednostki Dominującej ryzyko występowania częstych czy też znacząco obciążających wynik finansowy reklamacji jest niewielkie z uwagi na wieloletnie doświadczenie załogi.

Ryzyko uzależnienia od znaczących odbiorców i dostawców. Wysokość przychodów Spółki uzależniona jest w znacznym stopniu od bieżącej koniunktury w branży węgla kamiennego w Polsce. Ponad 88 % przychodów Spółki w badanym okresie 2018 roku oraz 65% w analogicznym okresie 2017 roku było zrealizowane na rzecz takich odbiorców jak Jastrzębska Spółka Węglowa S.A., Famur, Fabryka Pojazdów Szynowych Cegielski,

Polska Grupa Górnicza, Ramb, Ungarex. Pogorszenie sytuacji finansowej głównych klientów z tej branży skutkować może pogorszeniem się wyników finansowych Spółki. Zakończenie współpracy lub ograniczenie zamówień płynących z tych podmiotów miałyby istotny, negatywny wpływ na poziom przychodów oraz sytuację finansową Spółki. Realizowanym przez ostatnie lata celem Zarządu jest dywersyfikacja źródeł przychodów, między innymi, poprzez rozpoczęcie dostaw maszyn i urządzeń górniczych na rynki wschodnie i dalekowschodnie, a także eksport konstrukcji spawanych i urządzeń na rynki Unii Europejskiej.

Największym dostawcą usług w badanym okresie 2017 roku była firma PPHU MIRPOL Mirosław Kobiór z siedzibą w Pszczynie. Firma MIRPOL świadczy usługi pracy na maszynach i urządzeniach Spółki, pod nadzorem kadry inżynierskiej oraz w oparciu o patenty, rozwiązania oraz dokumentację Spółki. W ocenie Zarządu istnieje niewielkie ryzyko zakończenia współpracy. Rozwiązanie umowy mogłoby spowodować okresowe trudności w produkcji. Jednakże w takim przypadku, Spółka dążyć będzie do przejęcia większości pracowników kontrahenta, dla którego jest znaczącym odbiorcą usług

Kilku współpracujących z Grupą Kapitałową dostawców ma znaczący udział w dostawach materiałów i towarów handlowych, w tym wyrobów hutniczych. W sytuacji zakończenia współpracy z Grupą Kapitałową przez wiodących dostawców wyrobów hutniczych okresowo mogą wystąpić braki w dostawach surowców, do momentu zwiększenia dostaw przez innych dostawców. Ze względu jednak na dużą podaż wyrobów hutniczych ewentualne trudności w pozyskaniu surowca nie powinny być zjawiskiem trwałym.

Ryzyko wynikające z uzyskanych dotacji z funduszy UE. Spółka zawarła umowy z jednostką zarządzającą funduszami strukturalnymi dotyczącymi dofinansowania z funduszy Unii Europejskiej zakupu nowych maszyn i urządzeń oraz umowy dotyczące refundacji poniesionych kosztów niezbędnych do realizacji zadań wynikających z tych umów. W przypadku niewykonania wskaźników ujętych w umowach z jednostką zarządzającą danym funduszem strukturalnym, może zaistnieć konieczność zwrotu części lub całości dotacji wraz z odsetkami. Maksymalna kwota zwrotu wynosi około 41 719 tys. PLN (bez uwzględniania ewentualnych odsetek).

Ryzyko udzielonych zabezpieczeń na majątku. Jedną z form zabezpieczenia udzielanych przez banki kredytów są hipoteki oraz zastawy rejestrowe na aktywach produkcyjnych. W przypadku zaistnienia sytuacji, w której Grupa Kapitałowa nie regulowałaby zobowiązań wynikających z umów kredytowych banki mogą zaspokoić roszczenie przejmując przedmiot zastawu. Sytuacja taka może wpłynąć na procesy produkcyjne, a co się z tym wiąże na wyniki finansowe Grupy Kapitałowej. Grupa Kapitałowa reguluje swoje zobowiązania regularnie i w chwili obecnej takie zagrożenie nie występuje.

Ryzyko stosowania prawa podatkowego i zmian regulacji prawnych. Polski system podatkowy charakteryzuje się brakiem stabilności. Przepisy podatkowe bywają zmieniane niezwykle często, wielokrotnie na niekorzyść podatników. Zmiany prawa podatkowego mogą także wynikać z konieczności wdrażania nowych rozwiązań przewidzianych w prawie Unii Europejskiej, wynikających z wprowadzenia nowych lub zmiany już istniejących regulacji w zakresie podatków. W praktyce organy podatkowe stosują prawo opierając się nie tylko bezpośrednio na przepisach, ale także na ich interpretacjach dokonywanych przez organy wyższej instancji oraz orzeczeniach sądów. Takie interpretacje ulegają również zmianom, są zastępowane innymi lub też pozostają ze sobą w sprzeczności. W pewnym stopniu dotyczy to również orzecznictwa sądowego. Powoduje to brak pewności co do sposobu zastosowania prawa przez organy podatkowe albo automatycznego stosowania go zgodnie z posiadanymi w danej chwili interpretacjami, które mogą nie przystawać do różnorodnych, często skomplikowanych stanów faktycznych występujących w obrocie gospodarczym. Do zwiększenia tego ryzyka przyczynia się dodatkowo niejasność wielu przepisów składających się na polski system podatkowy. Z jednej strony wywołuje to wątpliwości co do właściwego stosowania przepisów, a z drugiej powoduje konieczność brania pod uwagę w większej mierze wyżej wymienionych interpretacji. W przypadku regulacji podatkowych, które zostały oparte na przepisach, obowiązujących w Unii Europejskiej i powinny być z nimi w pełni zharmonizowane, należy zwrócić uwagę na ryzyko ich stosowania związane z często niewystarczającym poziomem wiedzy na temat przepisów unijnych, do czego przyczynia się fakt, iż są one relatywnie nowe w polskim systemie prawnym. Może to skutkować przyjęciem interpretacji przepisów prawa polskiego pozostającej w sprzeczności z regulacjami obowiązującymi na poziomie Unii Europejskiej. Liczne zmiany następują również w innych dziedzinach prawa, które również mogą mieć wpływ na Grupę Kapitałową. Wprowadzane zmiany prawne mogą potencjalnie rodzić ryzyko związane z problemami interpretacyjnymi, brakiem praktyki orzeczniczej, niekorzystnymi interpretacjami przyjmowanymi przez sądy lub organy administracji publicznej.

Ryzyko kredytowe

Wiarygodność kredytowa klientów, z którymi zawierane są transakcje fizycznej sprzedaży produktów poddawana jest procedurom weryfikacyjnym. Stan należności podlega ciągłemu monitoringowi. Ryzyko kredytowe w przypadku należności z tytułu dostaw i usług jest wysokie i związane jest z ograniczoną liczbą istotnych odbiorców wyrobów, usług i towarów. Według danych na dzień 31 grudnia 2018 roku, co przedstawiono w Nocie 18, suma sald należności z tytułu dostaw wykazanych w aktywach bilansu dla 5 największych kontrahentów stanowi 88 % łącznego salda należności z tytułu dostaw wykazanych w aktywach bilansu. Na dzień 31 grudnia 2017 roku wskaźnik koncentracji należności wynosił 57 %. Pozostała część salda należności przypada na pozostałych klientów. Specyfikacja należności według okresów przeterminowania oraz wysokość odpisów aktualizujących należności została przedstawiona w Nocie 4. W ocenie Spółki maksymalne ryzyko niespłacenia salda należności równe jest utworzonym na poszczególne dni bilansowe odpisom aktualizującym stan należności handlowych.

Spółka wykazuje w bilansie na dzień 31 grudnia 2018 roku należności z tytułu udzielonych pożyczek wraz z naliczonymi odsetkami na kwotę 250 tys. PLN. Umowy pożyczek zostały opisane w Nocie Nr 4. Spółka utworzyła odpis aktualizujący na pożyczkę w stosunku do firmy Roteks na kwotę 100 tys. PLN. W stosunku do pozostałych pożyczek zdaniem Zarządu Spółki – ustanowione zabezpieczenia są wystarczające i nie zachodzi konieczność tworzenia odpisu aktualizującego na wykazywane w bilansie należności z tytułu tych pożyczek.

Grupa Kapitałowa wykazuje w bilansie na dzień 31 grudnia 2017 roku należności z tytułu udzielonych pożyczek wraz z naliczonymi odsetkami na kwotę 825 tys. PLN. Umowy pożyczek zostały opisane w Nocie Nr 4.

W odniesieniu do innych aktywów finansowych, w tym środków pieniężnych i lokat ryzyko Grupy Kapitałowej wiąże się bezpośrednio z niemożnością dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalny poziom tego ryzyka równy jest wartości bilansowej danego instrumentu. Jednakże, mając na uwadze fakt, iż Grupa Kapitałowa współpracuje z renomowanymi bankami ryzyko związane z lokowaniem środków pieniężnych jest znacząco ograniczone.

Wartość godziwa poszczególnych instrumentów finansowych nie odbiega na poszczególne dni bilansowe od wartości księgowych wykazanych w sprawozdaniach finansowych.

Ryzyko płynności

Grupa Kapitałowa jest narażona na ryzyko utraty płynności finansowej, rozumianej jako zdolność do regulowania zobowiązań w wyznaczonych terminach. Finansowanie działalności przy pomocy zewnętrznych źródeł (kredyty, pożyczki, kredyt kupiecki) podwyższa ryzyko utraty płynności w przyszłości. Grupa Kapitałowa musi mieć stały dostęp do rynków finansowych, dlatego jest narażona na ryzyko braku możliwości pozyskania nowego finansowania, jak również refinansowania swojego zadłużenia. Ryzyko to jest uzależnione przede wszystkim od warunków rynkowych, oceny zdolności kredytowej oraz stopnia koncentracji. Ze względu na wysoką ocenę zdolności kredytowej Spółki Dominującej w ocenie Zarządu - nie istnieje zagrożenie utraty dostępu do źródeł finansowania. W 2011 roku ograniczono ryzyko koncentracji kredytów w jednym banku poprzez podpisanie nowych umów kredytowych z nowymi bankami.

W celu zapewnienia płynności finansowej Spółka zawarła w 2017 dwie umowy faktoringu właściwego pełnego z firmą faktoringową Coface Poland Factoring Sp. z o.o. w Warszawie (umowa 1638/2017 z 31.08.2017 r.) z limitem finansowania do 5 000 tys. PLN oraz z firmą Kuke Finanse S.A. w Warszawie (umowa 0096/2017 z 29.11.2017 r.) z limitem finansowania do 32.000 tys. PLN.

Miarą ryzyka płynności jest stopień dopasowania przepływów pieniężnych (wpływów i wydatków) w okresie do 3 miesięcy, w okresie od 4 do 12 miesięcy, w okresie od 1 do 5 lat oraz powyżej 5 lat. Do wpływów zaliczono saldo należności z tytułu dostaw oraz saldo należności tytułu zawartej umowy leasingu, które zostało powiększone o stan środków pieniężnych na rachunkach bankowych i dostępne saldo nie wykorzystanego kredytu w rachunku bieżącym. Do wydatków zaliczono wartość wymagalnych zobowiązań z tytułu kredytów, umów leasingu, które zostały powiększone o wymagalne w okresie odsetki oraz wartość pozostałych zobowiązań finansowych.

W 2018 roku oraz w roku poprzednim występuje nadwyżka wartości wydatków nad planowanymi wpływami.

Nadwyżka (niedobór) planowanych wydatków nad planowanymi wpływami w poszczególnych okresach i latach została przedstawiona w tabelach poniżej:

Zobowiązania i należności finansowe według stanu na dzień 31.12.2018 w tys.PLN	Umowne terminy wymagalności od dnia bilansowego				Razem	Wartość wykazana w bilansie
	do 3 miesięcy	3-12 miesięcy	od 1 do 5 lat	powyżej 5 lat		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	26.896	0	0	0	26.896	26.896
Inne zobowiązania finansowe	485	0	0	0	485	485
Kredyty bankowe (brutto z należnymi odsetkami w okresie)	15.439	8.269	5.984	5.340	35.032	36.424
Pożyczki (brutto z należnymi odsetkami w okresie)	0	0	0	0	0	0
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego (brutto z należnymi odsetkami w okresie)	135	258	293	0	686	665
Razem zobowiązania finansowe w poszczególnych przedziałach wymagalności (planowane wydatki)	42.955	8.527	6.277	5.340	63.099	64.470
Środki pieniężne na rachunkach bankowych	9.835	0	0	0	9.835	9.835
Dostępne, nie wykorzystane saldo kredytów w rachunku bieżącym	12.997	0	0	0	12.997	0
Należności z tytułu dostaw i usług bieżące oraz należności przeterminowane do 90 dni	16.888	0	45	0	16.933	36.916
Należności z tytułu dostaw i usług przeterminowane powyżej 90 dni netto	2.697	0	0	0	2.697	2.697
Należności z tytułu udzielonych pożyczek (brutto z należnymi odsetkami)	153	0	0	0	153	150
Należne wpłaty z tytułu należności wynikających z umowy leasingu finansowego (brutto z należnymi odsetkami)	1.705	4.965	1.568	0	8.238	7.645
Razem planowane wpływy w okresie	44.275	4.965	1.613	0	50.853	57.243
Nadwyżka (niedobór) planowanych wpływów nad planowanymi wydatkami w okresie	1.320	(3.562)	(4.664)	(5.340)	(12.246)	(7.227)

Zobowiązania i należności finansowe według stanu na dzień 31.12.2017 w tys.PLN	Umowne terminy wymagalności od dnia bilansowego				Razem	Wartość wykazana w bilansie
	do 3 miesięcy	3-12 miesięcy	od 1 do 5 lat	powyżej 5 lat		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	10.873	0	0	0	10.873	10.873
Inne zobowiązania finansowe	431	0	0	0	431	431
Kredyty bankowe (brutto z należnymi odsetkami w okresie)	20.091	3.426	3.292	4.688	31.497	30.488
Pożyczki (brutto z należnymi odsetkami w okresie)	0	0	0	0	0	0
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego (brutto z należnymi odsetkami w okresie)	89	254	652	35	1.030	988
Razem zobowiązania finansowe w poszczególnych przedziałach wymagalności (planowane wydatki)	31.484	3.680	3.944	4.723	43.831	42.780
Środki pieniężne na rachunkach bankowych	1.661	0	0	0	1.661	1.661
Dostępne, nie wykorzystane saldo kredytów w rachunku bieżącym	2.837	0	0	0	2.837	0
Należności z tytułu dostaw i usług bieżące oraz należności przeterminowane do 90 dni	10.184	0	0	0	10.184	10.184
Należności z tytułu dostaw i usług przeterminowane powyżej 90 dni netto	2.392	0	0	0	2.392	2.392
Należności z tytułu udzielonych pożyczek (brutto z należnymi odsetkami)	317	479	153	0	949	825
Należne wpłaty z tytułu należności wynikających z umowy leasingu finansowego (brutto z należnymi odsetkami)	1.743	5.098	7.933	0	14.774	14.381
Razem planowane wpływy w okresie	19.134	5.577	8.086	0	32.797	29.443
Nadwyżka (niedobór) planowanych wpływów nad planowanymi wydatkami w okresie	(12.350)	1.897	4.142	(4.723)	(11.034)	(13.337)

Kolejną miarą ryzyka płynności, która jest monitorowana przez Spółkę Dominującą jest analiza poziomu kapitałów własnych. Analiza poziomu kapitałów własnych jest dokonywana na podstawie wskaźnika udziału kapitału własnego w finansowaniu aktywów oraz wskaźnika poziomu zadłużenia.

Wskaźnik udziału kapitału własnego w finansowaniu aktywów jest obliczany jako proporcja sumy kapitałów własnych do sumy bilansowej aktywów na określony dzień bilansowy. Grupa Kapitałowa zakłada utrzymanie wskaźnika udziału kapitału własnego w finansowaniu aktywów na poziomie nie niższym niż 0,5. Na dzień 31.12.2018 roku wskaźnik kształtuje się na poziomie 0,54.

Wskaźnik poziomu zadłużenia jest obliczany jako proporcja sumy zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek i zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego do sumy wartości EBITDA. Wartość EBITDA jest sumą zysku z działalności operacyjnej i amortyzacji. Grupa Kapitałowa zakłada utrzymanie wskaźnika poziomu zadłużenia na poziomie nie wyższym niż 2,5. Na dzień 31.12.2018 roku wskaźnik kształtuje się na poziomie minus 1,67.

Z przeprowadzonej analizy wskaźników wynika, że Spółka znalazła się w trudnej sytuacji ekonomiczno-finansowej. Powodem tak trudnej sytuacji Spółki jest ciężka sytuacja w branży górniczej, brak zamówień dużych przenośników, wydłużone terminy płatności należności przez kopalnie do 150 dni oraz z tytułu zawartych umów leasingowych. Innym powodem trudnej sytuacji Spółki jest upadłość jednostki zależnej Patentus Strefa S.A., a co za tym idzie konieczność przejęcia części zadłużenia jednostki zależnej w związku z udzieleniem jej gwarancji korporacyjnych jako zabezpieczenie kredytów.

Poniżej w tabelach przedstawiono analizę wskaźników poziomu kapitałów własnych w kolejnych latach:

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
Obliczenie wskaźnika udziału kapitału własnego w finansowaniu aktywów (proporcja kapitału własnego do sumy bilansowej)		
Kapitał własny	94.890	86.158
Suma bilansowa	179.520	153.219
Wskaźnik udziału kapitału własnego w finansowaniu aktywów	0,53	0,56
Obliczenie wskaźnika poziomu zadłużenia (proporcja sumy zadłużenia z tyt.kredytów, pożyczek i leasingu finansowego do EBITDA)		
Zysk z działalności operacyjnej	12.600	2.508
Amortyzacja	7.722	7.696
EBITDA (suma zysku z działalności operacyjnej i amortyzacji)	20.322	10.204
Suma zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek i leasingu finansowego	37.089	31.476
Wskaźnik poziomu zadłużenia (dla okresów półrocznych wartość wskaźnika została uśredniona dla całego roku)	1,83	3,08

4.21 Nota 21 – Należności warunkowe, zobowiązania warunkowe

Wszystkie jednostki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej nie zawierały w okresie sprawozdawczym oraz w okresie porównywalnym umów handlowych, które rodziłyby istotne zobowiązania w kolejnym okresie sprawozdawczym.

Łączna wartość udzielonych poręczeń na koniec każdego okresu została przedstawiona w poniższej tabeli:

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
Należności warunkowe w stosunku do Pożyczkobiorcy, wynikające z zabezpieczenia udzielonej przez Spółkę pożyczki długoterminowej - hipoteka na nieruchomości	1.100	1.100
Należności warunkowe w stosunku do Pożyczkobiorcy, wynikające z zabezpieczenia udzielonej przez Spółkę pożyczki długoterminowej - zastaw rejestrowy na środkach trwałych	2.200	2.200
Należność z tytułu gwarancji właściwego usunięcia wad i usterek udzielonych przez Spółkę	0	0
Razem należności warunkowe	3.300	3.300

Poniżej przedstawiono wykaz zobowiązań warunkowych, które wynikają z zaciągniętych przez Spółkę zobowiązań:

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
Wystawione weksle zabezpieczające, w tym:	100.515	67.711
kredyty bankowe	55.778	29.153
zobowiązania leasingowe	881	1.305
otrzymane dotacje z funduszy UE	41.719	35.958
inne (odrębna specyfikacja)	2.137	1.295
Zabezpieczenia kredytów bankowych, w tym:	198.426	315.991
Hipoteka ustanowiona na nieruchomościach (środki trwale i nieruchomości inwestycyjne) w celu zabezpieczenia zobowiązań z tytułu kredytów bankowych	74.126	96.801
Kwota zastawu rejestrowego lub przewłaszczenia środków trwałych w celu zabezpieczenia zobowiązań z tytułu kredytów bankowych	19.648	36.314
Zabezpieczenia na zapasach	10.000	12.000
Cesja praw z polisy ubezpieczeniowej	47.310	61.398
Cesja przyszłych wierzytelności od BGK	0	11.445
Dobrowolne poddanie się egzekucji	47.342	98.033
Razem zobowiązania warunkowe	298.941	383.702

Szczegółowy opis zabezpieczeń kredytów bankowych został przedstawiony w Nocie Nr 8.

Spółka Dominująca udzieliła gwarancji korporacyjnej do umów kredytowych udzielonych przez Raiffeisen Bank Polska S.A. podmiotowi zależnemu Spółce PATENTUS Strefa S.A. oraz poręczenia wekslowego do umowy kredytowej udzielonej przez Deutsche Bank PBC S.A. podmiotowi zależnemu Zakład Konstrukcji Spawanych Montex Sp. z o.o., z czego na dzień bilansowy gwarancje udzielone Patentus Strefa SA zostały zrealizowane.

Spółka Dominująca w ramach prowadzonej działalności gospodarczej udziela odbiorcom (nabywcom) gwarancji związanej ze sprzedażą wyrobów i usług. Gwarancja jest udzielana na okres od 12 do 36 miesięcy od daty dostarczenia, uruchomienia urządzenia lub wykonanych usług. Maksymalna wartość zobowiązań z tytułu udzielonych gwarancji odpowiada wartości przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług.

Na podstawie analizy kosztów poprzednich lat – Zarząd Spółki Dominującej uznał, że nie zachodzi ryzyko wystąpienia w przyszłości istotnych kosztów napraw gwarancyjnych. Zdaniem Zarządu Spółki Dominującej nie występują też inne czynniki i zdarzenia, które wskazywałyby na konieczność utworzenia rezerw z innych tytułów. Na tej podstawie Zarząd Spółki Dominującej odstąpił od szacowania potencjalnych zobowiązań z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej.

Spółka kupuje zapasy od różnych dostawców. Część dostawców zapasów materiałów i towarów zabezpiecza swoje należności na sprzedawanych zapasach. Zgodnie ze stosownymi adnotacjami na fakturach, sprzedawane zapasy pozostają własnością dostawcy do czasu uregulowania zobowiązania przez Spółkę.

W zobowiązaniach warunkowych wykazano gwarancje wystawione na zlecenie Spółki Dominującej jako zabezpieczenie należnego wadium oraz należytego wykonania umów handlowych. W celu otrzymania gwarancji Spółka Dominująca podpisała stosowne umowy z gwarantami oraz przekazała im weksle in blanco.

W tabeli poniżej przedstawiano łączne kwoty gwarancji wystawionych na zlecenie Spółki Dominującej jako zabezpieczenie należnego wadium oraz należytego wykonania umów handlowych. Szczegółowa specyfikacja wystawionych gwarancji została przedstawiona w sprawozdaniu Zarządu z działalności Spółki Dominującej (pkt 16).

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
Suma gwarancji wadialnych udzielonych przez inne podmioty na zlecenie Spółki	1.562	382
Suma gwarancji należytego wykonania umów udzielonych przez inne podmioty na zlecenie Spółki	251	785
Suma gwarancji płatności udzielonych przez inne podmioty na zlecenie Spółki	0	0
Suma gwarancji właściwego usunięcia wad i usterek udzielonych przez inne podmioty na zlecenie Spółki	466	410
Suma gwarancji właściwego usunięcia wad i usterek udzielonych przez inne podmioty na zlecenie Spółki (gwarancje obowiązujące na koniec roku obrotowego) w walucie EUR przeliczonej na PLN	110	106
Suma gwarancji korporacyjnej zabezpieczającej spłatę zobowiązań przez Patentus Strefa SA na rzecz RAIFFEISEN BANK POLSKA S.A. udzielonej przez Jednostkę Dominującą	0	0
Suma poręczeń udzielonych przez Patentus S.A. zabezpieczających spłatę zobowiązań zaciągniętych przez jednostki zależne na rzecz klientów		
Łączna wartość udzielonych gwarancji i poręczeń	2.389	1.683

Poniżej przedstawiono ewidencję weksli in blanco, które Spółka Dominująca przekazała innym podmiotom, jako zabezpieczenie transakcji handlowych i finansowych.

Weksle gwarantujące zobowiązania wykazane w bilansie

L.p.	Data wydania weksla	zwrot weksla	Rodzaj weksla	Posiadacz weksla	Opis umowy handlowej	Uwagi	Maksymalna wartość zobowiązania wekslowego wynikające z deklaracji wekslowej lub umowy. Dane w PLN	Stan zobowiązań zabezpieczonych wykazanych w bilansie na dzień 31.12.2018 r. Dane w tys. PLN	Stan zobowiązań zabezpieczonych wykazanych w bilansie na dzień 31.12.2017 r. Dane w tys. PLN
1	26.04.2012		weksel in blanco	Górnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego SA Katowice	Dotacja do umowy o dofinansowanie nr UDA-POIG01.04.00-24-100/11-00 (materiały lane)	30.06.2017	do kwoty 3.267 tys. PLN + odsetki	108	225
2	26.04.2012		weksel in blanco	Górnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego SA Katowice	Dotacja do umowy o dofinansowanie nr UDA-POIG01.04.00-24-094/11-00 (przekładnie)	30.09.2018	do kwoty 5.517 tys. PLN + odsetki	453	701
3	28.09.2012		weksel in blanco	mBank S.A.	Umowa kredytowa nr 16/075/12/Z/FT	28.08.2019	suma zadłużenia + odsetki i koszty do dnia spłaty	0	568
4	28.09.2012		weksel in blanco	mBank S.A.	Umowa kredytowa nr 16/074/12/Z/FT	28.08.2019	suma zadłużenia + odsetki i koszty do dnia spłaty	0	504
5	02.10.2012		weksel in blanco	Deutsche Bank Polska S.A.	Umowa o kredyt inwestycyjny KIN/1219501	30.09.2027	7592 tys. PLN	5.035	5.659
6	13.12.2012		weksel in blanco	Orlen Petro Tank Sp. z o.o.	Umowa współpracy nr 158/PO/2012		150 tys. PLN	0	0
7	17.12.2012		weksel in blanco	Deutsche Bank Polska S.A.	Umowa o kredyt inwestycyjny KIN/1228558	02.01.2023	1 700 tys. PLN	710	902
8	12.04.2013	16.10.2018	weksel in blanco	Pekao S.A.	Umowa eFinancing o finansowanie dostawców (faktoring)** 85/eF/kr/2013	01.03.2020	suma zadłużenia + odsetki + należności wynikające z umowy	0	1.398
9	04.01.2013		weksel in blanco	Śląskie Centrum Przedsiębiorczości Katowice	Dotacja do umowy o dofinansowanie UDA-RPSL.01.02.04-00-C09/11-00 - urządzenie pomiarowe	3 lata od dnia 24.03.2014r.	do kwoty 750 tys. Pln + odsetki	362	438
10	16.11.2012		weksel in blanco	Bank Gospodarstwa Krajowego Warszawa	Dofinansowanie do umowy POIG.04.03.00-00-954/11 - koła stożkowe	31.08.2017	do kwoty 3.976 tys. Pln + odsetki	2.147	2.537
11	16.11.2013		weksel in blanco	Bank Gospodarstwa Krajowego Warszawa	Dofinansowanie do umowy POIG.04.03.00-00-950/11 - wielogabarytowe elementy zespoły napędowe	31.08.2017	do kwoty 3.970 tys. Pln + odsetki	2.077	2.471
12	25.04.2013	26.02.2019	weksel in blanco	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości Warszawa	Dofinansowanie do umowy POIG.04.06-00-24-007/12 - mechatroniczny zespół napędowy przenośnika - pilotaż	30.06.2017	do kwoty 7.592 tys. Pln + odsetki	4.731	5.279
13	27.05.2014		weksel in blanco	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju Warszawa	Dofinansowanie do umowy POIG.01.04.00-24.057/13 rynny tras	30.12.2018	do kwoty 2.297 tys. Pln + odsetki	104	156
14	02.12.2015	24.03.2016	2 weksle in blanco	Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Umowa dotacji nr 451/2015/60/OA/al/D, Umowa pożyczki nr 307/2015/60/OA/al/P	5 lat od dnia 30.11.2015	do kwoty 13 tys. PLN dotacja + 126 tys. PLN pożyczka + odsetki	0	77
15	20.01.2015		weksel in blanco	Fundusz Górnośląski	Umowa pożyczki numer SFP/P/71/03/2014	20.03.2019	do kwoty 584 tys. PLN + odsetki	33	179
16	22.12.2015		weksel in blanco	PEKAO LEASING So. z o.o. Warszawa	Umowa leasingu finansowego nr 50/0130/15	12.01.2021	do kwoty 1.520 tys. PLN + odsetki	531	765
17	26.08.2016		weksel in blanco	Deutsche Bank Polska S.A.	Umowa kredytowa nr KON/1619068	31.07.2019	do kwoty 1.000 tys. PLN	245	645
18	29.06.2016		weksel in blanco	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju Warszawa	Dofinansowanie do umowy POIR.04.01.04-00-0064/15-00 elementy użebione	30.09.2023	do kwoty 8.589 tys. PLN	0	119
19	28.03.2017	16.10.2018	weksel in blanco	Pekao S.A.	Umowa restrukturyzacyjna nr 3/2017 do faktoringu**	01.03.2020	do kwoty 1.868 tys. PLN	0	1.398
20	25.04.2016		weksel in blanco	ING Bank Śląski SA	Umowa Wieloproduktowa 889/2015/0000771/00	29.11.2018	do kwoty 6.000 tys. PLN	5.164	5.212
21	31.08.2017		weksel in blanco	Coface Poland Factoring Sp. z o.o.	umowa faktoringowa 1638/2017	czas nieokreślony	do kwoty 5.000 tys. PLN	0	0
22	29.11.2017		weksel in blanco	Kuke Finanse SA	umowa faktoringowa 0096/2017	czas nieokreślony	do kwoty 32.000 tys. PLN	26.000	0
23	20.02.2018		weksel in blanco	Alor Leasing sp. z o.o.	umowa pożyczki numer 133258/18/3	20.01.2025	do kwoty 1.065 tys. Euro	3.316	0

ciąg dalszy na następnej stronie

L.p.	Data wydania weksla	zwrot weksla	Rodzaj weksla	Posiadacz weksla	Opis umowy handlowej	Uwagi	Maksymalna wartość zobowiązania wekslowego wynikające z deklaracji wekslowej lub umowy. Dane w PLN	Stan zobowiązań zabezpieczonych wykazanych w bilansie na dzień 31.12.2018 r. Dane w tys. PLN	Stan zobowiązań zabezpieczonych wykazanych w bilansie na dzień 31.12.2017 r. Dane w tys. PLN
24	01.03.2018		weksel in blanco	Kuke Finanse SA	umowa zarządzania wierzytelnościami 01.10.2018	30.04.2021	do kwoty 4.500 tys. PLN	3.156	0
25	09.08.2018		weksel in blanco	Getin Noble Bank SA	umowa kredytowa 129595/KO/2018	10.02.2020	do kwoty 12.000 tys. PLN	9.562	0
26	03.09.2018		weksel in blanco	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju Warszawa	Dofinansowanie do umowy POIR.04.01.04-00-0081/17-00 RED-DYN	01.07.2021	do kwoty 5.761 tys. PLN	0	0
27	12.10.2018		weksel in blanco	Towarzystwo Inwestycji Społeczno-Ekonomicznych SA Warszawa	Umowa pożyczki nr 42178	12.10.2025	do kwoty 1.200 tys. PLN	976	0
28	06.11.2018		weksel in blanco	Pioma Odlewnia Sp. z o.o.	umowa przekazu		do kwoty 4 000 tys. PLN	5.472	0
Razem								70.182	29.233

Weksle gwarantujące zobowiązania pozabilansowe

L.p.	Data wydania weksla	Zwrot weksla	Rodzaj weksla	Posiadacz weksla	Opis umowy handlowej	Uwagi	Maksymalna wartość zobowiązania wekslowego wynikające z deklaracji wekslowej lub umowy. Dane w PLN	Stan zobowiązań pozabilansowych na dzień 31.12.2018 r. Dane w tys. PLN	Stan zobowiązań pozabilansowych na dzień 31.12.2017 r. Dane w tys. PLN
1	01.07.2008		weksel in blanco	Poczta Polska	umowa 411/PH-1/2008/S/K/EP		suma w wysokości zobowiązania wynikającego z umowy + odsetki na dzień płatności weksla + koszty	0	0
2	22.03.2011		weksel in blanco	Deutsche Bank Polska S.A.	umowa ramowa nr NRM/2010060167 na zabezpieczenie wierzytelności banku z tytułu transakcji w walucie obcej		do wysokości 200 tys. Euro	0	0
3	01.09.2011		5 weksli in blanco	Towarzystwo Ubezpieczeń Euler Hermes S.A.	umowa o udzielenie gwarancji kontraktowych nr 0468/06/2011		do kwoty 5.000 tys. PLN	0	0
4	10.09.2015		weksel in blanco	GENERALI T.U. S.A.	umowa ramowa o udzielenie gwarancji kontraktowych w ramach limitu odnawialnego GNL - UF/2015/997/UG		do kwoty 2.000 tys. PLN	2.093	1.148
5	23.08.2017		5 weksli in blanco	Ergo Hestia S.A.	umowa o udzielenie gwarancji ubezpieczeniowych w ramach przyznanego limitu gwarancyjnego 40/2017/GL50	czas nieokreślony	do kwoty 2.000 tys. PLN	44	147
Razem								2.137	1.295

4.22 Nota 22 – Zysk przypadający na jedną akcję oraz polityka dywidend

Zysk przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za rok obrotowy przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Jednostki Dominującej przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu roku obrotowego. Nie wystąpiły żadne instrumenty finansowe, które spowodowałyby rozwodnienie zysku.

Wyszczególnienie/ dane w tys. PLN	Koniec okresu 31.12.2018	Koniec okresu 31.12.2017
Średnia ważona liczba akcji (w sztukach)	29.500.000	29.500.000
Zysk (strata) netto w okresie (w tys. PLN)	8.640	1.873
Zysk (strata) netto na akcję przypadający na akcjonariuszy Jednostki Dominującej (w PLN):		
podstawowy	0,29	0,06
rozwodniony	0,29	0,06

Spółka Dominująca nie dokonywała wypłaty dywidendy z zysku netto wypracowanego w 2018 roku.

W dniu 24 maja 2018 roku odbyło się Zwyczajne Walne Zgromadzenie PATENTUS S.A. Zgodnie z uchwałą Nr 5 zatwierdzono roczne sprawozdanie finansowe za 2017 rok. Akcjonariusze podjęli również uchwałę Nr 7 o przeznaczeniu zysku netto za 2017 rok w kwocie 1 697 tys. PLN na kapitał zapasowy Spółki tworzonego dobrowolnie, który na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosił 51 197 tys. PLN i prezentowany jest w bilansie w pozycji zyski zatrzymane.

Uchwałą nr 8 Zwyczajne Walne Zgromadzenie zatwierdziło także roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej za rok obrotowy 2017.

Realizację polityki wypłaty dywidendy z zysków osiągniętych przez Grupę Kapitałową w latach następnych będzie warunkowana zaspokojeniem zapotrzebowania Grupy na środki finansowe wynikające z programu inwestycyjnego.

4.23 Nota 23 - Postępowanie sądowe i arbitrażowe

Grupa Kapitałowa nie jest stroną postępowań wytoczonych przeciwko niej.

Na wszystkie należności dochodzone na drodze sądowej, egzekucyjnej lub zgłoszone do postępowania upadłościowego zostały utworzone odpisy aktualizujące w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych lub kosztów finansowych.

4.24 Nota 24 – Zdarzenia po dniu sprawozdania

Nie wystąpiły.

4.25 Nota 25 – Zagrożenia kontynuacji działalności

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności gospodarczej przez Grupę Kapitałową w niezmienionej formie i zakresie przez okres co najmniej 12 miesięcy od końca okresu sprawozdawczego i nie istnieją przesłanki zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia przez nią dotychczasowej działalności. Zarząd Spółki Dominującej nie stwierdza na dzień podpisania sprawozdania finansowego faktów i okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuacji działalności w dającej się przewidzieć przyszłości.

4.26 Nota 26 – Transakcje z podmiotami powiązanymi

Podmiotami powiązanymi w stosunku do Grupy Kapitałowej są:

- Akcjonariusze Spółki Dominującej. Z uwagi na fakt, iż występują Akcjonariusze posiadający ponad 10% głosów, a także ze względu na powiązania rodzinne występujące pomiędzy Akcjonariuszami uznano, że mogą oni wywierać znaczący wpływ na Spółkę. Zarząd Spółki Dominującej stanowią osoby będące równocześnie Akcjonariuszami. Członkowie Rady Nadzorczej są bliskimi członkami rodzin Akcjonariuszy.
- Inne podmioty. Innymi podmiotami powiązanymi są: członkowie organów zarządzających i nadzorczych (łącznie z dyrektorami), osoby będące bliskimi członkami rodziny tych osób oraz inne podmioty gospodarcze, w których członkowie organów zarządzających i nadzorczych Spółki pełnią funkcje zarządcze lub są ich udziałowcami. Za bliskich członków rodziny uznaje się osoby, które są członkami rodziny, co do których istnieje przypuszczenie, że mogą wywierać wpływ, lub podlegać wpływowi tychże osób w swoich kontaktach z jednostką gospodarczą.
- Inne jednostki, w tym jednostki zależne.

Grupa Kapitałowa nie posiada programów świadczeń po okresie zatrudnienia skierowanych do pracowników Grupy Kapitałowej lub innego podmiotu powiązanego.

Spółka Dominująca posiada 100% udziału w kapitale jednostki zależnej Patentus Strefa SA z siedzibą w Stalowej Woli oraz 82,8 % udziałów w kapitale podstawowym jednostki zależnej Zakład Konstrukcji Spawalniczych „Montex” Sp. z o.o. z siedzibą w Świętochłowicach.

Grupa Kapitałowa nie posiada udziałów kapitałowych w innych podmiotach.

W 2018 i 2017 roku zakres wzajemnych transakcji z podmiotami powiązanymi obejmował transakcje handlowe zawarte pomiędzy Spółką Dominującą a bliskimi członkami rodzin Akcjonariuszy lub bliskimi członkami rodzin osób wchodzących w skład organów zarządzających i rad nadzorczych. Ponadto, z chwilą założenia spółki zależnej w 2011 roku oraz objęcia udziałów w kolejnej spółce zależnej w 2012 roku wystąpiły również transakcje z tymi podmiotami. Zarząd Jednostki Dominującej oświadcza, że transakcje z podmiotami powiązanymi w stosunku do Spółki zostały zawarte na warunkach rynkowych.

Syntetyczne informacje na temat wartości transakcji w zakresie sprzedaży i należności od podmiotów powiązanych przedstawia tabela poniżej:

Pozostałe podmioty powiązane Dane w tys.PLN	Funkcja lub charakter powiązania	Okres od 01.01.2018 do 31.12.2018		Okres od 01.01.2017 do 30.12.2017	
		Wartość transakcji	Saldo na koniec okresu	Wartość transakcji	Saldo na koniec okresu
Razem wartość transakcji / Razem saldo należności, w tym:		1	1	8	2
a) Duda Małgorzata (Wiktor)	prokurent-akcjonariusz	0	0	3	1
b) Bąk Joanna	córka siostry prokurenta-akcjonariusza Małgorzaty Duda	0	0	1	0
c) Helf S.C. Pszczyna	współwłaściciel firmy Ligas Wiesław-szwagier prokurenta-akcjonariusza Małgorzaty Duda	0	0	1	0
d) Duda- Szymczak Joanna	córka prokurenta- akcjonariusza - dyrektora finansowego Małgorzaty Duda (Wąs)	0	0	2	0
e) Maksi Plan S.C.Michał Skotnica,Maciej Markiel Pszczyna	współwłaściciel firmy Maciej Markiel -przewodniczący RN	0	0	0	0
f) Duda Małgorzata (Wąs)	dyrektor finansowy. Akcjonariusz	0	0	0	0
g) Szymczak Jakub MAK	zięć prokurenta - akcjonariusza - dyrektora finansowego Małgorzaty Duda (Wąs)	1	1	1	1

Pozostałe podmioty powiązane Dane w tys.PLN	Funkcja lub charakter powiązania	Okres od 01.01.2018 do 31.12.2018		Okres od 01.01.2017 do 30.12.2017	
		Wartość transakcji	Saldo na koniec okresu	Wartość transakcji	Saldo na koniec okresu
Razem wartość transakcji / Razem saldo zobowiązań, w tym:		74	6	69	5
a) Helf S.C. Pszczyna	współwłaściciel firmy Ligas Wiesław-szwagier prokurenta-akcjonariusza Małgorzaty Duda	74	6	69	5
b) Maksi Plan S.C.Michał Skotnica,Maciej Markiel Pszczyna	współwłaściciel firmy Maciej Markiel -przewodniczący RN	0	0	0	0

Grupa Kapitałowa PATENTUS S.A. z siedzibą w Pszczynie, ul. Górnośląska 11
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone zgodnie z MSSF zatwierdzonymi przez Unię Europejską
za okres od 01 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku
(kwoty w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Transakcje ze spółkami zależnymi i stowarzyszonymi Dane w tys.PLN	Rodzaj transakcji	Okres od 01.01.2018 do 31.12.2018		Okres od 01.01.2017 do 30.12.2017	
		Wartość transakcji	Saldo na koniec okresu	Wartość transakcji	Saldo na koniec okresu
Razem wartość transakcji / Razem saldo należności na koniec okresu, w tym:		9	3.748	466	4.140
Zakład Kostrukcji Spawanych Montex Sp. z o.o.	udziały w kapitale zakładowym	0	3.740	0	3.740
Zakład Kostrukcji Spawanych Montex Sp. z o.o.	udzielone pożyczki	0	0	0	70
Zakład Kostrukcji Spawanych Montex Sp. z o.o.	naliczone odsetki od pożyczek	1	0	3	5
Zakład Kostrukcji Spawanych Montex Sp. z o.o.	pozostałe należności	8	8	153	15
Zakład Kostrukcji Spawanych Montex Sp. z o.o.	należności z tytułu zapłaconych zaliczek	0	0	310	310

Transakcje ze spółkami zależnymi i stowarzyszonymi Dane w tys.PLN	Funkcja lub charakter powiązania	Okres od 01.01.2018 do 31.12.2018		Okres od 01.01.2017 do 30.12.2017	
		Wartość transakcji	Saldo na koniec okresu	Wartość transakcji	Saldo na koniec okresu
Razem wartość transakcji / Razem saldo zobowiązań, w tym:		124	124	841	104
Zakład Kostrukcji Spawanych Montex Sp. z o.o.	zobowiązania z tytułu dostaw towarów	124	124	531	104
Zakład Kostrukcji Spawanych Montex Sp. z o.o.	należności z tytułu zapłaconych zaliczek	0	0	310	0

Transakcje ze spółkami nad którymi Spółka utraciła kontrolę Dane w tys.PLN	Rodzaj transakcji	Okres od 01.01.2018 do 31.12.2018		Okres od 01.01.2017 do 30.12.2017	
		Wartość transakcji	Saldo na koniec okresu	Wartość transakcji	Saldo na koniec okresu
Razem wartość transakcji / Razem saldo należności na koniec okresu, w tym:		(2.334)	0	(1.862)	2.334
Patentus Strefa S.A. w upadłości	akcje w kapitale zakładowym	0	10.000	0	10.000
Patentus Strefa S.A. w upadłości	odpis aktualizujący z tytułu trwałej utraty wartości	(2.334)	(10.000)	(1.862)	(7.666)
Patentus Strefa S.A. w upadłości	udzielone pożyczki	0	0	0	838
Patentus Strefa S.A. w upadłości	odpis aktualizujący	0	0	0	(838)
Patentus Strefa S.A. w upadłości	naliczone odsetki od pożyczek	0	0	0	48
Patentus Strefa S.A. w upadłości	odpis aktualizujący	0	0	0	(48)
Patentus Strefa S.A. w upadłości	należności z tytułu dostaw i usług	0	0	0	290
Patentus Strefa S.A. w upadłości	odpis aktualizujący	0	0	0	(290)
Patentus Strefa S.A. w upadłości	pozostałe należności	0	0	0	1.678
Patentus Strefa S.A. w upadłości	odpis aktualizujący	0	0	0	(1.678)
Patentus Strefa S.A. w upadłości	należności ze sprzedaży środków trwałych	0	0	0	0

Transakcje ze spółkami nad którymi Spółka utraciła kontrolę Dane w tys.PLN	Funkcja lub charakter powiązania	Okres od 01.01.2018 do 31.12.2018		Okres od 01.01.2017 do 30.12.2017	
		Wartość transakcji	Saldo na koniec okresu	Wartość transakcji	Saldo na koniec okresu
Razem wartość transakcji / Razem saldo zobowiązań, w tym:		0	0	0	0
Patentus Strefa S.A. w upadłości	zobowiązania z tytułu dostaw towarów	0	0	0	0

4.27 Nota 27 – Informacja o świadczeniach dla Kluczowego Personelu Kierowniczego i Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej

W skład Kluczowego Personelu Kierowniczego wchodzi Zarząd, Rada Nadzorcza oraz Dyrektorzy Jednostki Dominującej.

Jednostka Dominująca wypłacała świadczenia dla Członków Zarządu i Dyrektorów.

Kluczowy Personel Zarządzający Dane w tys. PLN	Rodzaj świadczenia	okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
W jednostce dominującej	wynagrodzenie ze stosunku pracy i inne świadczenia	1.285	1.188
W jednostce zależnej	wynagrodzenie ze stosunku pracy i inne świadczenia	230	225
Łączne wynagrodzenia i inne świadczenia dla Kluczowego Personelu Kierowniczego		1.515	1.413

Członkowie Kluczowego Personelu Kierowniczego nie otrzymali świadczeń po okresie zatrudnienia, świadczeń z tytułu rozwiązania stosunku pracy, świadczeń w formie akcji własnych, premii z zysku.

Zarząd jednostki dominującej nie otrzymywał w spółce zależnej wynagrodzenia.

Wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej przedstawiono w poniższej tabeli:

Rada Nadzorcza Dane w tys. PLN	Rodzaj świadczenia	okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
W jednostce dominującej	wynagr.za pełnienie funkcji członka RN	18	35
	wynagrodzenia ze stosunku pracy i inne świadczenia	72	50
W jednostce zależnej	wynagr.za pełnienie funkcji członka RN	36	33
	wynagrodzenia ze stosunku pracy i inne świadczenia	0	0
Razem wynagrodzenia za pełnienie funkcji członka RN		54	68
Razem wynagrodzenia z tytułu umowy o pracę		72	50

4.28 Nota 28 - Informacja o wysokości niespłaconych zaliczek, kredytów, pożyczek, gwarancji, lub przez osoby wchodzące w skład Zarządu i Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania oraz w analogicznym okresie roku poprzedniego Spółka nie posiadała wierzytelności względem osób wchodzących w skład Kluczowego Personelu Kierowniczego Spółki Dominującej z tytułu niespłaconych zaliczek, kredytów, pożyczek, gwarancji i poręczeń.

4.29 Nota 29 - Informacja o przeciętnym zatrudnieniu

W tabeli poniżej przedstawiono dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia pracowników Grupy Kapitałowej w okresach sprawozdawczych:

Wyszczególnienie według grup zawodowych	okres od 01.01.2018 do 31.12.2018		okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	
	Ogółem	w tym kobiety	Ogółem	w tym kobiety
Zatrudnienie razem, w tym:	137	34	135	32
Pracownicy na stanowiskach bezpośrednio produkcyjnych	68	2	68	2
Pracownicy obsługi	38	10	37	8
Zarząd i administracja	31	22	30	22

4.30 Nota 30 - Umowy z biegłym rewidentem

Spółka Dominująca podpisała w dniu 4 maja 2017 roku umowę z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych firmą P.U. „Book-Keeper” Kancelaria Biegłych Rewidentów Spółka z o.o. z siedzibą w Bielsku Białej ul. Paderewskiego 4/1b o dokonanie badania jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2017 i 2018, a także na przeprowadzenie przeglądu półrocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego sporządzonego na dzień 30 czerwca 2017 roku i 30 czerwca 2018 roku. Należne wynagrodzenie za czynności związane z badaniem i przeglądem jednostkowego oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2017 rok określono na kwotę 31 tys. PLN netto. Na tym samym poziomie określono wynagrodzenie za analogiczny okres 2018 roku.

Poza opisanymi powyżej – podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych nie wykonywał innych usług na rzecz Spółki, w tym usług poświadczających i usług doradztwa podatkowego.

4.31 Nota 31 - Informacje dotyczące przejęcia nowych spółek.

W 2018 roku PATENTUS SA nie dokonywała transakcji przejęcia nowych spółek.

5. Podpisy osób odpowiedzialnych za sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Data	Imię i Nazwisko	Stanowisko	Podpis
20 marca 2019 roku	Józef Duda	Prezes Zarządu	
20 marca 2019 roku	Stanisław Duda	Wiceprezes Zarządu	
20 marca 2019 roku	Krystyna Ligas	Główna Księgowa Osoba odpowiedzialna za prowadzenie ksiąg rachunkowych	

Pieczęć firmowa Spółki

6. Oświadczenie Zarządu Jednostki Dominującej w sprawie rzetelności sporządzenia rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Według naszej najlepszej wiedzy roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy Kapitałowej PATENTUS S.A. oraz zysk netto Grupy Kapitałowej.

Roczne sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Grupy Kapitałowej PATENTUS S.A. , w tym opis podstawowych zagrożeń i ryzyka.

Podpisy wszystkich Członków Zarządu

Data	Imię i Nazwisko	Stanowisko	Podpis
20 marca 2019 roku	Józef Duda	Prezes Zarządu	
20 marca 2019 roku	Stanisław Duda	Wiceprezes Zarządu	

Pieczczę firmowa Spółki

7. Oświadczenie Zarządu Jednostki Dominującej w sprawie podmiotu uprawnionego do badania skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego

Oświadczamy, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, został wybrany przez Radę Nadzorczą zgodnie z przepisami prawa.

Podmiot ten oraz biegli rewidenci dokonujący tego przeglądu spełnili warunki do wydania bezstronnego i niezależnego raportu z przeglądu, zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi.

Podpisy wszystkich Członków Zarządu

Data	Imię i Nazwisko	Stanowisko	Podpis
20 marca 2019 roku	Józef Duda	Prezes Zarządu	
20 marca 2019 roku	Stanisław Duda	Wiceprezes Zarządu	

Pieczęć firmowa Spółki